

Begroting 2017

Bezoekadres Koningsplein 3 | 5721 GJ Asten

Postadres Postbus 290 | 5720 AG Asten

T (0493) 671 212 | F (0493) 671 213

www.asten.nl | gemeente@asten.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Beleidsbegroting	11
Programmaplan.....	12
1. Bestuur en Dienstverlening	14
2. Sociaal Domein	24
3. Veilig en Schoon.....	46
4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling	55
5. Financiën.....	70
Paragrafen	73
1. Lokale heffingen	74
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	80
3. Bedrijfsvoering	94
4. Grondbeleid	96
5. Onderhoud kapitaalgoederen	100
6. Financiering	103
7. Verbonden partijen	106
8. Sociaal domein.....	116
Financiële begroting	119
Overzicht baten en lasten.....	120
Overzicht financiële positie	128
Overzicht bezuinigingen Ambitie, Taken en Geld 2017-2020	134
Begrippenlijst.....	137
Bijlagen.....	141
Bijlage Taakvelden	142
Bijlage Verdeling programma - taakveld.....	144
Bijlage Hoofdstukken legesverordening	146
Bijlage Beleidsindicatoren.....	147

Inleiding

Hierbij treft u de begroting 2017 inclusief meerjarenbegroting 2018-2020 aan.

Financieel gezond

In de hoofdlijnen van het coalitieakkoord 2014-2018 "Asten in evenwicht" staat dat de gemeente financieel gezond wil blijven. Hier wordt o.i. bedoeld te streven naar een structureel positieve situatie, die ruimte biedt voor nieuwe ontwikkelingen en waarbij tegenvallers goed kunnen worden opgevangen. Kunnen we nu al spreken over een financieel gezonde situatie zoals hierboven is bedoeld?

Het college wil liever nog een stap verder zetten om een aantal redenen:

1. Het sociaal domein is nog in ontwikkeling, ook in financiële zin. We weten nog niet hoe het concreet gaat uitpakken.
2. Er is nog een aantal taakstellingen in de begroting die gerealiseerd moeten worden.
3. De risicoparagraaf laat zien dat we vanuit een goed risicobeheer overzicht hebben van de omvang en zwaarte van de risico's. Het is echter een goed gevulde paragraaf, zodat we moeten zorgen voor voldoende financiële draagkracht om de risico's op te vangen.

De meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2017-2020 is structureel sluitend en ziet er als volgt uit:

Meerjarenbegroting				
Programma	2017	2018	2019	2020
Saldo	89.899	325.948	240.014	95.957

Het resultaat van de meerjarenbegroting is structureel € 95.957,= voordelig. Het overige deel van het resultaat in 2018 en 2019 is incidenteel. Dit incidentele voordeel kan daarom ingezet worden ter dekking van incidentele nadelen.

De Reserve Eenmalige Bestedingen (incidenteel) ziet er als volgt uit:

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Reserve Eenmalige Bestedingen			
	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019	Eind 2020
Saldo Reserve Eenmalige Bestedingen	1.435.526	1.293.526	1.789.526	1.730.526

De incidentele resultaten van de meerjarenbegroting zijn niet verwerkt in de stand van de Reserve Eenmalige Bestedingen.

Voorjaarsnota 2016

In de raadsvergadering van 5 juli 2016 heeft de raad wensen en bedenkingen uitgesproken over de voorjaarsnota 2016.

De voorjaarsnota 2016 liet na actualisatie de volgende meerjarenbegroting 2017-2020 zien:

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Meerjarenbegroting 2017-2020			
	2017	2018	2019	2020
Stand voorjaarsnota 2016	305.176	326.981	142.971	5.732

De Reserve Eenmalige Bestedingen liet het volgende beeld zien:

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Reserve Eenmalige Bestedingen			
	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019	Eind 2020
Saldo Reserve Eenmalige Bestedingen	1.512.526	1.380.526	1.886.526	1.837.526

Verschillen voorjaarsnota 2016 en begroting 2017

Meerjarenbegroting 2017-2020

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Meerjarenbegroting 2017-2020			
	2017	2018	2019	2020
Meerjarenbegroting Voorjaarsnota 2016	305.176	326.981	142.971	5.732
Meerjarenbegroting Begroting 2017	89.899	325.948	240.014	95.957
Vershil	-215.277	-1.033	97.043	90.225

Hieronder worden de grootste afwijkingen tussen de begroting 2017 en de voorjaarsnota 2016 toegelicht. De afwijkingen worden veroorzaakt door ontwikkelingen waarvan de financiële consequenties op het moment van verschijnen van de voorjaarsnota 2016 niet bekend waren.

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	2017	2018	2019	2020
2e onderhoudsrunde gemeentefonds, hogere algemene uitkering als gevolg van herverdeling VHROSV	111.267	191.170	189.407	199.176
Consequenties bestaand beleid:				
De inflatie vergoeding vanuit de algemene uitkering is vanaf 2018 lager dan ingeschat bij de voorjaarsnota 2016.		-60.656	-60.656	-60.656
Nadeel indexering (salarissen, automatiseringskosten, verbonden partijen etc.)	-43.602	-43.602	-43.602	-43.602
Hogere schoonmaakkosten gemeentelijke gebouwen als gevolg van nieuwe aanbesteding	-7.087	-7.087	-7.087	-7.087
Vorming van Peelland Interventie Team (PIT)	-10.655	-10.655	-10.655	-10.655
Lagere storting in de voorziening wethouderspensioenen	41.987	41.987	41.987	41.987
Septembercirculaire 2016	123.176	308.564	408.711	387.057
Deels loslaten budgettaire neutraliteit Sociaal Domein vanaf de septembercirculaire 2016	-232.527	-225.686	-224.409	-217.756

Verlaging van de onroerende zaakbelasting	-201.694	-201.694	-201.694	-201.694
Overige verschillen	3.858	6.626	5.041	3.455
Verschil	-215.277	-1.033	97.043	90.225

Toelichting belangrijkste verschillen:

2e onderhoudsronde gemeentefonds

Op 8 juli 2016 heeft het Rijk besloten naast de al eerder doorgevoerde verdeling van 33%, opnieuw 33% van deze verdeling in te voeren. In totaal is dan 66% van deze verdeling doorgevoerd. Met deze aanvullende stap is de herverdeling van het subcluster VHROSV afgerond en komt de overige 33% niet meer tot uitkering.

Het Rijk geeft als argument aan, dat ook na het verdiepend onderzoek er nog steeds geen resultaten liggen die drager kunnen zijn voor een eenvoudige herverdeling. Daarvoor zijn er te veel open einden die samenhangen met de begrenzing van de huidige verdeelsystematiek en het grote aantal ontwikkeling op de onderzochte beleidsterreinen. De openstaande vraagpunten worden meegenomen in het kader van de herziening gemeentelijke financiële verhoudingen.

De gemeente Asten blijft van mening dat het advies van de Raad voor financiële verhoudingen als uitgangspunt dient te worden gehanteerd en de herverdeling ook voor de resterende 33% moeten worden doorgevoerd. Er is daarom een dringend beroep gedaan aan het ministerie om de herverdeling onverkort door te voeren.

Het besluit van 8 juli 2016 om 33% uit te keren is in deze begroting verwerkt en levert een positief resultaat op ten opzichte van de voorjaarsnota 2016. Het voordeel is in de bovenstaande tabel meegenomen.

Consequenties bestaand beleid

In de voorjaarsnota 2016 is als uitgangspunt opgenomen dat bij de raming van uitgaven rekening wordt gehouden met een loon- en prijsstijging van 0%, tenzij er een ander percentage contractueel is vastgelegd. Voor deze financiële consequenties van dit bestaand beleid is een inschatting gemaakt, hiervoor wordt jaarlijks € 100.000,= geraamd. Hoe groot de omvang van de consequenties zijn, is pas duidelijk bij het opstellen van de begroting 2017.

Bij het maken van de begroting 2017 is gebleken dat de stelpost onvoldoende is om de autonome ontwikkeling en inflatie af te dekken.

Septembercirculaire 2016

Inmiddels is de septembercirculaire 2016 ontvangen. Deze is financieel vertaald in de voorliggende begroting 2017-2020. De septembercirculaire 2016 pakt ten opzichte van de mei-circulaire 2016 voordelig uit. Deze stijging wordt veroorzaakt door stijging van de Rijksuitgaven (trap op trap af).

De algemene uitkering blijft moeilijk voorspelbaar, omdat deze is gekoppeld aan de Rijksuitgaven. Het structureel voordeel wat uit deze circulaire blijkt, zou bij de volgende circulaire weer naar beneden of naar boven bijgesteld kunnen worden. De uitkomst van de septembercirculaire past in het beeld om aan het einde van een kabinetsperiode een positief beeld te schetsen.

Sociaal domein (septembercirculaire 2016)

De uitkeringen van het sociaal domein dalen ten opzichte van de meicirculaire 2016 met € 232.527,= in 2017.

Tot en met de meicirculaire 2016 is het sociaal domein budgettair neutraal verwerkt. Dit betekent dat de begrote uitgaven met hetzelfde bedrag zijn verlaagd als de uitkering die wordt ontvangen van het Rijk. Het is echter op basis van de prognoses van 2016 niet realistisch om de begrote uitgaven nog verder te verlagen. Daarom wordt de budgettaire

neutraliteit vanaf de septembercirculaire 2016 deels losgelaten. Het nadeel van het sociaal domein uit de septembercirculaire komt hierdoor ten laste van de meerjarenbegroting. Overigens geldt voor het sociaal domein dat budgetontwikkeling en werkelijke uitgaven continue worden gevolgd.

Verlaging onroerende zaakbelasting

In de voorjaarsnota 2016 zijn de gevolgen van de aanpassing BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) berekend. De financiële gevolgen waren fors. Hierdoor was een OZB verhoging van 8,48% nodig. Daarnaast stijgt de totale opbrengst van de onroerende-zaakbelasting met het inflatiepercentage van 1,75%, conform de uitgangspunten begroting 2017.

Het voordelig resultaat van de meerjarenbegroting 2017-2020 is aanleiding geweest om de OZB verhoging in de voorjaarsnota 2016 van 8,48% met 5,50% te verlagen.

Reserve Eenmalige Bestedingen

Omschrijving (-)= nadeel (+)= voordeel	Reserve Eenmalige Bestedingen			
	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019	Eind 2020
Saldo Reserve eenmalige Bestedingen voorjaarsnota 2016	1.512.526	1.380.526	1.886.526	1.837.926
Saldo Reserve eenmalige Bestedingen begroting 2017	1.435.526	1.293.526	1.789.526	1.730.526
Vershil	-77.000	-87.000	-97.000	-107.000

Het verschil op de Reserve Eenmalige Bestedingen in 2020 van € 107.000,= is nadelig en wordt veroorzaakt door de volgende aanpassingen:

Omschrijving - = nadeel + = voordeel	bedrag
Infrastructurele projecten	-20.000
Incidentele personele uitgaven (conform CAO)	-22.000
Duurzaamheidsbeleid 2017-2020	-40.000
Verkiezingen 2017 (incidentele uitgaaf)	-25.000
Totaal	-107.000

Ontwikkelingen

Vernieuwingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De gemeentewet schrijft voor dat elke gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet samenstellen. Het Besluit Begroting en Verantwoording bevat de regelgeving daarvoor. Door diverse ontwikkelingen in de afgelopen jaren is vernieuwing van de BBV noodzakelijk.

Het belangrijkste doel van alle vernieuwingen in de BBV is om de sturing door de raad te versterken. De begroting en jaarrekening worden transparanter en eenvoudiger gemaakt en de vergelijking tussen gemeenten wordt verbeterd.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- *Activeren investering maatschappelijk nut*
Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn tot nu toe ten laste van reserves gebracht. Volgens de nieuwe BBV is het verplicht om deze

investeringen te activeren. Dit betekent dat afschrijving moet plaatsvinden over de gebruiksduur en dat de kapitaallasten (rente en afschrijving) structureel opgenomen moeten worden in de begroting (financieel vertaald in de voorjaarsnota 2016).

- *Toerekening rente*

De belangrijkste wijziging is dat rentevergoeding over het eigen vermogen maximaal het rentepercentage mag zijn dat is gebaseerd op de gemiddelde rentelasten over aangetrokken leningen. De gemeente Asten heeft geen externe leningen, het rentepercentage is derhalve 0%. Dit betekent dat geen rentekosten zijn opgenomen in de begroting 2017.

Deze wijziging heeft forse financiële consequenties. In de voorjaarsnota 2016 is een voorstel gedaan om een gedeelte van het nadeel (riolering) budgettair te verwerken. Hiertoe is het tarief van de rioolheffing verlaagd en het tarief OZB verhoogd met als uitgangspunt gelijkblijvende woonlastendruk.

- *Overhead*

Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Omdat de kostentoe rekening van overhead (apparaatskosten) verschilt per gemeente, wordt de financiële vergelijkbaarheid verstoord. In de nieuwe BBV worden de lasten van overhead centraal opgenomen (zie paragraaf bedrijfsvoering) en vervalt de noodzaak van een complexe kostentoe rekening.

De toerekening van overhead is per saldo budgettair neutraal. Tussen programma's kunnen wel verschillen ontstaan.

- *Taakvelden*

Om de vergelijkbaarheid van baten en lasten te bevorderen zijn de taakvelden in de BBV opgenomen. De taakvelden hebben betrekking op activiteiten van de gemeente en de daaraan gekoppelde baten en lasten. Uitgangspunt hierbij is herkenbaarheid, aansluiting op de gemeentelijke praktijk en relevantie voor de beleidsaansturing. De gemeente behoudt de vrijheid om de taakvelden in te delen en te ordenen naar de programma's van de raad.

De raad heeft er voor gekozen om voorlopig de bestaande programmastructuur te handhaven. Daarom is in de bijlage een overzicht van de taakvelden opgenomen. Hier zijn de baten en lasten per taakveld te zien. Daarnaast is een bijlage opgenomen die de relatie tussen de programma's en taakvelden weergeeft (zie bijlage taakvelden).

Er wordt onderzocht of een betere integratie tussen taakvelden en programma's in de toekomst mogelijk is.

- *Beleidsindicatoren*

Het wordt steeds belangrijker voor gemeenten om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties. Momenteel gaan gemeenten op uiteenlopende wijze om met indicatoren. De raad en ook burgers, bedrijven, organisaties, media en andere belanghebbenden in gemeenten hebben er belang bij de beleidsresultaten ook te kunnen vergelijken met de beleidsresultaten in andere gemeenten. Dit betekent dat gemeenten, zoveel mogelijk, dezelfde indicatoren moeten gebruiken. Daarom is een Basisset Beleidsindicatoren ontwikkeld. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen een basisset en facultatieve indicatoren. Alle gemeenten zijn verplicht om de basisset op te nemen in de begroting. De facultatieve indicatoren zijn optioneel.

Het nieuwe overzicht van de beleidsindicatoren is als bijlage bij de begroting opgenomen. Zie bijlage beleidsindicatoren.

Er is voor gekozen om voorlopig de basisset beleidsindicatoren te hanteren en facultatief alleen Apparaatskosten, Externe inhuur en Overhead op te nemen. Deze zijn opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

- *Grondbedrijf*

De veranderingen in de BBV hebben tot doel de informatie over grondexploitaties te verbeteren en te verduidelijken (zie paragraaf Grondbeleid). De voornaamste wijzigingen zijn:

- De rubricering van gronden onder nog niet in exploitatie genomen gronden vervalt.
- Het startpunt van bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met vaststelling van het grondexploitatiecomplex.
- Rente over vreemd vermogen (leningen) mag worden toegerekend aan grondexploitaties, rente over het eigen vermogen niet.

Bovenstaande wijzigingen zijn verwerkt in de voorliggende begroting 2017. Deze begroting is daarom voor wat betreft lay-out en opzet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2016. Dit heeft consequenties voor de vergelijkbaarheid ten opzichte het jaar 2016. Omdat bijvoorbeeld de overhead afzonderlijk is opgenomen en niet verdeeld over alle programma's.

Toekomst

Door de veranderingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verandert er financieel(-technisch) veel voor de toekomst. Eenmalige investeringen in openbare ruimte mogen niet meer incidenteel gedekt worden uit de Reserve Eenmalige Bestedingen. Hierdoor blijft meer ruimte in deze reserve beschikbaar.

Voor de structurele begroting betekent dit meer lasten omdat de kosten van de investering over meerdere jaren (de levensduur) worden uitgespreid en hiervoor meer structurele middelen binnen de begroting nodig zijn.

Dit betekent wel dat er aan het einde van de levensduur altijd voldoende budget beschikbaar is voor vervanging.

Door de veranderingen in het BBV wordt de rente over de algemene reserve niet meer als structureel dekkingsmiddel ingezet (de rente is immers 0%). Hierdoor is de algemene reserve ook vrij aanwendbaar geworden. Het saldo van deze algemene reserve is € 17.664.524,= op 1-1-2017.

Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om deze middelen in de toekomst goed in te zetten.

Procedure kredieten

In de financiële verordening is opgenomen dat de raad bij de begrotingsbehandeling aan geeft van welke nieuwe investeringen zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

De raad wordt gevraagd om aan te geven welke nieuwe investeringen via een apart voorstel aan de raad moeten worden voorgelegd.

De grootste aangevraagde nieuwe kredieten voor 2017 zijn:

- Herinrichting Logtenstraat
- Reconstructie Palmstraat
- Aanpassing kruising Heesakkerweg-Beatrixlaan

Realisatie taakstellingen

In de meerjarenbegroting zijn de volgende taakstellingen (voor het resterend bedrag) opgenomen voor 2017 en verder.

Taakstellingen	2017	2018	2019	2020
Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties	6.333	0	0	0
Besparing samenwerking Peelgemeenten	100.000	100.000	100.000	100.000
Vacaturesnippers overhevelen naar budget tijdelijke personeel		10.000	10.000	10.000
Verhoging uitvoeringskosten Werkbedrijf (Senzer)	0	0	0	0
Efficiencybesparing en samenvoeging werven Asten-Someren	33.499	33.499	33.499	33.499
Totaal	139.832	143.499	143.499	143.499

Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties

De taakstelling Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties is in 2018 afgewikkeld. Van de oorspronkelijke taakstelling € 100.000,= is € 95.000,= gerealiseerd, het verschil van € 5.000,= is niet meer realiseerbaar.

Besparing samenwerking Peelgemeenten

Door het uittreden van Helmond is de peelsamenwerking gewijzigd. De 5 Peelgemeenten hebben besloten de samenwerking op het gebied van WMO, Jeugd en BMS voort te zetten en later te kijken naar mogelijke verbreding naar andere werkerreinen. De financiële voordelen binnen het sociaal domein blijven beschikbaar voor de taakstellingen binnen het sociaal domein.

De vraag is dus of de gewijzigde omvang en fasering van de samenwerking betekent of de taakstelling nog volledig haalbaar is. Het antwoord hangt nauw samen met de prognose van de samenwerking op de gebieden buiten WMO, Jeugd en BMS tussen de 5 Peelgemeenten. Bijvoorbeeld op het terrein van belastingen waarover een raadsvoorstel gemaakt wordt. Vooralsnog blijft de taakstelling daarom overeind.

Uiteraard maken we extra incidentele kosten om de samenwerking tussen de 5 Peelgemeenten te organiseren.

Verhoging uitvoeringskosten Werkbedrijf (Senzer)

De uitvoeringskosten Werkbedrijf (Senzer) zijn in 2015 fors verhoogd. Voor deze verhoging was nog een taakstelling opgenomen van € 69.703,=. Deze taakstelling is gerealiseerd binnen het sociaal domein.

Er zijn risico's bij de realisatie van de taakstellingen samenwerking Peelgemeenten en samenvoeging werven Asten-Someren. Voorlopig worden echter alle taakstellingen gehandhaafd.

Naast de bovenstaande taakstellingen zijn er ook bezuinigingstaakstellingen uit het project Ambitie, Taken en Geld. Hiervan is een overzicht opgenomen in de financiële begroting.

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk voor 2017 bedraagt € 609,93. Dit is € 22,21 lager ten opzichte van de verwachte lokale lastendruk bij de voorjaarsnota 2016. Dit komt doordat het tarief van afval naar beneden is bijgesteld (voordeel € 6,76) en het tarief van OZB is verlaagd € 15,45.

De berekening van het OZB tarief is gebaseerd op voorlopige tarieven. De definitieve tarieven worden vastgesteld bij de vaststelling van de verordening.

In 2016 was de lastendruk € 626,43. Ten opzichte van 2016 zijn de woonlasten gedaald met € 16,50 of 2,63%.

Beleidsbegroting

Programmaplan

Het programmaplan van de gemeente Asten bestaat uit 5 programma's:

- 1] Bestuur en Dienstverlening
- 2] Sociaal Domein
- 3] Veilig en Schoon
- 4] Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
- 5] Financiën

Bij ieder programma worden de belangrijkste doelstellingen genoemd.

Per doelstelling worden de volgende onderdelen in beeld gebracht:

- *Wat willen we bereiken?*
Hieronder wordt de doelstelling opgenomen.
- *Wat doen we hiervoor?*
Hieronder worden de activiteiten voor 2017 opgenomen.
- *Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?*
Hier staat aan welke eisen moet worden voldaan om tot een goed resultaat te komen.
- *Wanneer zijn we tevreden?*
Hieronder worden de prestatie-indicatoren opgenomen. Zodat de prestaties gemeten kunnen worden.
- *Wie is verantwoordelijk?*
Hieronder wordt vermeld wie de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijken zijn.
- *Wat mag het kosten?*
Hieronder worden de beschikbare budgetten van de doelstelling weergegeven.

Voor een leeswijzer van de tabellen "Wat mag het kosten?" wordt verwezen naar de leeswijzer "Wat mag het kosten" op de volgende pagina.

Leeswijzer "Wat mag het kosten?"

1. Lasten worden met een "+" weergegeven en baten met een "-".
2. In de kolom I / S staat de I voor incidenteel en de S voor structureel budget.
3. In de tabel "Wat mag het kosten" wordt onderscheid gemaakt in regels zonder en met een *.

Incidentele kredieten

→ Regels met * zijn kredieten die eenmalig beschikbaar worden gesteld en waarvan de uitgaven over meerdere jaren lopen.

In de kolom jaarrekening 2015 staan de werkelijke uitgaven op het krediet t/m 2015. In de kolom begroting 2016 na wijziging staat het beschikbaar gestelde krediet t/m 2016. In de kolom begroting 2017 wordt het in 2017 beschikbaar gestelde nieuwe/extra krediet opgenomen.

Voorbeeld

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget*	1.360.841	1.906.250	40.000	40	40	40	I
Totaal	1.360.841	1.906.250	40.000	40	40	40	

Na vaststelling van de begroting 2017 bedraagt het totale krediet voor plattelandsontwikkeling € 1.946.250,=.

Structurele budgetten

→ Regels zonder * zijn bedragen die jaarlijks terug komen.

In de kolom jaarrekening 2015 staan de werkelijke uitgaven in 2015. In de kolommen begroting 2016 na wijziging en begroting 2017 staan respectievelijk de beschikbare budgetten voor 2016 en 2017.

Voorbeeld

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Advertentiekosten	27.701	26.150	26.150	26	26	26	S
Overige kosten communicatie	3.335	10.475	14.975	10	10	10	S
Subsidie Siris	26.212	18.667	18.667	19	19	19	S
Totaal	57.248	52.292	59.792	55	55	55	

In 2017 en verder is € 26.150,= beschikbaar voor advertentiekosten, € 10.180,= voor overige kosten communicatie en € 18.667,= voor subsidie Siris.

1. Bestuur en Dienstverlening

Het programma Bestuur en Dienstverlening omvat de gemeenteraad, het college en de griffier, samenwerking, dienstverlening en bedrijfsvoering.

1. Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De gemeente biedt klantgerichte, resultaatgerichte dienstverlening die duidelijk, betrouwbaar, tijdig, snel en transparant is. Producten en diensten worden afgestemd op de klantvraag en zo snel mogelijk tegen zo laag mogelijke kosten geleverd.

We leren van de feedback die we van onze stakeholders ontvangen en gebruiken de NPS-methode als hulpmiddel om de klantbeleving in kaart te brengen en onze dienstverlening te verbeteren.

Wat doen we hiervoor?

1. Het continu monitoren en verbeteren van de klantgerichtheid. Dat betekent niet alleen regie voeren op de individuele klantvraag (vraag uitzetten, voortgang bewaken, behandelaars aanspreken) maar ook de dienstverlening op product- en dienstenniveau verbeteren. Dit doet team Gemeentewinkel door systematisch klanttevredenheidsgegevens te verzamelen en te analyseren op basis van de NPS-methode en hierover te rapporteren aan de organisatie en verbetermaatregelen voor te stellen.
2. Aandacht voor het monitoren en verbeteren klantgerichtheid gaat ook uit naar de online dienstverlening. Team Gemeentewinkel gaat klanten sturen op het gebruik van online dienstverlening. Team Gemeentewinkel gaat het klantgebruik van www.asten.nl monitoren, verbeteren en bevorderen. Daarnaast worden voorstellen gedaan over de wijze waarop de zaaksystemen en het klantcontactstelsel kunnen worden verbeterd ten gunste van de klant.
3. We blijven de dienstverlening van de gemeente Asten afstemmen op externe ontwikkelingen en de samenwerking met ketenpartners.
4. De Gemeentelijke Basisadministratie Personen moderniseren en digitaliseren met ketenpartners als leveranciers, afnemers en de rijksoverheid (project mGBA).
5. Waarborgen van continuïteit en structuur m.b.t. de beveiliging van waardedocumenten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Doorontwikkeling zaaksystemen als het KCS, inclusief MOR, en de NPS-cockpit.
- Voldoende middelen, uren en mandaat voor cluster Publiek om de dienstverlening te blijven verbeteren.
- De breedgedragen focus van de organisatie op het verbeteren van de dienstverlening.
- Middelen en ambitie met betrekking tot overheid 2017 zijn op elkaar afgestemd.
- Goede samenwerking met de ketenpartners.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als eind 2017 de NPS-methode over 3 nieuwe gemeentelijke producten en diensten is ingevoerd.
2. Als continue verbetering van de klanttevredenheid op basis van de NPS-scores zichtbaar wordt.
3. Als op 31 december 2017 voor iedere medewerker de gewenste competenties en de gewenste houding en het gedrag zijn ontwikkeld.
4. Als we de vastgestelde ambitie met betrekking tot Overheid Digitaal 2017 op 31 december 2017 hebben gehaald.
5. Als we in 2017 kunnen aansluiten op het landelijke systeem.
6. Als het informatiebeveiligingsbeleid is geïmplementeerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Digitale dienstverlening*	871	9.000					I
Totaal	871	9.000	0	0	0	0	

2. Communicatie

Wat willen we bereiken?

In december 2014 is de Communicatienota 2015 - 2018 aangenomen door de raad. Doelstellingen zijn: versterken (burger)participatie, verbeteren zichtbaarheid van het gemeentebestuur (Raad en college) en verbeteren informatievoorziening naar burgers.

Wat doen we hiervoor?

1. Op 1-1-2017 starten wij met een digitale gemeentepagina. De invoering heeft in 2016 vertraging opgelopen i.v.m. invoering nieuwe website en intranet. Deze sturen wij per e-mail toe aan abonnees.
2. In 2016 zijn wij gestart met een nieuwe vorm van collegebezoeken in de vorm van themabezoeken. Voor 2017 willen we twee van dergelijke bezoeken afleggen. Data zijn nog niet bekend.
3. In 2016 is een onderzoek uitgevoerd naar burgerparticipatie/burgerinitiatief. In het najaar zullen aanbevelingen worden voorgelegd aan college en raad. Uitvoering staat gepland voor 2016 en 2017.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Aangezien alle activiteiten binnen de reguliere tijd en budgetten gerealiseerd kunnen worden, verwachten wij geen problemen bij de uitvoering van het vastgestelde programma.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Per 1-1-2017 start de digitale e-mail gemeentepagina.
2. Eind 2017 zijn twee themabezoeken georganiseerd voor het college.
3. Uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen burgerparticipatie/burgerinitiatief.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Advertentiekosten	27.701	26.150	26.150	26	26	26	S
Overige kosten communicatie	3.335	10.475	14.975	10	10	10	S
Subsidie Siris	26.212	18.667	18.667	19	19	19	S
Totaal	57.248	55.292	59.792	55	55	55	

3. Uitvoering bedrijfsplan 2015-2019 op onderdelen organisatiebrede verbeterlijnen en doorontwikkeling zaakgericht werken

Wat willen we bereiken?

Organisatiebrede verbeteringen en ambities worden geborgd in een verbeterlijn zodat de verbeteringen in samenhang worden gerealiseerd. Verbeterlijnen zorgen ervoor dat de organisatie afgestemd blijft op alle rollen van de burger. Het doel is immers het creëren van publieke waarde. Er zijn criteria afgesproken voor het benoemen van een verbeterlijn: het onderwerp raakt de hele organisatie, is een bestuurlijk speerpunt of risico, raakt de gemeentelijke dienstverlening, vormt een financieel risico, of is een "categorie rood" risico uit de risico paragraaf van de begroting.

Op dit moment zijn er zes verschillende verbeterlijnen benoemd. De verantwoordelijkheid voor elke verbeterlijn is rechtstreeks gekoppeld aan de directie, ondersteund door Team Kwaliteit en Control.

De zes verbeterlijnen zijn:

1. Dienstverlening (bijvoorbeeld Klanthouding, NPS)
2. Invoering bedrijfsplan. Projecten organisatie breed.
3. Doorontwikkeling Projectmatig Werken
4. Maatschappelijke Ontwikkelingen (incl. vertaling daarvan naar de organisatie)
5. Verbonden partijen
6. Lerende organisatie. Hoe borgen we leren op individueel en collectief niveau?

In deze begroting wordt speciaal aandacht gevraagd voor het realiseren van de verbeterlijnen *Dienstverlening*, *Organisatiebrede projecten* en *Lerende organisatie*.

Om te kunnen blijven koersen op eigen kracht in netwerken, is een doorontwikkeling van zaakgericht en digitaal werken nodig. Hiertoe is het organisatiebrede project *Doorontwikkeling zaakgericht werken* gestart. In deze begroting worden de middelen gevraagd die nodig zijn om zaakgericht werken op een klantgerichte en efficiënte manier in te kunnen richten.

Wat doen we hiervoor?

1. Organisatie brede verbeteringen doorvoeren op het gebied van Dienstverlening: Het dienstverleningsbeleid als onderdeel van het Bedrijfsplan Asten 2.0 wordt geïmplementeerd tot in de haarvaten van de organisatie. Eventuele knelpunten worden opgelost en het is voor iedereen vanzelfsprekend dat we m.b.v. de NPS meting feedback vragen aan burgers en op basis hiervan onze dienstverleningsprocessen verbeteren.
2. Organisatie brede verbeteringen doorvoeren op het gebied van Projecten: professionele methodiek voor projectmatig werken borgen en doorontwikkelen en organisatie brede projecten initiëren en realiseren.

3. Organisatie brede verbeteringen doorvoeren op het gebied van de Lerende organisatie: Faciliteren van leren zodat onze organisatie afgestemd blijft op de eisen die vanuit de omgeving aan ons worden gesteld.
4. De doelen uit het project *Doorontwikkeling Zaakgericht werken* realiseren. Ervoor zorgen dat onze systemen, waaronder zaaksysteem Verseon, het zaakgericht werken beter ondersteunen en ervoor zorgen dat de organisatie nog meer zaakgericht gaat werken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende middelen (tijd, geld en kwaliteit) om de noodzakelijke verbeteringen daadwerkelijk door te voeren.
- Organisatie breed commitment en betrokkenheid (bestuurlijk en ambtelijk) bij het zaakgericht en digitaal werken.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De afgesproken verbeteringen zijn daadwerkelijk doorgevoerd en hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het Bedrijfsplan;
2. Het project doorontwikkeling Zaakgericht werken is succesvol afgerond en de daarin geformuleerde doelstellingen zijn bereikt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Sprangers

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Verbeterlijnen doorontwikkeling zaakgericht werken			25.000 25.000	25	25		I I
Totaal			50.000	25	25	0	

4. Samenwerking

Wat willen we bereiken?

Gemeente Asten wil ook in 2017 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Daarvoor is het noodzakelijk om op thema's samen te werken met andere gemeenten.

Wat doen we hiervoor?

We voeren het raadsbesluit "Asten koerst op eigen kracht in netwerken" uit. Dit maken we waar door binnen het sociaal domein en binnen de reguliere portefeuillehoudersoverleggen op het gebied van Ruimte, Economie, Recreatie en Toerisme en Wonen samen te werken binnen de Peel én daarnaast op thema's actief de samenwerking te zoeken met:

1. De Peelgemeenten Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren op het gebied van WMO, Jeugd en BMS.
2. Eén of meerdere (Peel)gemeenten, bijv. Belastingen, mogelijk I&A

3. Someren (buitendiensten OW, Veiligheid, Sport, Leerplicht, Leerlingenvervoer, (voorlopig) I&A en Belastingen)
4. Metropoolregio Eindhoven
5. Burgers, bedrijven en instellingen (acties o.g.v. onderzoek lokale democratie)
6. Veiligheidsregio
7. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking is gericht op win-win.
- Goede en betrouwbare partners.
- In business cases moeten de voordelen vast te stellen zijn op het gebied van financiën, dienstverlening, kwaliteit, kwetsbaarheid en/of (strategische) positie van Asten.

Wanneer zijn we tevreden?

We zijn tevreden wanneer we in 2017:

1. Het sociale domein op een effectieve en efficiënte wijze uitvoeren via de Uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten en het Werkbedrijf Atlant/De Peel (Senzer) op basis van bedrijfsplan Peelgemeenten én de klanten hierover gemiddeld tevreden zijn;
2. De samenwerkingsmogelijkheden met andere partners kunnen worden benut;
3. De samenwerking met Someren goed verloopt en de doelstellingen worden gerealiseerd, in het bijzonder op het gebied van de buitendienst;
4. De 'terugtrekkende overheid' meer concreet in een aantal onderwerpen benoemd hebben waarop burgers en instellingen initiatief zouden kunnen (en willen) nemen, o.g.v. de besluiten over Agenda Lokale Democratie;
5. De samenwerking met het MRE en de Veiligheidsregio goed verloopt;
6. Duidelijkheid hebben over de mogelijke en gewenste afbakening van taken binnen ODZOB in relatie tot de mogelijke Peelsamenwerking of een deel van de Peel en in relatie tot zelfstandige uitvoering van taken binnen Asten mede op grond van de mogelijkheden die de komende nieuwe Omgevingswet ons biedt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: W. Verberkt

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Besparing samenwerking			-100.000	-100	-100	-100	S
Efficiencybesparing en samenvoeging werven Asten-Someren			-33.499	-33	-33	-33	S
Ontwikkelbudget "Asten koerst op eigen kracht in netwerken"*	238.181	260.000	50.000	50	50		I
Totaal	238.181	260.000	-83.499	-83	-83	-133	

5. Uitbreiding Griffie-functie

Wat willen we bereiken?

Adequate ondersteuning van de gemeenteraad en commissies.

Wat doen we hiervoor?

1. Tijdelijke uitbreiding van griffiefunctie continueren.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De vaste formatie voor de griffier is in 2012 teruggebracht van 36 naar 28 uur (0,78 fte). In Asten is naast de functie van de griffier ca. 0,5 fte ambtelijke griffieondersteuning beschikbaar.
In 2014 is in het organisatiebrede formatie-onderzoek (BMC) aangegeven dat in vergelijkbare gemeenten gemiddeld voor ondersteuning van de raad een omvang van 1,5-2 fte wordt ingezet. Op basis van nadere afweging heeft de raad in 2014 ingestemd met een tijdelijke urenuitbreiding: de griffier is van medio 2014 tot medio 2016 gemiddeld 32 uur per week (0,88 fte) beschikbaar geweest.
De werkgeverscommissie stelt vast dat deze invulling past bij de gewenste reguliere en incidentele ondersteuning voor de raad en commissies. Zij adviseert een structurele invulling nu de Wet werk en zekerheid de mogelijkheid van incidentele uitbreiding beperkt.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de doelstellingen ten aanzien van het functioneren van de gemeenteraad en commissies met de beschikbare capaciteit kunnen worden gerealiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: Raad

Ambtelijk: --

Wat mag het kosten?

Structureel budget vanaf begroting 2017 (2015 en 2016 incidenteel).

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Uitbreiding formatie griffier	10.223	9.900	9.900	10	10	10	S
Totaal	10.223	9.900	9.900	10	10	10	

6. ICT (Informatie- en communicatietechnologie)

Wat willen we bereiken?

Dat ICT wordt ingezet om de externe dienstverlening te verbeteren, de interne kwaliteit en efficiency te verbeteren en te voldoen aan (wettelijke) verplichtingen.

Wat doen we hiervoor?

1. Binnen de beschikbare middelen invulling geven aan de actiepunten voortvloeiende uit het informatiebeleid en het informatiebeveiligingsbeleid.
2. De informatiehuishouding verder inrichten op basis van de vastgestelde architectuur.
3. Inzichtelijk maken van de kosten en baten van ICT door middel van een onderhoudsplan ICT en een meerjarenvisie ICT voor de periode 2017 t/m 2020.
4. Het doorontwikkelen van het zaakstelsel ter ondersteuning van het zaak- en procesgericht werken.

5. Verder vormgeven aan de implementatie van de visie op geografische informatie conform het project GIVAS.
6. Het implementeren van de wettelijk verplichte basisregistratie Topografie (BGT).
7. Jaarlijks een overzicht maken van de acties die noodzakelijk zijn en buiten het reguliere beheer vallen met betrekking tot de systemen; deze acties projectmatig uitvoeren om te voorkomen dat er achterstallig onderhoud ontstaat.
8. De toekomstvisie I&A, met daarin de afweging van de schaalgroottevoordelen van de samenwerking met Someren, ten uitvoer brengen.
9. De aangeschafte licenties periodiek beoordelen en indien nodig aanpassen of overstappen op andere software.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende personele capaciteit en financiële middelen.
- Voldoende afstemming tussen Asten en Someren om de dienstverlening optimaal aan te laten sluiten op de vraag.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als informatiebeveiliging en informatiebeleid de aandacht krijgen, die is vereist.
2. Als de informatiehuishouding aan steeds meer uitgangspunten voldoen, die in het informatiebeleid en de visie daarop zijn vastgelegd (2017-2019).
3. Als er inzicht is in de kosten en baten van het onderhoudsplan ICT en er een meerjarenvisie ICT voor de periode 2017 t/m 2020 is opgesteld.
4. Als door de verbetering van Verseon de organisatie steeds meer zaak- en procesgericht werkt.
5. Als de organisatie weet hoe ze geografische informatie conform het project GIVAS optimaal kan gebruiken.
6. Als de beheerfase van de wettelijk verplichte basisregistratie Topografie (BGT) is ingericht.
7. Als er jaarlijks een projectplan gemaakt is met daarop de acties die noodzakelijk zijn en buiten het reguliere beheer vallen met betrekking tot de systemen.
8. Als er gestart is met de nadere uitwerking van de toekomstvisie I&A.
9. Als de aangeschafte licenties periodiek beoordeeld zijn en indien nodig zijn aangepast.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Kapitaallasten	353.217	526.650	453.450	453	453	453	S
vervangingsinvesteringen							
Internet telefoon	144.810	113.090	118.090	118	118	118	S
Onderhoud hardware	68.754	59.645	40.000	40	40	40	S
Onderhoud software	516.945	510.955	524.397	524	524	524	S
Onderhoudsplan ICT		54.000	54.000	54	54	54	S
Overig	35.204	22.988	20.650	21	21	21	S
Totaal	1.118.930	1.287.328	1.210.587	1.210	1.210	1.210	

7. Formatie I&A

Wat willen we bereiken?

Een functieverdeling binnen team I&A die past bij de organisatieverandering en ontwikkelingen.

Wat doen we hiervoor?

1. Inrichten en combineren van de CIO (Chief Information Officer, informatiemanager) / CISO (Chief Information Security Officer) taak.
2. Invullen van het teamleiderschap van het team I&A.
3. Herschikking van een aantal taken binnen systeem-/netwerkbeheer en webbeheer.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbare formatie en middelen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Goede inrichting en taakverdeling binnen het team I&A in 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Formatie I&A			24.000	24	24	24	S
Totaal			24.000	24	24	24	

8. Informatieplan

Wat willen we bereiken?

Informatievoorziening draagt in hoge mate bij aan de dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen. Een adequate informatievoorziening maakt het mogelijk dat onze klanten waaronder ook begrepen de interne klanten (onze medewerkers en bestuursorganen) één ingang hebben bij de overheid en snelle en betrouwbare antwoorden en informatie kunnen krijgen. De dienstverlening wordt daardoor maximaal en transparant, digitaal en klantgericht. In 2016 is reeds een actueel informatiebeleid en -uitvoering 2015-2017 vastgesteld en is gestart met de uitvoering.

Wat doen we hiervoor?

1. De informatiemanager is aangesteld en een uitvoeringsplan 2017 wordt aan de hand van actiepunten uitgevoerd.
2. Maatschappelijke ontwikkelingen worden vertaald in actiepunten.
3. De informatiebeveiliging wordt uitgevoerd door de CISO functionaris.
4. De informatievoorziening wordt zodanig ingericht dat de klantvraag digitaal wordt afgehandeld.
5. In de informatievoorziening vindt zo vroeg mogelijk in het proces kanaalbundeling plaats.
6. Vernieuwing en vervanging in de ICT infrastructuur wordt zoveel mogelijk afgestemd met ontwikkelingen binnen de Peelgemeenten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeente Someren en de overige Peelgemeenten zijn de strategische partners op het gebied van de informatievoorziening.
- De applicatielandschappen van Asten en Someren zijn zoveel mogelijk gelijk.
- Het informatiebeleid wordt over meerdere jaren uitgevoerd.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De actiepunten van het uitvoeringsplan 2017 zijn uitgevoerd.
2. Maatschappelijke ontwikkelingen zijn vertaald in actiepunten.
3. De CISO functionaris voert de informatiebeveiliging uit.
4. De klantvraag wordt digitaal afgehandeld.
5. Kanaalbundeling heeft in het proces informatievoorziening zo vroeg mogelijk plaatsgevonden.
6. Vernieuwing en vervanging in de ICT infrastructuur is zoveel mogelijk afgestemd met ontwikkelingen binnen de Peelgemeenten.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Informatiebeleid*	0	15.000					I
Totaal	0	15.000					

9. Informatiebeveiliging

Wat willen we bereiken?

Bescherming van de informatie die de gemeente gebruikt en beheert is een actueel thema. Niet alleen de bescherming van de privacy van burgers maar het voorhanden hebben van de juiste en volledige informatie voor het uitvoeren van allerlei gemeentelijke taken noodzaken tot een adequaat informatiebeveiligingsbeleid. Dit draagt bij om controle te zijn en daarover op professionele wijze verantwoording af te leggen.

Wat doen we hiervoor?

1. In 2017 voeren we de acties uit die voortvloeien uit het Actieplan Informatiebeveiliging.
2. De werkgroep Informatiebeveiliging is voortdurend alert en actualiseert het Actieplan gedurende het jaar.
3. In het 4e kwartaal worden de acties van 2017 geëvalueerd en wordt het Actieplan 2018 vastgesteld.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Het informatiebeveiligingsbeleid is in lijn met het informatiebeleid "Asten goed geïnformeerd" en de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving.
- Het beleid is gebaseerd op en in lijn met Code voor Informatiebeveiliging (NEN/ISO 27002) en de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Hiermee voldoen we tevens aan het besluit dat de gemeente Asten werkt volgens landelijke standaarden.
- Voldoende formatie en middelen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de acties die voortvloeien uit het Actieplan Informatiebeveiliging 2017 zijn uitgevoerd en de werkgroep binnen de beschikbare middelen de doelstellingen heeft kunnen behalen.
2. Als organisatiebreed voortdurend aandacht is voor actuele zaken in het kader van meer bewustwording.
3. Als een nieuw Actieplan 2018 is vastgesteld mede op basis van de evaluatie Actieplan 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

Realisatie binnen bestaande budgetten.

10. Informatievoorziening

Wat willen we bereiken?

Geordende en toegankelijke informatie conform de eisen zoals gesteld in de geldende wet- en regelgeving.

Wat doen we hiervoor?

1. Tijdelijke inzet extra formatie archiefmedewerker.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Financiële middelen.
- Ter zake kundig personeel.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer eind 2017 de analoge informatie geordend en toegankelijk is gearchiveerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Informatievoorziening*	123.723	300.000	150.000				I
Totaal	123.723	300.000	150.000				

2. Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein omvat jeugd, onderwijs en kinderopvang, werk en inkomen, gezondheidsbeleid, maatschappelijke ondersteuning, sport, cultuur en maatschappelijke accommodaties.

1. Integraal gebiedsteam Asten; ondersteuning en facilitering nuldelij (lokaal)

Wat willen we bereiken?

Een krachtig lokaal sociaal netwerk, waarbinnen samenwerking plaatsvindt tussen diverse partners (zowel professioneel als informeel) die actief zijn op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, jeugdbeleid, participatie, reïntegratie, tegenprestatie, veiligheidsbeleid, cliëntondersteuning en gezondheidsbeleid.

Wat doen we hiervoor?

1. Sturing en regie voeren over het lokaal sociaal netwerk Asten.
2. Samen met de sleutelpartners faciliteren van het steunpunt Guidoasten, het dorpssteunpunt Heusden, het wijksteunpunt de Stip het de burgerinitiatieven voor dagbesteding in Heusden en Ommel.
3. Zorgen voor een sterke positionering van het lokaal sociaal netwerk.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een efficiënte en doelmatige werkwijze voor wat betreft maatwerkvoorzieningen in afstemming met de Peelgemeenten.
- Prioritering van uitvoering van taken van het sociaal netwerk in het subsidieprogramma Welzijn.
- Een heldere monitoring van de financiële uitputting van de budgetten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als alle vragen van burgers zoveel mogelijk lokaal, dicht bij de vrager, opgelost worden.
2. Als door een betere afstemming multiprobleemsituaties integraal benaderd en opgelost worden.
3. Als er sprake is van een doortastende aanpak van knelpunten middels centrale regie en doorzettingsbevoegdheid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Lokaal gebiedsteam; algemene behoeftigheden			1.000	1	1	1	S
Lokaal gebiedsteam; huren			31.341	31	31	31	S
Lokaal gebiedsteam; ICT facilitering			12.000	12	12	12	S
Lokaal gebiedsteam; opleidingskosten			2.537	3	3	3	S
Lokaal gebiedsteam; personeelskosten coördinatie			64.805	65	65	65	S
Lokaal gebiedsteam; personeelskosten teamleden			609.486	609	609	609	S
Totaal	0	0	721.169	721	721	721	

Vanaf 2017 worden de totale kosten voor het lokaal gebiedsteam apart inzichtelijk gemaakt.

Het lokale gebiedsteam is budgettair neutraal in de begroting verwerkt. Het zijn bestaande budgetten.

2. Integraal gebiedsteam Asten; Centrum voor Jeugd en Gezin

Wat willen we bereiken?

We blijven werken aan de doorontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin Asten-Someren. De nadruk ligt hierbij op aansluiting van het CJG Asten-Someren met het Sociaal Netwerk Asten (steunpunt Guido Asten), de opvoedondersteuners, jeugd- en gezinswerkers en de jeugdhulp (Peelsamenwerking en Helmond), maar ook de Wmo, BMS en Participatie.

Wat doen we hiervoor?

1. Aansturen van de opvoedondersteuners (OO-ers) door de CJG coördinator, waarbij de nadruk ligt op de zelfsturing van het team.
2. Supervisie voor de opvoedondersteuners. De OO-er zit dicht op de basisvoorzieningen (peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, scholen). De persoon die deze functie heeft, is het gezicht in die wijk/gebied als het gaat om vragen over opvoeden en opgroeien. In deze functie zit zowel het stuk 'terugduwen' naar de eigen kracht en het eigen netwerk, het zelf antwoord geven en hulp bieden als het doorverwijzen naar jeugd- en gezinswerk (J&G-er) en specialisten. Belangrijk is dan ook dat deze personen de situatie goed kunnen analyseren en inschatten.
3. Aandacht voor preventie bij alle partners van het CJG.
4. Een goede aansluiting maken tussen preventieve opvoed- en opgroei ondersteuning en de jeugdhulp, waarbij we sturen op beleids- en procesafspraken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Samenwerking en afstemming met de kernpartners van het CJG Asten-Someren (LEVgroep, GGD, Onis, Zorgboog), de managers van de opvoedondersteuners, de gemeente Someren en eventuele andere partners rondom de jeugdhulp (Peelsamenwerking, Helmond en Eindhoven).

Wanneer zijn we tevreden?

1. Er is meer zelfsturing bij de opvoedondersteuners.
2. De opvoedondersteuners zijn meer preventief bezig.
3. Partners van het CJG weten elkaar te vinden, er zijn korte lijntjes zowel lokaal, subregionaal, als regionaal).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Centrum jeugd en gezin / jeugdbeleid	78.905	174.194	73.362	73	73	73	S
Totaal	78.905	174.194	73.362	73	73	73	

Een deel van het budget voor Centrum jeugd en gezin / jeugdbeleid is vanaf 2017 ingezet voor het lokale gebiedsteam (o.a. huur 1 Hoog, toegang/opvoedondersteuners en

Coördinatie CJG en coaching team opvoedondersteuners). Hierdoor is het begrote budget hier lager dan in 2016. Per saldo is hetzelfde budget beschikbaar als in 2016.

3. Integraal gebiedsteam Asten; Maatschappelijke participatie en re-integratie

Wat willen we bereiken?

Het borgen van lokale (re-integratie)trajecten voor Astense burgers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij een actievere rol in de maatschappij verwerven (maatschappelijke participatie) en waar mogelijk kunnen doorstromen naar een vorm van participatie richting werk.

Wat doen we hiervoor?

1. Astense burgers met een bijstandsuitkering met een grote afstand tot de arbeidsmarkt plaatsen op bestaande lokale trajecten. Voorbeelden hiervan zijn trajecten via de lokale voetbalvereniging en de scouting.
2. Ook Astense burgers zonder uitkering (Nuggers) met een grote afstand tot de arbeidsmarkt plaatsen op bestaande lokale trajecten.
3. Opzetten van nieuwe lokale re-integratietrajecten met minimale tussenkomst van re-integratiebureaus.
4. Het verder uitbouwen van het project Basisvoorziening Asten – Someren, waardoor een groter aantal klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt lokaal kan worden begeleid/bemiddeld naar maatschappelijke participatie dan wel participatie richting werk.
5. Samen met de Astense burger met een bijstandsuitkering een activiteit vinden dat kan dienen als tegenprestatie en hierbij voldoende begeleiding en ondersteuning waarborgen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer).
- Gebiedsgericht werken binnen Werkbedrijf (Senzer) op het gebied van participatie verder vormgeven en optimaliseren, zodat voldoende capaciteit lokaal kan worden ingezet.
- Goede samenwerking met lokale instellingen en bedrijven bij het vormgeven van lokale re-integratietrajecten.
- Slimme samenwerking met andere partijen zodat de kosten gedrukt kunnen worden. Een voorbeeld is samenwerking met dagbestedingspartners zoals Stichting ORO in het delen van ruimtes.
- Beschikbaarheid van financiële middelen, aangezien het project Basisvoorziening Asten-Someren niet volledig zelfvoorzienend is.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die actief kunnen zijn, lokaal deelnemen aan voor hen geschikt bevonden activiteiten. Afhankelijk van het aanwezige arbeidspotentieel zijn deze activiteiten gericht op maatschappelijke participatie (in het kader van de tegenprestatie) dan wel op participatie richting werk.
2. Als Nuggers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt deelnemen aan een voor hun geschikt traject, gericht op maatschappelijke participatie dan wel participatie richting werk.
3. Als het project (Basisvoorziening Asten-Someren) ook in 2017 en verdere jaren betaalbaar blijft.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Basisvoorziening museum*	21.021	339.196					I
Totaal	21.021	339.196	0	0	0	0	

4. Integraal gebiedsteam Asten: Veilig Thuis

Wat willen we bereiken?

Alle inwoners, volwassenen en kinderen hebben het recht om in veiligheid te leven en op te groeien. Een sluitende aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling is nodig om ervoor te zorgen dat:

- huiselijk geweld en kindermishandeling wordt voorkomen;
- het geweld stopt;
- recidive van zowel slachtofferschap én daderschap wordt voorkomen.

De volgende doelen streven we na met Veilig Thuis:

1. Veiligheid voorop. Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Inzet van eigen kracht en het gebruik van het sociale netwerk. In de aanpak wordt gekeken naar de eigen mogelijkheden van de direct betrokkenen om de problemen van geweld en onveiligheid te helpen opvangen.
3. Het intact houden van de sociale omgeving. Voor zover de veiligheid dat toe staat en het voor het herstel geen beletsel vormt, wordt er op gestuurd dat betrokkenen na incidenten met huiselijk geweld en/of kindermishandeling zoveel mogelijk binnen hun sociale omgeving kunnen blijven functioneren.
4. Kinderen gaan voor. Niet alleen in situaties van fysieke mishandeling en van fysieke of psychische verwaarlozing van kinderen, maar ook als er sprake is van huiselijk geweld tussen volwassenen, staat de veiligheid van kinderen en het veiligstellen van hun ontwikkelingsmogelijkheden voorop.

Wat doen we hiervoor?

1. In de regio Zuidoost-Brabant is gekozen voor een 'smal' Veilig Thuis, dat nauw samenwerkt met lokale professionals en waarbij taken en verantwoordelijkheden rondom casusregie zoveel mogelijk worden belegd bij het lokale veld. De taken van Veilig Thuis zijn beperkt tot de wettelijke taken, zoals het onderzoeken van meldingen, het adviseren van melders en het ondersteunen van de professionals.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Goede samenwerking en afstemming van Veilig Thuis met betrokken partners, waaronder ook lokale partners op het gebied van Jeugd en WMO, zoals het steunpunt Guido Asten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling is sluitend: het proces vanaf het doen van de melding bij Veilig Thuis tot afhandeling/afsluiting van de melding is goed georganiseerd en er zijn heldere afspraken met alle betrokken partners.
2. De werkwijzen van Veilig Thuis en van het lokale veld sluiten naadloos op elkaar aan.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Meldpunt huiselijk geweld	12.000	12.000	12.000	12	12	12	S
Totaal	12.000	12.000	12.000	12	12	12	

5. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Wmo, jeugd, BMS Peelgemeenten

Wat willen we bereiken?

De colleges van de vijf Peelgemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren hebben op 23-2-2016 het principebesluit genomen om samen te werken om de volgende taken per 1-1-2017 gezamenlijk uit te voeren:

- Uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Uitvoering van de Jeugdwet;
- Uitvoering BMS:
  - Bijzondere bijstand;
  - Minimaregelingen;
  - Schuldhulpverlening.

De missie luidt als volgt:

Wij werken vanaf 1-1-2017 samen bij het uitvoeren van de taken voor Wmo, Jeugdwet en BMS.

Wij stimuleren zelfredzaamheid van onze inwoners en ondersteunen hen wanneer de zelfredzaamheid in het geding komt.

Wij zetten een Peelorganisatie op die ons versterkt en faciliteert bij het uitvoeren van deze taak.

Wat doen we hiervoor?

De visie van de Peelsamenwerking is:

1. Wij creëren algemene voorzieningen voor onze inwoners om ze in hun kracht te zetten.
2. Waar inwoners dat nodig hebben organiseren wij ondersteuning.
3. Bij die dienstverlening zetten we integraal de voorzieningen van Wmo, Jeugdwet, bijzondere bijstand, minimabeleid en schulddienstverlening in.
4. Daarnaast zoeken we, in de lokale gebiedsteams, de verbinding met de Participatiewet.
5. De Peelorganisatie faciliteert ons in het optimaliseren van onze dienstverlening voor het sociaal domein.
6. Wij stellen de inwoner centraal, organiseren de toegang en dienstverlening lokaal, integraal en dichtbij de inwoner.
7. Volgens het principe 'aanraken is afmaken' zijn er zo weinig mogelijk overdrachtsmomenten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Wij sturen de inrichting van de dienstverlening en de bedrijfsvoering op basis van de volgende leidende principes:

- Dienstverlening is dichtbij de inwoners georganiseerd.
- Lokale gebiedsteams leggen de focus op bevordering van zelfredzaamheid en eigen kracht van de inwoners.
- De Peelorganisatie staat ten dienste van de lokale gebiedsteams en de gemeenten.

- Individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting en doorontwikkeling van hun lokale gebiedsteam(s) in aansluiting op de algemene voorzieningen en organisatie van de nulde lijn in de eigen gemeente.
- Individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor de regie en coördinatie van hun lokale gebiedsteam(s).
- Waarborgen integraliteit van de dienstverlening op alle gebieden van het sociaal domein.
- Afstemming borgen met externe partijen zoals Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer), gemeente Helmond (m.b.t. beleid en inkoop), instellingen en zorgaanbieders, regio Zuidoost-Brabant (m.b.t. Jeugd) om integraliteit dienstverlening op alle gebieden van het sociaal domein mogelijk te maken.
- Zo weinig mogelijk overdrachtsmomenten in het proces, 'aanraken is afmaken'.
- Resultaat- en oplossingsgericht werken.
- Verantwoordelijkheden laag in de organisatie, elke medewerker is een professional op zijn of haar eigen werkgebied.
- Gebruik maken van elkaars expertise.
- Ruimte en slagkracht voor innovatie gericht op een klantgerichte dienstverlening.
- Individuele gemeenten hebben de vrijheid te experimenteren. Dit mag echter de afgesproken processen in de Peelorganisatie niet verstoren. Extra kosten zijn voor rekening van de betreffende gemeente.
- Dienstverlening Wmo, Jeugd en BMS is ontvlochten uit Zorg&Ondersteuning Helmond per 1-1-2017.
- Peelorganisatie is ingericht per 1-1-2017.
- ICT is operationeel.
- Er zijn voldoende medewerkers in dienst.
- De doorontwikkeling van het lokale gebiedsteam Guidoasten is conform planning uitgevoerd, zodat de toegang lokaal is georganiseerd.

Wanneer zijn we tevreden?

Als per 1 januari 2017:

1. het dienstverleningsconcept, gericht op een sterke lokale inbedding van taken, operationeel is;
2. de dienstverlening aan de inwoner lokaal en integraal wordt uitgevoerd;
3. de facilitering van de Peelorganisatie, inclusief ICT, aan gemeenten op orde is;
4. de monitoring van de kwaliteit van de dienstverlening is ingericht;
5. het proces naar de nieuw op te richten gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam is gestart en de tijdelijke situatie vóór totstandkoming van deze regeling is geëffectueerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Uitvoeringskosten Peelgemeenten Sociaal Domein	803.990	457.119	578.000	578	578	578	S
Totaal	803.990	457.119	578.000	578	578	578	

De uitvoeringskosten Peelgemeenten Sociaal Domein 2017 zijn gebaseerd op het bedrijfsplan Peelorganisatie.

De totale uitvoeringskosten bedragen € 751.000,=.

Dit bestaat uit € 173.000,= voor Wmo consulenten en € 578.000,= voor overige uitvoeringskosten.

De kosten voor de Wmo consulenten zijn opgenomen bij doelstelling 1. Integraal gebiedsteam Asten; ondersteuning en facilitering nuldelijn (lokaal). Hier zijn alleen de overige uitvoeringskosten opgenomen.

6. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten; maatwerkvoorzieningen Wmo

Wat willen we bereiken?

Een zorgzame samenleving met zelfredzame burgers waarbij er een goede balans is, ook in financiële zin, tussen eigen verantwoordelijkheid van burgers (waaronder ook vrijwillige inzet van burgers) en de inzet van professionele maatwerkvoorzieningen Wmo. Bij maatwerkvoorzieningen gaat het om een op maat van de persoon afgestemd geheel van maatregelen (een arrangement).

We stellen hiervoor de volgende doelen:

1. De kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo dalen op termijn als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen.
2. Burgers zijn in voldoende mate zelfredzaam en zijn tevreden over de wijze waarop zij hierin ondersteund worden.

Wat doen we hiervoor?

1. Verder gaan op de reeds ingeslagen weg naar een gekantelde werkwijze waarbij eigen kracht, inzet van het informeel netwerk, wederkerigheid, zelfredzaamheid en participatie leidend zijn.
2. Concrete afspraken over afstemming, samenwerking en ieders rol vanuit zowel het integraal gebiedsgericht team als de regionale backoffice voor de realisatie van maatwerkvoorzieningen.
3. Een ontschotte werkwijze binnen het lokaal sociale domein. Hiermee bedoelen we dat de consulenten (gemeente, LEV, ONIS, MEE) uitgaan van de vraag van de klant, en niet van hun specifieke taken ikv Wmo, Jeugd, BMS of hun moederorganisatie.
4. Toewerken naar de inkoop van ontschotte arrangementen binnen het sociale domein (arrangementen met voorzieningen op grond van zowel de Participatiewet, Jeugd en Wmo) vanuit de gedachte 'samen één plan'.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

1. Uniform uitvoeringsbeleid Wmo door de 5 peelgemeenten, waardoor een efficiënte uitvoering door de Peelsamenwerking mogelijk is.
2. Een goede afstemming tussen de lokale nulde lijn, het gebiedsgericht team en de organisatie van de Peelsamenwerking.
3. Een continu ontwikkelproces (innovatie) met alle partijen die ondersteuning bieden aan de burger (o.a. welzijnsorganisaties, zorgaanbieders).
4. Een goed monitoringsysteem.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen dalen als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene voorzieningen in het Sociaal Netwerk Asten.
2. De uitvoeringskosten worden binnen de periode en de financiële ruimte van de egaliseringsreserve sociaal domein (2015, 2016 en 2017) teruggebracht tot het niveau van de door het Rijk beschikbaar te stellen financiële kaders per 1 januari 2018.
3. Burgers zijn tevreden over de wijze waarop zij ondersteund worden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
A. Huishoudelijke ondersteuning	784.006	770.851	846.764	847	847	854	S
B. Vervoer	302.856	296.282	281.294	281	281	281	S
C. Rolstoelen	55.452	73.000	60.000	60	60	60	S
D. Woningaanpassingen	43.006	67.500	42.000	42	42	42	S
E. Eigen bijdragen Wmo	-233.929	-280.000	-230.000	-230	-230	-230	S
F. Integratie-uitkering Wmo	-1.089.436	-985.742	-1.064.805	-1.065	-1.065	-1.074	S
G. Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)	23.968	132.690					I
H. Wmo begeleiding ZIN	558.423	997.520	764.084	729	707	690	S
I. Wmo begeleiding PGB	448.379	343.200	343.200	343	343	343	S
J. Cliëntondersteuning Wmo	195.358	249.800	55.975	56	56	56	S
K. Overige taken nieuwe Wmo	17.600	106.774	115.025	115	115	115	S
L. Integratie uitkering sociaal domein Wmo	-2.021.936	-1.913.017	-1.804.199	-1.776	-1.755	-1.750	S
Totaal	-916.253	-141.142	-590.662	-598	-599	-613	

Het totale budget voor J. Cliëntondersteuning Wmo is € 143.095,= (subsidie MEE). Een deel hiervan wordt ingezet in het lokale gebiedsteam (doelstelling 1 van dit programma).

De budgettaire neutraliteit binnen het sociaal domein is door de korting in de septembercirculaire 2016 deels losgelaten.

7. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten; Ontwikkelingen jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp, het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Het beleidsplan Jeugdhulp Peelgemeenten is een plan van de 5 Peelgemeenten en gaat over de wijze waarop de Peelgemeenten gezamenlijk vorm en inhoud geven aan de verantwoordelijkheden die ons met de Jeugdwet zijn toebedeeld.

Wat doen we hiervoor?

1. Zorgen dat er gebruik wordt gemaakt van een voorziening op het gebied van jeugdhulp, als jeugdigen en hun ouders het niet op eigen kracht redden.
2. De uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.
3. Het voorzien in maatregelen ter voorkoming van kindermishandeling.
4. De regie voeren over de gehele jeugdketen en de afstemming met overige diensten op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, sport en veiligheid.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Regierol van de 5 Peelgemeenten binnen het samenwerkingsverband (MRE, landelijk).
- Goede samenwerking met de gemeente Helmond.

- Financieel moet het met minder.
- Er moet aandacht blijven voor transformatie.
- Het nabij organiseren en uitvoeren van jeugdhulp, waarbij de Peelregio expertise, budget, oplossingen en besluitvorming zo laag mogelijk belegt.
- Het verminderen van de totale kosten voor jeugdhulp ten gunste van lokaal, preventief jeugd beleid.

Wanneer zijn we tevreden?

Als gezond en veilig opgroeien niet vanzelf gaat, moet er een goed stelsel van jeugdhulp zijn dat – op maat - ondersteuning biedt volgens het Wrap Around Care model:

1. Zonder onnodige doorverwijzing wordt passende hulp ingezet, licht waar mogelijk, zwaar waar nodig.
2. Wanneer er sprake is van jeugdigen en gezinnen met meervoudige problematiek, wordt gewerkt met een integrale, ontschotte gezinsaanpak.
3. Een 'generalist' (specialist in het normale leven) staat naast de jeugdige en hun ouders. Samen voeren zij de regie over de uitvoering van een integraal gezinsplan met realistische doelen op weg naar herstel van het normale leven.

We monitoren de jeugdhulp. Daarbij kijken we of de aanpak gewenst verloopt (het proces), wat de opbrengsten zijn en of deze voldoen aan de verwachtingen (output) en/of de beoogde effecten worden bereikt (outcome).

Monitoring vindt plaats op de onderdelen kwaliteit, kosten en cliënt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
A. Specialistische jeugdhulp (landelijk)	18.514	103.000	103.000	103	103	103	S
B. Jeugdzorg plus	135.393						S
C. JB/JR/AMK/SEZ #	263.255	179.600	179.600	180	180	180	S
D. Tweedelijns specialistische jeugdhulp	1.169.401	1.259.600	1.259.600	1.260	1.260	1.260	S
E. Uitvoeringskosten Eindhoven	39.541	40.652	40.652	41	41	41	S
F. Specialistische ondersteuning PGB	576.729	596.800	596.800	597	597	597	S
G. Specialistische ondersteuning ZIN	171.322	138.800	138.800	139	139	139	S
H. Jeugd- en gezinswerkers	205.107	115.300	115.300	115	115	115	S
I. Inkoop- en uitvoeringskosten Peel 6.1	84.289	17.000	17.000	17	17	17	S
J. Eigen bijdragen jeugdhulp	-5.424						S
K. Integratie uitkering sociaal domein jeugd	-2.709.396	-2.393.563	-2.304.322	-2.331	-2.331	-2.331	S
Te realiseren bezuiniging jeugdzorg op nieuwe taken jeugdzorg		-345.289	-381.774	-356	-356	-355	S
Totaal	-51.269	-288.100	-235.344	-235	-235	-235	

JB/JR/AMK/SEZ: Jeugdbescherming, Jeugdreclassering, Advies meldpunt kindermishandeling, Spoed Eisende Zorg.

De begrote budgetten voor jeugdhulp zijn gelijk gehouden aan 2015 en 2016. Door de korting vanuit het Rijk moeten de budgetten bij Jeugdhulp nog in totaliteit met

€ 381.774,= verlaagd worden in 2017. Deze korting vanuit het Rijk is op de laatste regel in de tabel weergegeven.

De budgetten voor Jeugdhulp zijn tot en met de meicirculaire 2016 budgettair neutraal vertaald. Dit betekent dat de begrote uitgaven gelijk zijn aan de integratie uitkering vanuit het Rijk. Door de korting in de septembercirculaire 2016 is de budgettaire neutraliteit binnen het sociaal domein deels losgelaten.

De overige uitgaven (van totaal € 288.101,=) zijn begroot bij 15. Jeugdbeleid; Integraal jeugdbeleid en 1. Integraal gebiedsteam Asten; ondersteuning en facilitering nuldlijn (lokaal). Hierdoor is het budget voor Jeugdhulp € 52.757,= hoger dan de integratie uitkering Jeugdhulp van het Rijk.

8. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten; Bijzondere bijstand, Minimabeleid en Schulddienstverlening (regionaal)

Wat willen we bereiken?

1. Astense burgers met een minimum inkomen en met bijzonder noodzakelijke kosten van bestaan die niet kunnen worden voldaan uit het maandinkomen, financieel ondersteunen.
2. Voorkomen dat Astense burgers in een problematische schuldsituatie komen.
3. Een efficiënte en optimaal functionerende Peelsamenwerking met 5 gemeenten waarbinnen verschillende uitvoeringstaken worden verbonden en intensief wordt samengewerkt met het lokale gebiedsteam, voor Asten Steunpunt Guido Asten.

Wat doen we hiervoor?

Regionaal:

1. Beoordelen en verstrekken van bijzondere bijstand en vergoedingen op grond van de minimaregelingen door de Peelsamenwerking met 5 gemeenten.
2. Harmoniseren beleid bijzondere bijstand en minimaregelingen.
3. Ingeval van complexe schuldsituaties begeleiding bieden binnen de wettelijke kaders van schulddienstverlening door de Peelsamenwerking (5 gemeenten).
4. Uitbouwen en verzamelen van managementinformatie zodat de prestaties en financiën beter gevolgd kunnen worden.
5. Pro-actief regie voeren middels het interpreteren van de maandoverzichten en bijsturen tijdens de kwartaaloverleggen.

Lokaal:

6. Ingeval van eenvoudige schuldproblematieken lokaal ondersteuning en begeleiding bieden door Onis Welzijn.
7. Vanuit steunpunt Guido Asten vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening signaleren en doorgeleiden.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Regionaal:

- Uniform beleid bijzondere bijstand en minimaregelingen.
- Goede procesafspraken waarbinnen gebiedsgericht werken wordt gewaarborgd.
- Correcte managementinformatie vanuit de Peelsamenwerking (5 gemeenten).
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.

Lokaal:

- Herijking beleidsnota Inkomensondersteuning gemeente Asten.
- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening aanwezig is.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Doelgroepbereik collectieve verzekering 2017: 55%.
2. 85% van de in 2016 ingediende aanvragen worden tijdig (binnen zes weken) afgehandeld.
3. Harmonisatietraject bijzondere bijstand is voltooid.
4. Geactualiseerde nota Inkomensondersteuning gemeente Asten is voltooid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Aanvullende ziektekostenverzekering	25.390	238.800	238.800	239	239	239	S
Bestaanskosten bijzondere bijstand	128.880	86.250	86.250	86	86	86	S
Langdurigheidstoeslag	39.713	23.000	23.000	23	23	23	S
Stelpost bijzondere bijstand		20.496	20.496	20	20	20	S
Verstrekkingen minimabeleid	44.244	39.511	39.511	40	40	40	S
Totaal	238.228	408.057	408.057	408	408	408	

Vanaf 2016 wordt het budget voor aanvullende ziektekostenverzekering (€ 201.400,=) meegenomen bij BMS. In 2015 werd dit meegenomen bij overige taken nieuwe Wmo.

9. Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer); Maatschappelijke participatie, re-integratie en inkomensvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

1. Astense burgers die (tijdelijk) een inkomen beneden het bestaansniveau hebben voorzien van een bijstandsuitkering in de kosten van levensonderhoud.
2. Astense burgers met een bijstandsuitkering en met arbeidspotentieel toeleiden naar betaald werk.
3. Astense burgers met een bijstandsuitkering zonder arbeidspotentieel verrichten een passende tegenprestatie. Zij verwerven hiermee een actievere rol in de maatschappij.
4. Aan Astense inwoners met een indicatie Beschut Werk een geschikte en aangepaste werkomgeving bieden.
5. Voldoende (extra) banen binnen de marktsector voor mensen met een arbeidsbeperking en daarmee een grote afstand tot de arbeidsmarkt (Banenafpraak).
6. Zelf verantwoordelijkheid nemen voor wat betreft het creëren van extra banen binnen de eigen organisatie. Daarmee een bijdrage leveren aan de banenafpraak geldend voor de overheidssector.
6. Astense burgers beheersen Nederlandse taal in voldoende mate zodat zij kunnen participeren in de maatschappij.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoering geven aan de Participatiewet en Re-integratie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) gevestigd te Helmond en hier pro-actief regie op voeren middels het interpreteren van de maandoverzichten en bijsturen tijdens de kwartaaloverleggen.
2. Vanuit steunpunt Guido Asten vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot werk en inkomen signaleren en doorgeleiden.
3. Bedrijven ondersteunen en begeleiden om aan de Banenafpraak te voldoen. Het Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) speelt hierbij een grote rol.
4. Inventariseren en analyseren van mogelijkheden om mensen met een arbeidsbeperking binnen de eigen gemeente te plaatsen. Hiertoe het onderzoek naar Inclusief Functie-ontwerp verder uitbouwen.
5. Met betrekking tot educatie (WEB): samen met de centrumgemeente Helmond komen tot een sluitend pakket aan opleidingen. Hiertoe inbreng leveren tijdens kwartaaloverleggen die door de Centrumgemeente Helmond worden geïnitieerd met de regiogemeenten aangesloten bij het Werkbedrijf (Senzer).

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Met betrekking tot Participatiewet en re-integratie:

- Optimale bedrijfsvoering Werkbedrijf (Senzer).
- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) (kwartaalverslagen en maandoverzichten) en uitvoering binnen de vastgestelde prestatieafspraken.
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.
- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van Werk en Inkomen aanwezig is.

Met betrekking tot de Banenafpraak:

- Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) vormt feitelijk de schakel tussen werkgever, publieke partijen en mensen met een arbeidsbeperking.
- Binnen eigen organisatie:
  - Afdelingsoverstijgend onderzoek waarbij expertise vanuit Atlant Groep / Werkbedrijf (Senzer) wordt ingezet.
  - Creëren van draagvlak om de realisatie van garantiebanen feitelijk mogelijk te maken.

Met betrekking tot Educatie:

- Constructief periodiek overleg met de centrumgemeente Helmond en de overige regiogemeenten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Uitkeringen:
40% van de in 2016 ingediende aanvragen levensonderhoud leidt niet tot een PW-uitkering (poortwachter).
2. Re-integratie:
  - 55% van de uitkeringsgerechtigden volgt een re-integratietraject.
  - 30% van de uitkeringsgerechtigden die uitstromen, stroomt uit naar werk na het volgen van een re-integratietraject.
3. Educatie:
Opleidingsaanbod afgestemd op behoeften en financiële middelen.
4. Als daadwerkelijk werknemers met een arbeidsbeperking binnen eigen organisatie kunnen worden geplaatst conform een nog te bepalen quotum.
5. Realisatie van ten minste 1 beschutte werkplek.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
A. Uitgaven Wet Werk en Bijstand, inkomensdeel	2.586.917	2.385.731	2.400.039	2.400	2.400	2.400	S
B. Uitvoeringskosten Werkplein	636.526	636.526	634.570	635	635	635	S
C. Vergoeding Rijk Wet Werk en Bijstand	-2.497.520	-2.385.731	-2.400.039	-2.400	-2.400	-2.400	S
D. Uitgaven re-integratie	178.676	163.621	162.231	173	186	195	S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-158.792	-151.756	-152.888	-157	-167	-176	S
Totaal	745.807	648.391	643.913	651	654	654	

10. Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer); Beschermde Werken

Wat willen we bereiken?

1. Aan Astense inwoners die een indicatie vanuit de oude Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben en niet in staat zijn bij een reguliere werkgever te werken, passende arbeid aan te bieden.
2. Aan Astense inwoners met een indicatie Beschut Werk een geschikte en aangepaste werkomgeving bieden.

Wat doen we hiervoor?

1. Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer) voert voor de gemeente Asten de "oude" Wsw integraal uit.
2. Via het project Basisvoorziening Asten-Someren blijven er lokaal beschutte werkplekken voor Astense klanten met een Wsw-indicatie ter beschikking. De begeleiding vindt plaats door het Werkbedrijf (Senzer).
3. Met betrekking tot beschut werk:
  - mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een werkplekomgeving waarin groepsdetachering wordt gecombineerd met dagbesteding;
  - werkplekken organiseren binnen bestaande werkgeversarrangementen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Optimale bedrijfsvoering Werkbedrijf (Senzer).
- Een helder ondernemingsplan en jaarverslag van het Werkbedrijf (Senzer), waarin aandacht is voor de Wsw.
- Structurele overlegmomenten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer Astense Wsw-geïndiceerden voor wie doorstroom mogelijk is, geplaatst worden op een passende werkplek bij een reguliere werkgever.
2. Wanneer voor Asten overeenkomstig Beleidsplan Re-integratie tenminste één beschutte werkplek wordt gerealiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-2.412.238	-2.228.371	-2.154.077	-1.962	-1.855	-1.662	S
Uitgaven Wet Sociale Werkvoorziening	2.392.965	2.228.371	2.154.077	1.962	1.855	1.662	S
Totaal	-19.273	0	0	0	0	0	

De integratie uitkering sociaal domein participatiewet (WSW) wordt volledig door betaald aan Werkbedrijf Atlant-De Peel (Senzer).

11. Voorzieningen en accommodaties; Onderwijs

Wat willen we bereiken?

1. Een strategisch plan om te komen tot optimale huisvesting van primair onderwijs, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (SHP) binnen de gewijzigde en aangescherpte financiële kaders van de gemeente, het rijk en de schoolbesturen.
2. Uitvoering door het Varendonck College van de Doordecentralisatieovereenkomst voortgezet onderwijs gemeente Asten d.d. 15 juli 2015.
3. Inzicht in de gebouwen: bouwkundige- en functionele staat, herontwikkelmogelijkheden.
4. Draagvlak bij de gemeente en schoolbesturen, ouders en inwoners.
5. Duidelijkheid welke voorzieningen het belangrijkste zijn voor de leefbaarheid.

Wat doen we hiervoor?

1. Overleg voeren met schoolbesturen in het kader van de opdracht, verleend aan Team Sygma, voor het opstellen van een "Strategisch huisvestingsplan (SHP) voor het primair onderwijs 2016-2026" in de gemeente Asten.
2. Tenminste drie of meerdere opties voor de fysieke vertaling van de met de schoolbesturen overeengekomen leidende principes uitwerken.
3. De opties voor wensen en bedenkingen voorleggen aan college, raad, ouders en inwoners.
4. Het Varendonck College houden aan de verplichting om de gemeente in een jaarlijks te houden overleg te informeren omtrent de realisatie van de in de overeenkomst tot doordecentralisatie opgenomen verplichtingen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende draagvlak bij de schoolbesturen om het SHP een strategische insteek te geven en leidende principes vast te leggen.
- In de te ontwikkelen huisvestingsvisie dienen de capaciteitsvraag (ontwikkeling leerlingenaantallen, krimp, leegstand, overcapaciteit), de levensduurverwachting (leeftijd, houdbaarheidsdatum, einddatum gebouwonderhoud) en het beoogde kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen aan de orde te komen.
- Voldoende acceptatie en bereidheid van de betrokken organisaties.
- Geen of weinig juridische belemmeringen in wetgeving, verordeningen en contracten.
- Geen of weinig verzet tegen maatregelen bij burgers en organisaties.
- Nakoming van de Doordecentralisatieovereenkomst door het Varendonck College.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als het Strategisch Huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2026 is vastgesteld.
2. Als de informatievoorziening en verantwoording door OMO tijdig is nagekomen.

- Als OMO de inspanningsverplichting nakomt om op de locatie Beatrixlaan een grootschalige renovatie van het Varendonck-College, inclusief sportvoorzieningen, ten behoeve van het voortgezet onderwijs te realiseren en direct in overleg treedt wanneer vertraging van het bouwtraject lijkt te ontstaan.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans, T. Martens, J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1. Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties		-30.556	-6.333				S
Renovatie Varendonck college		424.000	450.877	445	435	431	S
Totaal	0	393.444	444.544	445	435	431	

De taakstelling Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties is in 2018 afgewikkeld. Van de oorspronkelijke taakstelling € 100.000,= is € 95.000,= gerealiseerd, het verschil van € 5.000,= is niet meer realiseerbaar.

12. Voorzieningen en accommodaties; Sport

Wat willen we bereiken?

- We willen bereiken dat de clubgebouwen van HCAS en Klimop uiterlijk medio 2017 zijn geprivatiseerd (in eigendom overgedragen middels recht van opstal).
- We willen bereiken dat het natuurgras hoofdveld van NWC wordt vervangen door een kunstgrasveld zodat de bespelingscapaciteit op het normniveau wordt gebracht. Als gevolg van de gestage toename van het aantal leden, en daarmee het aantal teams, is het aantal velden (1 kunstgras- en 4 natuurgrasvelden) niet meer voldoende. Uitbreiding van het aantal velden is ter plaatse niet mogelijk en met de ombouw wordt de capaciteit op het normniveau gebracht.

Wat doen we hiervoor?

- Voor de privatisering van de clubgebouwen van HCAS en Klimop is het noodzakelijk dat beide accommodaties - voor zover het kleed- en wasgedeelte betreft - worden gerenoveerd overeenkomstig de normen en op basis van de voor renovatie geldende normen. Zodra overeenstemming over renovatie/privatisering is bereikt, worden de daarvoor vastgestelde vergoeding beschikbaar gesteld aan de verenigingen, waarna zij zelf de renovatie ter hand nemen. De volledige accommodatie wordt middels recht van opstal in eigendom overgedragen.
- We verstrekken NWC een bijdrage in de aanleg van een nieuw kunstgras voetbalveld alsmede een bijdrage in de vervanging van de kunstgras toplaag van het bestaande kunstgrasveld. Beide velden worden gelijktijdig geprivatiseerd onder dezelfde voorwaarden als gehanteerd bij de aanleg van de kunstgrasvelden door Olympia Boys en ONDO.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met HCAS en Klimop over de renovatie en het bijbehorende budget en voldoende budget beschikbaar voor de renovatie van beide accommodaties.

- De velden worden met een gemeentelijke bijdrage aangelegd en gefinancierd door NWC. De kunstgrasvelden worden volledig geprivatiseerd, hetgeen inhoudt dat NWC de volledige exploitatie (onderhoud) vanaf aanleg voor haar rekening neemt.

Wanneer zijn we tevreden?

1. We zijn tevreden zodra overeenstemming over de renovatie/privatisering is bereikt en de accommodaties van HCAS en Klimop middels recht van opstal zijn overgedragen.
2. Als het natuurgrasveld is vervangen door een kunstgrasveld en de toplaag van het bestaande kunstgrasveld is vervangen en beide zijn geprivatiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1. Renovatie gebouw Klimop/ HCAS*		180.750					I
2. Vervanging natuurgrasveld door kunstgrasveld en vervanging huidig kunstgrasveld			58.161				I
Totaal	0	180.750	58.161	0	0	0	

1. Momenteel wordt nader onderzocht op welke wijze de accommodaties van HCAS en Klimop kunnen worden gerenoveerd en wel budget daar op grond van de gemeentelijke uitgangspunten voor beschikbaar kan worden gesteld. In vorige jaren zijn voor beide renovaties reeds bijdragen opgenomen van respectievelijk € 85.000,= en € 95.750,=. naar verwachting zullen beide budgetten bij de vaststelling van de definitieve renovatiebudgetten moeten worden opgehoogd.
2. Voor de vervanging van het natuurgrasveld door een kunstgrasveld wordt een krediet van € 200.000,= gevraagd. Voor de vervanging van de toplaag van het huidige kunstgrasveld een krediet van € 214.000,=. Dekking van de kredieten gebeurt uit vrijval kapitaallasten (rente en afschrijving) en uit de onderhoudsvoorziening. Het opgenomen bedrag betreft de restant boekwaarde van het huidige kunstgrasveld. Deze moet eenmalige afgeschreven worden omdat de levensduur 12 jaar is in plaats van 15 jaar.

13. Voorzieningen en accommodaties; Gemeenschapshuizen

Wat willen we bereiken?

Overeenstemming over de haalbaarheidsberekening en het verstrekken van een krediet voor de investering ten behoeve van de renovatie van het jeugdgebouw Heusden.

Wat doen we hiervoor?

1. Op 15 december 2015 is tussen de gemeente en de verenigingen OJC Jonosh en Jong Nederland een intentieovereenkomst gesloten inzake de renovatie van het Jeugdgebouw in Heusden (rijksmonument Mariaschool). Het doel van deze intentieovereenkomst is het geven van een eerste uitwerking aan de eisen en wensen van de bruikleenemers met betrekking tot functionaliteit en (gedeeld) gebruik van de accommodatie.

Inmiddels is het resultaat bereikt dat er zicht is op de ruimtebehoefte en een voorlopig ontwerp. Ook is de uitwerking voorzien van een globale kostenraming. Aan de orde is nu een 'go – no go'- besluit van de partijen alvorens verdere activiteiten worden ontplooid en gefinancierd.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Belangrijke overwegingen die bij het formuleren van de overeenkomst zijn gemaakt zijn:

- dat partijen een bijdrage leveren aan een duurzame en leefbare woonomgeving in de dorpskern Heusden middels het organiseren van activiteiten voor jongeren;
- dat het jeugdgebouw jeugdleden een sociaal veilig klimaat biedt;
- dat het jeugdgebouw binnen het lokaal sociaal domein een vindplaats is en een nadrukkelijke rol speelt bij sociale binding van mensen in Heusden;
- dat het verbinden van mensen (jongeren, ouders, kinderen) bijdraagt aan de leefbaarheid van het dorp;
- dat, naast ouders en onderwijs, kinderen ook veel leren van elkaar en van andere 'informele' opvoeders, zoals groepsleiders en trainers bij verenigingen;
- dat de partijen binnen het jeugdgebouw een signalerende rol hebben en deze rol ook actief oppakken;
- dat partijen, mochten er bepaalde signalen bij kinderen te zien zijn, waar nodig contact opnemen met een opvoedondersteuner;
- dat partijen ernaar streven om de functionaliteit van de Mariaschool aan het Vorstermansplein te Heusden en de aanwezige voorzieningen te optimaliseren voor het gebruik en de activiteiten van Jonosh en Jong Nederland;
- dat partijen hiertoe de haalbaarheid van een grondige renovatie en exploitatie van het pand wensen te onderzoeken;
- dat de gemeente als beoogd bruikleengever als doel heeft om voor een periode van 20 jaar een jongerencentrum te handhaven in de kern Heusden;
- dat Jonosh en Jong Nederland als beoogd bruikleennemers voor 20 jaar activiteiten voor jongeren van - Jong Nederland van 7 tot 18 jaar en Jonosh van 16 tot 30 jaar - aan willen bieden in Heusden in de huidige accommodatie;
- dat de realisatie vanuit een bottom-up benadering zal plaatsvinden teneinde maximale participatie van partijen te kunnen garanderen.

Wanneer zijn we tevreden?

We zijn tevreden als:

1. de accommodatie voor jongerenwerk en bijbehorend terrein met de status van rijksmonument in eigendom van de gemeente blijft;
2. partijen het uitgangspunt hanteren dat het handhaven van het jongerenwerk in Heusden geen kosten met zich mee mogen brengen die hoger zijn dan de huidige kosten zoals die zijn opgenomen in de gemeentebegroting;
3. de gemeente de te verkrijgen monumentensubsidie en opbrengst grondverkoop inbrengt voor de kosten van de gedeeltelijke sloop en renovatie van het pand;
4. de verenigingen de te verkrijgen subsidies van fondsen voor de inrichtingskosten inbrengen voor de realisatie;
5. de structurele en eenmalige baten en lasten die voortvloeien uit de exploitatie, het beheer en het onderhoud van de binnenzijde van de (toekomstige) accommodatie voor rekening zullen komen van de beoogde bruikleennemers.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
1. Renovatie jeugdgebouw Heusden			0	0	0	0	S
Totaal			0	0	0	0	

Uitgangspunt is dat de renovatie van het jeugdgebouw Heusden budgettair neutraal verloopt.

De begrote investering bedraagt ruim € 370.000,=.

Dekking gebeurt door opbrengst grondverkoop, subsidies, inzet onderhoudsvoorziening en huuropbrengst.

14. Gezondheidsbeleid

Wat willen we bereiken?

Doel van het regionale gezondheidsbeleid is dat het aantal mensen, dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht', afneemt.

De lokale uitvoering van de jeugdgezondheidszorg door GGD en Zorgboog sluit aan bij de jeugdhulp en de Wet publieke gezondheid.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoering door de GGD: Voor een groot deel van de wettelijke taken hebben de 21 gemeenten in de regio een gemeenschappelijke regeling getroffen en vanuit daar worden de taken door de GGD uitgevoerd. Hierbij moet gedacht worden aan infectieziektebestrijding, technische hygiënezorg en de jeugdgezondheidszorg (van 4 tot 19 jaar).
2. De GGD schrijft eens in de vier jaar een Volksgezondheids Toekomst Verkenning. Dit digitale document wordt geleverd in juli 2016.
3. Uitvoeren van het beleidsplan WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid (LGB).

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een integrale benadering is van groot belang. Hierbij moet er naar meerdere leefdomen worden gekeken, zoals dagbesteding, lichamelijke en geestelijke gezondheid en maatschappelijke participatie.
- Organisaties die door de gemeente gefinancierd dan wel gesubsidieerd worden hebben oog voor de gezondheidssituatie van onze burgers.
- Samenwerking en afstemming met o.a. de GGD en de Zorgboog.
- Uitvoering van de jeugdgezondheidszorg vindt plaats binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid en de Jeugdwet.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Uit de GGD monitor in 2017 blijkt een dalende trend van het aantal mensen dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht'.
2. Als de acties 2017 uit het beleidsplan WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid zijn uitgevoerd dan wel in gang gezet zijn.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Subsidie GGD	252.588	266.743	262.720	263	263	263	S
Subsidie Zorgboog	195.983	195.942	151.364	151	151	151	S
Totaal	448.571	462.685	414.084	414	414	414	

Een deel van de subsidie Zorgboog is vanaf 2017 ingezet voor het lokale gebiedsteam (doelstelling 1 van dit programma). Hierdoor is het begrote budget hier lager dan in 2016. Per saldo is het begrote subsidiebedrag aan de Zorgboog voor 2017 € 181.615,=.

15. Jeugdbeleid; Integraal jeugdbeleid

Wat willen we bereiken?

Met het integraal jeugdbeleid wil de gemeente Asten bereiken dat Asten voor ouders en jongeren een aantrekkelijk dorp is om op te groeien. Waar het veilig is, waar jongeren volop kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen en waar ouders op een passende manier ondersteund worden om hun kinderen goed en plezierig op te voeden.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoering geven aan de speerpunten die benoemd zijn in het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid gemeente Asten 2014-2017.
2. Aan de slag gaan met een nieuwe nota integraal jeugdbeleid voor de toekomst (2018).

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Sterke regievoering door de gemeente.
- Optimale samenwerking binnen de gemeente, tussen gemeenten en met ketenpartners.
- Samenhang in het aanbod van voorzieningen gebaseerd op de vraag van jongeren en ouders.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als alle speerpunten benoemd in de nota uitgevoerd zijn op 31 december 2017.
2. Als er op 31 december 2017 een nieuw integraal jeugdbeleid gereed is.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Ambtelijke uitvoeringskosten (lokaal)		29.000	29.000	29	29	29	S
Toegangsfunctie (opvoedondersteuners)	141.915	129.400					S
Transformatieruimte RTA		129.700	129.700	130	130	130	S
Totaal	141.915	288.100	158.700	159	159	159	

De toegangsfunctie (opvoedondersteuners) wordt vanaf 2017 ingezet in het lokaal gebiedsteam (doelstelling 1. Integraal gebiedsteam Asten; ondersteuning en facilitering nuldelijn (lokaal) van dit programma).

Per saldo is dit budgettair neutraal verwerkt. Het budget voor opvoedondersteuners blijft dus € 129.400,=.

16. Jeugdbeleid; Voor- en Vroegschoolse Educatie

Wat willen we bereiken?

1. Het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de voor- en vroegschoolse voorzieningen in de gemeente Asten is van hoge en goede kwaliteit.
2. De kinderen in Asten gaan goed voorbereid naar de basisschool.

Wat doen we hiervoor?

1. In 2017 wordt een nieuwe notitie VVE 2018-2021 opgesteld.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeente ontvangt jaarlijks een uitkering van het Rijk op grond van de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.
- Een goede en gelijkwaardige samenwerking tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen.
- Afstemming in de stuurgroep Lokaal Educatieve agenda.

Wanneer zijn we tevreden?

2. Als eind 2017 een nieuwe notitie VVE 2018-2021 is opgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Lokaal onderwijsbeleid	92.068	98.304	98.574	96	96	96	S
Totaal	92.068	98.304	98.574	96	96	96	

17. Jeugdbeleid; Peuterspeelzaalwerk

Wat willen we bereiken?

Vanuit de kabinetsvisie 'Een betere basis voor peuters' zijn er diverse veranderingen in gang gezet in de kinderopvang- en peuterspeelzaalbranche. Het doel is harmonisatie: verschillen tussen peuterspeelzalen en kinderopvang wegnemen en zorgen voor een betere afstemming met onderwijs. De harmonisatie berust op één kwaliteitskader en op één financieringsstructuur. De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk moet per 1 januari 2018 een feit zijn.

In Asten is de harmonisatie van één kwaliteitskader reeds afgerond. De harmonisatie van één financieringsstructuur bij Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje dient nog plaats te vinden. We willen bereiken dat Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje per 1 augustus 2017 de nieuwe financieringsstructuur heeft ingevoerd.

Wat doen we hiervoor?

1. Samen met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje doorrekenen welke consequenties de invoering van de nieuwe financieringsstructuur heeft op de hoogte van de jaarlijkse subsidie en de ouderbijdragen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking en afstemming met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje op 1 augustus 2017 de nieuwe financieringsstructuur heeft ingevoerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Subsidie peuterspeelzaal Pinkeltje	143.460	148.010	146.529	147	147	147	S
Totaal	143.460	148.010	146.529	147	147	147	

18. Cultuurplein; Cultuurparticipatie onderwijs

Wat willen we bereiken?

Alle leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs in Asten op een structurele manier in contact brengen met cultuur d.m.v. het stimuleren van cultuurparticipatie in het onderwijs in samenwerking met lokale, regionale en landelijke aanbieders.

Wat doen we hiervoor?

1. Deelname aan de landelijke vervolgregeling Cultuureducatie met Kwaliteit periode 2017-2020.
2. Voortzetting Cultuurplein Asten-Someren voor de periode 2017-2020.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De vervolgregeling Cultuureducatie met Kwaliteit is een matchingsregeling; financiering door provincie en gemeente is vereist;
- Deelname van de scholen en aanwijzen van cultuurcoördinatoren op de scholen;
- Schoolbesturen betalen mee aan de instandhouding van het Cultuurplein Asten-Someren;
- Inzet van een lokale coördinator.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als alle scholen in Asten meedoen aan het stimuleren van cultuurparticipatie.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Cultuurplein 2017-2020	6.000	6.000	9.000	9	9	9	I
Totaal	6.000	6.000	9.000	9	9	9	

19. Huisvesting statushouders

Wat willen we bereiken?

Naast het invullen van de reguliere wettelijke taakstelling t.a.v. de huisvesting van statushouders een (substantiële) extra huisvestingstaakstelling realiseren. Dit met gepaste aandacht voor integratie en effect op de woningmarkt, inkomen en uitkeringen, welzijn en zorg en onderwijsvoorzieningen.

Wat doen we hiervoor?

1. Het invullen van de huidige wettelijke taakstelling via het reguliere woningaanbod van de woningcorporaties.
2. Het voeren van gesprekken met diverse partijen om daarmee huisvestingsplekken voor statushouders te creëren.
3. Het voorbereiden van een geïntegreerd aanbod van ondersteuning en dienstverlening.
4. De maatschappelijke begeleiding vormgeven conform de richtlijnen en condities voortvloeiende uit het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom.
5. Het Participatieverklaringstraject samen met Vluchtelingenwerk/Onis vormgeven en inbedden in de uitvoeringspraktijk.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking met diverse relevante betrokken partijen (subregio de Peel, woningbouwvereniging Bergopwaarts en woCom, Onis Welzijn, etc.).
- Heldere en eenduidige communicatie.
- Het betrekken van inwoners, organisaties en vrijwilligers om draagvlak te creëren en te behouden en daarmee het integratieproces te ondersteunen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer wij zowel als gemeente Asten als binnen de subregio de Peel invulling geven aan de vraag en verantwoordelijkheid ten aanzien van het opnemen en huisvesten van statushouders.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
- Extra subsidie vluchtelingenwerk ONIS			8.460				I
- Vergoeding maatschappelijke begeleiding statushouders			-8.460				I
- Huisvesting statushouders			p.m.				I
Totaal	0	0	0	0	0	0	

3. Veilig en Schoon

Het programma Veilig en Schoon omvat: veiligheid, vergunningverlening, handhaving, beheer openbare ruimte (groen, riolering en water), afval en milieu.

1. Integrale Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een solide en effectief veiligheidsbeleid, waarbij wordt samengewerkt tussen de Peelgemeenten, partners en inwoners daar waar dat meer veiligheid oplevert.

Wat doen we hiervoor?

1. Het, samen met de 6 Peelgemeenten, maken en coördineren van een halfjaarlijks dynamisch uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2017;
2. Uitvoeren actiepunten uit de halfjaarlijkse uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2017.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).

Wanneer zijn we tevreden?

1. Het college heeft de halfjaarlijks uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2017 vastgesteld voor 1 april 2017 en 1 oktober 2017.
2. Alle actiepunten uit de halfjaarlijkse uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2017 zijn gerealiseerd voor 31 december 2017 of worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2018.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Integrale veiligheid	18.898	15.521	15.521	16	16	16	S
Totaal	18.898	15.521	15.521	16	16	16	

2. Aanstellen programmaleider Integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Peelland

Wat willen we bereiken?

Een steeds steviger rol van het lokaal bestuur in de aanpak van ondermijnende criminele activiteiten.

Wat doen we hiervoor?

1. Aanstellen van een programmaleider in Peelland voor 3 jaar (2016-2018)
2. Coördineren en stimuleren door de programmaleider van de integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit door:
  - a. Aanpak basisteam-casuïstiek
  - b. Doorontwikkelen interventiestrategieën

- c. Weerbaar en bewust maken deelnemende organisaties
- d. Maatschappelijke weerbaarheid vergroten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaarheid van budget.
- Positieve evaluatie op resultaatgerichtheid programmaleider (begin 2017).
- Voldoende draagvlak en capaciteit in de gemeente om aanpak te implementeren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De structuur die dient om de samenwerking tussen alle overheden te bewerkstelligen is zodanig dat samen wordt opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
	(x 1.000)						
Projectleider integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Peelland		8.000	8.000	8.000			I
Totaal	0	8.000	8.000	8.000	0	0	

3. Brandweer

Wat willen we bereiken?

Minimaal borging -maar waar mogelijk verhoging- van vakbekwaamheid en kwaliteit op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweezorg door samenwerking binnen de VRBZO (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost).

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoeren actiepunten uit Ontwerpbegroting 2017 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant Zuidoost 2015-2019 is leidend.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Blijvende verbondenheid van de brandweervrijwilliger zodat er geen tekort ontstaat bij de vrijwillige brandweer.
- Realisatie binnen bestaande budgetten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Alle actiepunten uit Ontwerpbegroting 2017 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd zijn op 31-12-2017 gerealiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Bijdrage veiligheidsregio	785.666	822.092	841.803	813	813	813	S
Totaal	785.666	822.092	841.803	813	813	813	

4. Rampenbestrijding

Wat willen we bereiken?

Mocht de gemeente Asten door een ramp getroffen worden dan kan de burger rekenen op een adequate rampenbestrijding waarin op een gecoördineerde wijze, volgens de regionale planvorming, wordt samengewerkt tussen politie, brandweer, GHOR (geneeskundige hulpverlening) en gemeente.

Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost verantwoordelijk voor het organiseren van een doelmatige en slagvaardige crisisbeheersing en rampenbestrijding.

De regio stelt daarvoor drie plannen op: een risicoprofiel, een beleidsplan en een crisisplan. De drie plannen geven antwoord op de volgende vragen:

1. Wat bedreigt de regio Zuidoost-Brabant en hoe erg is dat?
2. Wat moet Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost zelf kunnen en wie en wat hebben we daarvoor nodig?
3. Wie doet wat en wie informeert wie in de regio Zuidoost-Brabant?

Wat doen we hiervoor?

1. Realiseren van doelstellingen regionale planvormingen (Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan, Regionaal Crisisplan, Meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen).
2. Het doorvertalen van regionale ontwikkelingen (zoals nieuwe planvorming) naar de lokale organisatie. Het voortraject kan worden benut om lokale standpunten in te brengen.
3. Verder implementeren van processpecifieke draaiboeken, opgesteld door de ambtenaren rampenbestrijding van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant, die medewerkers in de regionale processen uitleggen welke taken zij moeten verrichten voor, tijdens, en na een escalatie. In 2016 is een doorontwikkeling in gang gezet waarbij een aantal regionale processen zijn gebundeld. De doorontwikkeling van bevolkingszorg wordt in 2017 verder doorgezet.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Bestuurlijk committent (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Draagvlak en samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie.
- Evenredige bijdrage van alle gemeenten binnen de regionale rampenbestrijding.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer de doelstellingen uit het jaarplan Opleiden, trainen en oefenen 2017 zijn gerealiseerd. Dit jaarplan maakt onderdeel uit van het meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen 2016-2019. Alle functionarissen die ten behoeve van de processen bevolkingszorg een taak hebben in de rampenbestrijding en crisisbeheersing, worden in deze periode, getraind en beoefend zodat zij in staat zijn hun rol op een professionele- en eigentijdse wijze in te vullen.

2. Wanneer de lokale processen een goede bezetting hebben en vakbekwaam blijven door middel van opleiden/trainen/oefenen. De lokale rampenbestrijdingsorganisatie is vormgegeven volgens de regionale richtlijnen, maar blijft een verantwoording van de gemeente. Voor elke medewerker met een functie in de rampenbestrijding wordt getracht jaarlijks een oefen- en/of trainingsmoment in te lassen, op deze manier kan de vervaardigde vakbekwaamheid in stand worden gehouden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Rampenbestrijding	877	4.940	4.940	5	5	5	S
Totaal	877	4.940	4.940	5	5	5	

5. Handhaving

Wat willen we bereiken?

Stringente, integrale en professionele handhaving aan de hand van een eenduidig en vastgesteld handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoeren van het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma 2015-2018 en het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017.
2. Het verder versterken van de handhavingscyclus, door de gemeenteraad jaarlijks te informeren over voortgang prioriteiten, grote projecten, uitkomsten van provinciale audits en handhavingsthema's voor de komende periode.
3. Opstellen Jaarverslag Handhaving 2016.
4. Uitvoeringsprogramma Handhaving 2018 opstellen.
5. Onderzoeken op welke wijze er efficiënter en doelgerichter gehandhaafd kan worden. De uitkomsten direct toepassen en verwerken in de verschillende beleidsprogramma's.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende capaciteit voor handhaving.
- Efficiënte samenwerking tussen de clusters Publiek en Regie & Ontwikkeling.
- Duidelijke werkafspraken met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en de Politie, eenheid Oost-Brabant.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Handhaving verloopt volgens planning, welke is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017.
2. Er is voldoende ruimte om te reageren op incidenten die te maken hebben met veiligheid en volksgezondheid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Realisatie binnen bestaande budgetten. Dit betreft met name interne uren.

6. Update hondenbeleid en -voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Kostendekkend (via hondenbelasting) hondenbeleid en -voorzieningen die aansluiten bij de wensen van hondenbezitters en niet-hondenbezitters zodat zo min mogelijk overlast bestaat.

Wat doen we hiervoor?

1. Inventariseren:
  - hondendichtheid per wijk,
  - bevragen (niet-)hondenbezitters over hun bevindingen en behoeften,
  - nut, naleving, handhaving van de huidige regels,
  - staat en gebruik van de huidige voorzieningen.
2. Evalueren:
  - zijn de voorzieningen nog geschikt, voldoende aanwezig en onderhouden?
  - is de regelgeving nog nuttig, nageleefd en handhaafbaar?
  - zijn de kosten in evenwicht met de 'opbrengsten'?
3. Afwegen:
  - aanpassen (onderhoud van) voorzieningen,
  - aanpassen (handhaving op) regelgeving,
  - aanpassen hondenbelasting
4. Zo nodig besluiten beleid en voorzieningen aan te passen.
5. Zowel bij de inventarisatie, de afweging als de uitvoering worden bewoners betrokken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Actuele en accurate gegevens over hondenbezit.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als het beleid en de voorzieningen kostendekkend zijn.
2. Als de voorzieningen aantoonbaar (enquête) beter zijn afgestemd op de hondendichtheid per wijk en de behoeftes van de hondenbezitters en niet-hondenbezitters.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Update hondenbeleid en -voorzieningen*			20.000				I
Totaal	0	0	20.000	0	0	0	

7. Uitvoeren Wet Natuurbescherming

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de wet natuurbescherming bij het uitvoeren van het groenbeheer en het toetsen van ruimtelijke plannen en aanvragen voor vergunningen.

Wat doen we hiervoor?

1. Plan van aanpak Wet Natuurbescherming uitvoeren en borging interne processen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Plan van aanpak voor uitvoering van de wet Natuurbescherming klaar op 1 januari 2017.
- Voldoende financiële middelen voor het uitvoeren van de taak. Onbekend is nog wat de kosten zijn omdat de consequenties van de wet nog niet inzichtelijk zijn.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als we op 1 juli 2017 voldoen aan de wet Natuurbescherming en het interne proces is geborgd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Financiële consequenties van de wet zijn nog niet inzichtelijk.

8. Riolering en Water

Wat willen we bereiken?

Op een doelmatige wijze zorgen voor een duurzame inzameling en verwerking van afvalwater, hemelwater en (overtollig) grondwater en een duurzaam beheer van het gemeentelijk rioolstelsel.

Wat doen we hiervoor?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2013-2017.

Uitvoeringsprojecten:

1. Herinrichting Logtenstraat, betreft volledige herinrichting van het gedeelte Floraplein – Asterstraat, zodat een eenduidige centrumring ontstaat. Riool vervangen van rotonde Floraplein – Prins Bernhardstraat, incl. opheffen rioolgemaal Tuinstraat. Afkoppelen en infiltreren hemelwater. Voorbereiding van het project start in 2017, uitvoering aansluitend (2018).
2. Relining van het riool onder de Heesakkerweg door.
3. Creëren afvoer van "water op straat" naar oppervlaktewater bij Wolfsberg (voor rotonde Heesakkerweg).

Meerjarenperspectief

4. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg (parallelweg). Volledige herinrichting van de Wilhelminastraat. Volledige herinrichting van de parallelweg Heesakkerweg (vanaf Wilhelminastraat – tot aan Rootweg). Riool vergroten in de Wilhelminastraat (vanaf Kerkstraat - tot Albert van Cuijkstraat) Riool vergroten in de parallelweg Heesakkerweg (vanaf Wilhelminastraat – tot Rootweg). Afkoppelen en infiltreren hemelwater. Voorbereiding van het project start in 2019, aansluitend volgt de uitvoering.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Breed draagvlak omwonenden en belanghebbenden (bij afkoppeling hemelwater).
- Tijdig en voldoende beschikbaar gesteld budget.
- Riolvervanging Heesakkerweg moet vóór riolvervanging Wilhelminastraat uitgevoerd worden.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Herinrichting Logtenstraat:
  - Als minimaal 80% van de pandeigenaren meewerkt met het afkoppelen van regenwater.
  - Dit gedeelte van de centrumring in overeenstemming is met de overige delen.
2. Riool constructief weer in orde is.
3. "Water op straat" op de Wolfsberg (voor rotonde Heesakkerweg) afgevoerd kan worden naar het oppervlaktewater.
4. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg (Parallelweg):
  - Als minimaal 80% van de pandeigenaren meewerkt met het afkoppelen van regenwater.
  - Als kans op wateroverlast dan wel water op straat in het centrumgebied van Asten afneemt.
  - Als de Wilhelminastraat is ingericht als gebiedsontsluitingsweg (in asfalt) naar het centrum.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
1. Herinrichting Logtenstraat*			470.000				I
2. Relining riool onder Heesakkerweg*			20.000				I
3. "Water op straat" Wolfsberg*			100.000				I
4. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg*					1.015 180 345		I
Totaal			590.000		1.540		

De dekking van de kredieten is niet opgenomen in bovenstaand overzicht. Volstaan wordt met de totale kredieten per project. De dekking van de kredieten wordt hieronder toegelicht.

1. Herinrichting Logtenstraat.
Krediet bijgesteld van € 510.000,= naar € 470.000,= omdat het riool in de Prins Bernhardstraat al een rond 900 is en niet vervangen hoeft te worden.

Dekking: te activeren krediet	€ 140.000,=	kapitaallasten € 2.800,=
onderhoud wegen	€ 25.000,=	
openbare verlichting	€ 10.000,=	
voorziening riolering	€ 295.000,=	

Ten opzichte van de begroting 2016 wordt € 40.000,= minder gedekt uit de voorziening riolering. Daarnaast wordt het krediet van € 140.000,= niet meer gedekt uit de reserve centrumvisie, maar worden de kapitaallasten structureel afgedekt.

2. Relining riool onder Heesakkerweg door.
Dekking van € 20.000,= uit voorziening riolering.
3. "Water op straat" op de Wolfsberg (voor rotonde Heesakkerweg) krediet € 100.000,=
Dekking van € 100.000,= uit voorziening riolering.
4. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg Parallelweg.
  - Wilhelminastraat (vanaf Kerkstraat tot A. v. Cuijkstraat) krediet € 1.015.000,=.

Dekking:	voorziening riolering	€ 760.000,=
	onderhoud wegen	€ 105.000,=
	openbare verlichting	€ 20.000,=
	te activeren krediet	€ 130.000,=, kapitaallasten € 2.600,=
  - Wilhelminastraat (vanaf A. v Cuijkstraat – tot Heesakkerweg) krediet € 180.000,=.

Dekking:	onderhoud wegen	€ 90.000,=
	openbare verlichting	€ 5.000,=
	te activeren krediet	€ 85.000,=, kapitaallasten € 1.700,=
  - Parallelweg Heesakkerweg krediet € 345.000,=.

Dekking:	voorziening riolering	€ 325.000,=
	onderhoud wegen	€ 20.000,=

9. Uitvoering gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat willen we bereiken?

Een verdere verbetering in de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en in de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.

Wat doen we hiervoor?

1. We brengen de landelijke basistaken die van de rijksoverheid overgedragen moeten worden onder bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
2. We maken afspraken met de ODZOB om de integrale handhaving te waarborgen met een zo hoog mogelijke kwaliteit, tegen zo laag mogelijke kosten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeenschappelijke regeling moet ervoor zorgen dat de kwaliteit tenminste hetzelfde blijft.
- De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant voldoet aan de Landelijke Kwaliteitscriteria.
- De uitvoering van de gemeenschappelijke regeling wordt tegen de laagst mogelijke kosten gerealiseerd.
- De integrale handhaving komt niet in het gedrang.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De kwaliteit van vergunningverlening en handhaving moet minimaal gelijk blijven.
2. De uitvoering moet tegen zo laag mogelijke kosten plaatsvinden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens
Ambtelijk: R. van Malten

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Kosten omgevingsdienst	214.099	195.338	195.338	195	195	195	S
Totaal	214.099	195.338	195.338	195	195	195	

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling

Het programma Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling omvat grondexploitaties (grondbedrijf), economische ontwikkeling, infrastructuur en ruimtelijke ordening.

1. Verkeer en Vervoer

Wat willen we bereiken?

Een doelmatig, veilig, mensgericht en duurzaam functionerend verkeer- en vervoerssysteem door middel van het uitvoeren van het meerjarig uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP). Een goede bereikbaarheid van Asten binnen de regio.

Wat doen we hiervoor?

Beleidsprojecten:

1. Uitvoeren maatregelen GVVP. Het GVVP wordt 8 november 2016 aan de Raad voorgelegd. In 2016 is een tussentijds budget beschikbaar gesteld om enkele kleine aanpassingen te kunnen uitvoeren. Dit budget is voor 2017 toereikend. Voor de lange termijn zijn meerdere budgetten benodigd die nu nog niet inzichtelijk zijn.
2. Participeren in regionale/provinciale werkgroepen voor bereikbaarheid regio en Astense belangen vertegenwoordigen (bijv. opwaardering N279 en A67).

Uitvoeringsprojecten:

3. Herinrichting Hoogstraat, in 2016 is gestart met de voorbereiding tot de herinrichting van de Hoogstraat. In 2017 start de uitvoering.
4. Herinrichting Logtenstraat, betreft volledige herinrichting van het gedeelte Floraplein – Asterstraat, zodat een eenduidige Centrumring ontstaat. Zie ook Riolering en Water (programma 3, doel 8).
5. Er worden (extra) kleine infrastructurele aanpassingen uitgevoerd in het kader van de verkeersveiligheid.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- In 2016 vastgesteld geactualiseerd GVVP incl. uitvoeringsprogramma.
- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.
- Actief betrekken van burgers en het maatschappelijke middenveld o.a. middels de verkeerswerkgroep en educatie via onder meer basisscholen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De maatregelen uit het geactualiseerde GVVP zijn in 2017 uitgevoerd conform vastgesteld uitvoeringsprogramma.
2. Als er regionale projecten zijn geïnitieerd om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren.
3. Als de uitvoering van het project herinrichting Hoogstraat binnen de beschikbare tijd en middelen is uitgevoerd.
4. Als de voorbereiding van het project herinrichting Logtenstraat 31 december 2017 zover gevorderd is dat in 2018 met de uitvoering van het project kan worden gestart.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Krediet voor Herinrichting Logtenstraat is opgenomen onder programma 3, doelstelling 8. Riolering en Water.

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
(x 1.000)							
1. GVVP maatregelen*		50.000					I
3. Herinrichting Hoogstraat*	17.802	485.000					I
5. Infrastructuurprojecten verkeersveiligheid*	153.473	240.000	20.000				I
Totaal	171.275	775.000	20.000				

2. Wegen, Straten en Pleinen

Wat willen we bereiken?

Een goede, veilige verantwoorde inrichting van de openbare ruimte.

Wat doen we hiervoor?

Uitvoeringsprojecten:

1. De reconstructie van de Beatrixlaan - Heerbaan en Schoolstraat wordt in 2017 afgerond.
2. Reconstructie/rehabilitatie van de Wolfsberg/Emmastraat. Het gedeelte van de asfaltverharding vanaf de Rotonde Hemelberg tot de Hemel wordt gerehabiliteerd. Tevens wordt de verlichting in het gedeelte vanaf de rotonde tot aan de Julianastraat vervangen.
3. Voorbereiding reconstructie/rehabilitatie van de Jasmijnstraat, Lotusstraat, Klimopstraat en Palmstraat. Deze wegen moeten worden gerehabiliteerd. Tevens is de verlichting aan vervanging toe.
4. Onderzoek naar gewenste aanpassing kruising Heesakkerweg – Beatrixlaan. Indien gewenst, voorbereiding in 2017, uitvoering in 2018.

Meerjarenperspectief:

5. De Logtenstraat wordt heringericht. Het betreft volledige herinrichting van het gedeelte Floraplein – Asterstraat, zodat een eenduidige centrumring ontstaat. Zie ook Riolerings- en Water (programma 3, doelstelling 8).
6. Onderhoud Heesakkerweg (Beatrixlaan - Zuid Willemsvaart). Voorbereiding en uitvoering in 2018.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende beschikbaar gesteld budget en voldoende interne uren.
- M.b.t. kruising Heesakkerweg: uit het onderzoek moet blijken dat de kruising aangepast moet worden.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De werkzaamheden aan de Heerbaan zijn in het derde kwartaal van 2017 afgerond.
2. De reconstructie van de Wolfsberg, Emmastraat is in het vierde kwartaal van 2017 uitgevoerd.
3. Als de voorbereiding van de reconstructie van de Jasmijnstraat, Lotusstraat, Klimopstraat en Palmstraat in 2017 is afgerond zodat de werkzaamheden in 2018 kunnen worden uitgevoerd.
4. Als er een uitvoeringsgereed inrichtingsplan voor de kruising Heesakkerweg - Beatrixlaan ligt. Het plan voorziet in een verkeersveilige oplossing en de gekozen variant past bij de situatie.
5. Als er een herinrichtingsplan ligt zodat de uitvoering van de werkzaamheden in de Logtenstraat in 2018 kan starten.
6. Het onderhoud aan de Heesakkerweg is eind 2018 uitgevoerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1. Onderhoud Heerbaan*	30.921	1.757.422					I
2. Reconstructie Wolfsberg, Emmastraat*		800.000					I
3. Reconstructie Palmstraat e.o.*			750.000				I
4. Aanpassing kruising Heesakkerweg - Beatrixlaan* - subsidie			600.000 p.m.				I
6. Onderhoud Heesakkerweg*				285			I
Storting voorziening wegen	1.001.504	804.354	818.004	841	864	887	S
Totaal	1.032.425	3.361.776	2.168.004	1.126	864	887	

3. Reconstructie Palmstraat e.o krediet € 750.000,=
Dekking: openbare verlichting te activeren krediet € 50.000,=
€ 700.000,=, kapitaallasten € 14.000,=
4. Er bestaat nog geen duidelijkheid over de oplossingsvariant voor de aanpassing kruising Heesakkerweg - Beatrixlaan. Voornamelijk wordt uitgegaan van een benodigd bedrag van € 600.000,=. Mogelijk dat het project voor subsidie in aanmerking komt. De structurele lasten van deze investering bedragen € 12.000,=.
5. Krediet voor Herinrichting Logtenstraat is opgenomen onder 3.8 Riolering en Water.
6. De structurele lasten van het project Onderhoud Heesakkerweg bedragen € 5.700,=.

3. Parkeervoorziening Beatrixlaan - Ostaderstraat

Wat willen we bereiken?

Een goede, veilige verantwoorde inrichting van de openbare ruimte.

Wat doen we hiervoor?

Ter plaatse van de sportvelden in de Beatrixlaan is er een probleem met de parkeercapaciteit. Regelmatig zijn er onvoldoende parkeermogelijkheden waardoor automobilisten langs de weg of in de wijk gaan parkeren. Ook vanuit het museum en de sportaccommodaties aan de Ostaderstraat is aangegeven dat men parkeerproblemen ervaart. Vanuit het museum wordt nagedacht hoe hier verbetering in gegeven kan worden. Dit zal leiden tot aanpassingen in het openbaar gebied. Als de plannen vast staan wil het museum sponsoren zoeken die kunnen bijdragen in de realisatie. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de aanpassingen inhouden. Ook is niet in te schatten wat een redelijke inspanning van de gemeente is.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een gedragen inrichtingsplan
- Voldoende budget

Wanneer zijn we tevreden?

Als de parkeerproblemen rondom de sportvelden grotendeels zijn opgelost.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Parkeervoorziening Beatrixlaan - Ostaderstraat*			p.m.				I
Totaal	0	0	0	0	0	0	

4. Ruimtelijke Ordening

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor actuele digitale bestemmingsplannen en andere juridische randvoorwaarden voor het ruimtelijk beheer en ontwikkeling van het hele grondgebied van Asten.

Wat doen we hiervoor?

1. Bestemmingsplan buitengebied: actualiseren en digitaliseren.
2. Vaststellen van nieuw bestemmingsplan voor recreatiepark Prinsenmeer gebaseerd op het bedrijfsplan van Prinsenmeer.
3. Planologisch verankeren van ruimtelijke ontwikkelingen in nieuwe bestemmingsplannen (zie afzonderlijke projecten onder andere onderdelen van dit programma). Uitgangspunt daarbij is dat het aantal bestemmingsplanprocedures zoveel mogelijk wordt beperkt door meerdere ontwikkelingen bijeen te voegen in een veegplan en dit in één keer in procedure te brengen.
4. Verwerken ruimtelijk beleid in bestemmingsplannen, onder andere het gewijzigde provinciaal beleid (doorlopend), mede om te komen tot een duurzame veehouderij/transitie van de landbouw.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoen aan Wet ruimtelijke ordening (Wro) en aan digitale verplichtingen van de Wro.
- Gunstige uitslag van eventuele inspraak-/zienswijzen- en beroepsprocedures.
- Voldoende budget voor actualisering bestemmingsplan buitengebied.
- Voldoende inzet/inspanningen ontwikkelende partijen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Bestemmingsplan buitengebied (digitaal): vaststelling in K2 2017.
2. Bestemmingsplan Prinsenmeer (digitaal): vaststelling in K2 2017.
3. Twee veegplanprocedures in 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans / J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
1. Actualiseren bestemmingsplan buitengebied*	17.155	80.000					I
Totaal	17.155	80.000					

5. Implementatie nieuwe Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

De gemeente Asten tijdig voorbereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Wat doen we hiervoor?

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is een omvangrijke exercitie. Gesproken wordt over de 4e decentralisatie of over Transitie van het Fysiek Domein. Om de inwerkingtreding goed te laten verlopen dient de organisatie zich tijdig voor te bereiden.

1. We ontwikkelen een Omgevingsvisie waarin de lokale visie op de fysieke leefomgeving van Asten voor de komende jaren is vastgelegd; het betreft een integrale visie op het gebied van ruimtelijke ordening, water, milieu, lucht, geluid, bodem, erfgoed, verkeer en natuur.
2. We stellen een Omgevingsplan op, waarin alle gemeentelijke regels voor de fysieke leefomgeving zijn gebundeld, als vervanging van onze bestemmingsplannen.
3. We bereiden de organisatie qua structuur en cultuur voor op de Omgevingswet; het betreft bedrijfsvoeringszaken, zoals een leertraject voor bestuur, politiek en medewerkers (waarborgen kennis en kunde in verband met nieuwe werkwijzen), aanpassing werkprocessen en aanpassing automatiseringssystemen en informatievoorziening.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2019 in werking; binnen de bestaande middelen is de uitvoering van dit omvangrijke project niet mogelijk; aanvullende middelen, in personele capaciteit en budget zijn noodzakelijk in de jaren voorafgaand aan de inwerkingtreding.
- Burgers en bedrijven van Asten, ketenpartners, adviesinstanties en andere partners dienen betrokken te worden bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer uiterlijk op 1 januari 2019 de gemeenteraad een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan voor Asten heeft vastgesteld.
2. Wanneer uiterlijk op 1 januari 2019 de organisatie qua structuur en cultuur is voorbereid op de nieuwe Omgevingswet.

Ter waarborging van deze doelstellingen worden in 2017 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Vaststelling procesnotitie en deel-projectplannen voor de implementatie van de Omgevingswet.
- Doorlopen leertraject voor de verschillende lagen van de organisatie (raad, college, ambtenarenapparaat).
- Start participatie- en communicatietraject met de ketenpartners (externe partners, adviseurs, ondernemers en burgers).

- Beleidsmatige voorbereiding opstellen Omgevingsvisie (inventarisatie en opschoning van bestaand beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
- Inhuur voor de voorbereiding, begeleiding en opstelling van een Omgevingsvisie*			100.000				I
- Inhuur voor de begeleiding van het project*			52.000				
Totaal			152.000				

Het rijk heeft gekozen voor een decentralisatie van de taken in het fysieke domein via de invoering van de Omgevingswet. Dit heeft een financiële impact op alle gemeenten. Elke gemeente is verantwoordelijk voor haar eigen transitiekosten (zoals bijvoorbeeld kosten voor de inzet van personeel, organisatie- en veranderingstrajecten, het opstellen van nieuwe instrumenten of het aanpassen van de eigen digitale voorzieningen). Daarnaast betaalt elke gemeente mee aan de structurele uitvoeringskosten van het nieuwe digitale stelsel (via een verdeelsleutel). De hoogte van deze kosten of het tijdstip van investering zijn nog niet bekend.

Vooralsnog wordt in de begroting ruimte gevraagd voor personele inzet en het voorbereiden van de organisatie op de wet en het opstellen van een integrale Omgevingsvisie.

6. Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?

1. Behouden en versterken van de vitaliteit in de drie kernen.
2. Laten bouwen naar behoefte, herijken bouwplannen op kwaliteit.
3. Kwaliteitsslag: aandacht voor jongeren, senioren en zorgvragers.
4. Ruimte voor differentiatie en participatie.
5. Stimuleren lang zelfstandig blijven wonen.
6. Gemeente en haar partners maken afspraken.

Wat doen we hiervoor?

1. Opstelling en vaststelling van prestatieafspraken met Bergopwaarts en woCom, waarbij de prestatieafspraken zijn gebaseerd op de actuele woonvisie;
2. Uitvoering geven aan het gemeentelijk woningbouwprogramma 2015 t/m 2024.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming binnen regio in kader van regionale woningbouwafspraken.
- Instemming van de provincie in kader van duurzame verstedelijkingsafspraken.
- Gunstige uitslag van eventuele bezwaar-/beroepsprocedures.
- Het aanbod van woningen sluit aan op de vraag in de markt.
- Voldoende ambtelijke capaciteit.
- Voldoende inzet/inspanningen door ontwikkelende partijen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als in 2017 nieuwe prestatieafspraken met Bergopwaarts en woCom zijn gemaakt.
2. Als de woningvoorraad in 2017 is aangepast conform het vastgestelde woningbouwprogramma 2016 t/m 2024.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens / J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Kosten en opbrengsten van de projecten worden in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Resultaat grondbedrijf	-91.936	-1.235.000	60.000	60	-570	60	I
Totaal	-91.936	-1.235.000	60.000	60	-570	60	

7. Plattelandsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Door middel van een ruimtelijk beleid voor het buitengebied zorgen voor een prettige en gezonde leefomgeving voor de inwoners van Asten, een goed en duurzaam ondernemersklimaat, een duurzame veehouderij, een recreatief aantrekkelijke gemeente met robuuste natuur en een aantrekkelijk landschap.

Wat doen we hiervoor?

1. Participeren in het Peelnetwerk en afstemmen van ruimtelijk beleid voor het buitengebied/plattelandsontwikkeling in het Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) met de Peelgemeenten.
2. Participeren in de projecten van de Uitvoeringscommissie Groote Peel en een trekkersrol vervullen met betrekking tot de projecten fietsroute 'Rondje Peel' met aandacht voor aanwezige cultuurhistorie (in combinatie met Life+), aanleg fietsverbinding Heusden - Neerkant met ommetjes, realisatie nieuwe natuur EHS, structuurverbetering melkrundveehouderij.
3. Participeren in het overlegorgaan Nationaal Park.
4. Stimuleren dialooggesprekken tussen boer - burger.
5. Het oplossen van bestaande (agrarische) knellocaties en het voorkomen van nieuwe knellocaties en het verbeteren van leefomgeving door o.a. het terugdringen van bestaande fijn stof- en geuroverschrijdingen.
6. Opstellen van een gebiedsprofiel voor Diesdonk indien bewoners en bestuur hier behoefte aan hebben.
7. Ontwikkelen van een beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing na het opstellen van gebiedsprofiel en het verwerken ervan in het bestemmingsplan en trachten een pilot te starten in het gebied direct grenzend aan de Groote Peel.
8. Ontwikkelen van beleid voor mestverwerking en het verwerken daarvan in het bestemmingsplan.
9. Afronding van EVZ (Ecologische Verbindingszone) Eeuwelse Loop via kavelruil.
10. Participeren in planvorming EVZ Astense Aa resterende gedeelte (4-5 km).
11. Participeren in planvorming natuurvriendelijke oevers Aa.
12. Participeren in STIKA regeling Stimuleringskader Groen/blauwe diensten) voor aanleg en onderhoud nieuwe natuur.

13. Beschikbaar stellen van subsidiebedragen voor projecten gericht op kwaliteitsverbetering in het buitengebied uit het Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met wet-, regelgeving en ruimtelijk beleid.
- Toereikend budget en ambtelijke capaciteit.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Zorgvuldige communicatietrajecten en indien nodig mediationtrajecten ten behoeve van de relatie boer-burger-overheid.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als in 2017 een bestek is opgesteld voor de inrichting van de recreatieve fietsroute Rondje Peel en de benodigde Omgevingsvergunningen zijn verleend.
2. Als in 2017 daadwerkelijk knelpunten in het overschrijdingsgebied ten zuiden van de kern Heusden worden opgelost en nieuwe knelpunten zoveel als mogelijk worden voorkomen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget*	1.360.841	1.906.250	40.000	40	40	40	I
Totaal	1.360.841	1.906.250	40.000	40	40	40	

8. Oplossen knelpunt/geuroverlast Antoniusstraat 45 Heusden

Wat willen we bereiken?

Het wegnemen van de ernstige geuroverlast van het vleeskuikenbedrijf aan de Antoniusstraat 45 voor de direct omwonenden en de bewoners in de kom van Heusden. Uit de dialooggesprekken in Heusden over de overlast van intensieve veehouderij is deze locatie als meest urgent knelpunt benoemd. Uit berekeningen van de landbouwuniversiteit Wageningen blijkt dat de geuroverlast in de twee laatste weken van de levenscyclus van de kuikens telkens zeven maal zo hoog is als geur waarvan uit is gegaan bij de vergunningverlening. Door de mate van overlast is door alle partijen (omwonenden, dorpsraad Heusden en ZLTO) aangedrongen op het oplossen van dit knelpunt.

We willen een verbetering van het woon- en leefklimaat voor de bewoners van Antoniusstraat en de bewoners in de kom van Heusden.

Wat doen we hiervoor?

1. Het meest effectief is het verplaatsen van dit bedrijf naar elders in het buitengebied. Uit onderzoek is gebleken dat technische maatregelen de overlast onvoldoende terugdringen. Een berekening van de provincie geeft een inschatting van de te verwachten verplaatsingskosten van het bedrijf aan de Antoniusstraat naar elders. Daarnaast faciliteren we het zoeken naar een alternatieve locatie.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Medewerking van de eigenaar van Antoniusstraat 45 aan de verplaatsing van zijn bedrijf naar elders;
- Voldoen aan de subsidievoorwaarden van de provincie Noord-Brabant, ter verkrijging van de maximale financiële bijdrage voor het verplaatsen van het vleeskuikenbedrijf. De maximale financiële bijdrage is € 750.000,=;
- Verkoop van Antoniusstraat 45, gesaneerd. Deze verkoopopbrengst wordt in mindering gebracht op de totale verplaatsingskosten;
- Het faciliteren van de bestemmingsplanwijziging Antoniusstraat 45;
- Het faciliteren van het zoeken naar een toekomstbestendige inplaatsingslocatie;
- Het beschikbaar stellen van een aanvullende gemeentelijke bijdrage p.m. waarvan:
  - € 200.000,= te dekken uit het fonds kwaliteitsverbetering buitengebied (beschikbaar krediet);
  - Het restant te dekken uit reserve eenmalige bestedingen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de overlast voor de directe omgeving en de kom van Heusden fors is afgenomen dan wel volledig is weggenomen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Oplossen knelpunt/geuroverlast Antoniusstraat 45 Heusden*			p.m.				I
Totaal	0	0	0	0	0	0	

9. Duurzaamheidsbeleid

Wat willen we bereiken?

Het verankeren van de uitvoering van duurzaamheidsbeleid in de clusterplannen van alle betrokken clusters, waardoor een structurele organisatiebrede uitvoering wordt geborgd.

Wat doen we hiervoor?

1. Het opstellen van duurzaamheidsbeleid in 2016 om daarmee onze ambitie te bepalen met betrekking tot de vraag wanneer en via welke route bovenstaande doelstelling bereikt kan worden.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Minimaal 0,25 fte voor duurzaamheid vanaf 2017.
- Een budget om duurzaamheidsbeleid te realiseren; € 10.000,= per jaar incidenteel tot en met 2020.
- Medewerking van andere partijen zoals bijv. ZLTO, particuliere huiseigenaren, bedrijven etc. want de gemeente kan het niet alleen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer duurzaamheid structureel geborgd is in onze organisatie.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
(x 1.000)							
- Capaciteit duurzaamheid			15.000	15	15	15	S
- Duurzaamheidsbeleid			10.000	10	10	10	I
Totaal	0	0	25.000	25	25	25	

10. Deelname aan een regionaal migranten informatiepunt

Wat willen we bereiken?

Bieden van een regionaal informatiepunt voor migranten waar kwalitatief hoogwaardige manier van informatie en advies te voorzien. Een goed geïnformeerde migrant komt minder gauw in de problemen en voelt zich eerder thuis in de Nederlandse samenleving.

Wat doen we hiervoor?

1. Participeren in het Regionaal Migrant Informatiepunt dat sinds 2014 in Eindhoven functioneert en het delen van de kosten onder alle gemeenten in de regio. Hiermee kunnen alle migranten in de regio bij het informatiepunt terecht.
2. Het inzetten van een spreekuur binnen de gemeente in de regio, waardoor ook de migranten worden bereikt die niet de weg naar het huidige Migrant Informatiepunt in Eindhoven weten te vinden.
3. Delen van de kosten. De kosten van het informatiepunt worden nu nog door de gemeente Eindhoven gedragen. Door alle gemeente te laten participeren in dit informatiepunt kunnen alle EU migranten in en buiten Eindhoven geholpen worden met vragen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een bijdrage in de kosten, bestaande uit een éénmalig startbedrag van € 2.600,= + een jaarlijkse bijdrage van € 7.845,=, mits alle 21 gemeenten deelnemen. Indien niet alle gemeenten meedoen, stijgen de kosten per deelnemende gemeente;
- Bijdrage van de provincie van € 90.000,=;
- Bekendheid of vindbaarheid van het spreekuur in de eigen gemeente;
- Beschikbaar stellen van een sociale kaart van de gemeente;
- Een vast aanspreekpunt in de gemeente voor het Regionaal Informatiepunt.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de migrant op de kwalitatief hoogwaardige manier informatie verkrijgt en als dat bijdraagt aan de inburgering.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
- Eenmalig startbedrag			2.600				I
- Jaarlijkse bijdrage			7.845	8	8	8	S
Totaal			10.445	8	8	8	

11. Vrijetijdssector

Wat willen we bereiken?

De vrijetijdssector (toerisme en recreatie) is een belangrijke economische pijler van Asten. Het stimuleren van de sector moet zorgen voor een economische impuls door onder meer een verbreding van het aanbod en door de verbetering van de synergie binnen de sector.

Wat doen we hiervoor?

1. Met de Peelgemeenten en verbonden partijen via het subregionale economische overleg De Peel invulling geven aan samenwerking in de vrijetijdssector op basis van een op te stellen uitvoeringsagenda. Dit vervolgens doorvertalen naar concrete acties voor de gemeente Asten.
2. Realisatie van nieuwe bewegwijzeringssystematiek voor de toeristische sector.
3. Subsidieverlening aan VVV Asten en Klok & Peel Museum Asten waarbij actief wordt gestuurd op de in de beschikking vastgelegde doelstellingen.
4. Nieuwe afspraken met VVV Asten en Klok en Peel Museum Asten maken die betrekking hebben op het subsidieprogramma recreatie en toerisme 2018 - 2020.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking met Peelgemeenten en betrokken toeristische partijen als de Stichting Peelpromotie;
- Goede samenwerking met het Klok & Peel Museum, VVV Asten en ondernemers in de vrijetijdssector;
- Voldoende financiële middelen en capaciteit bij Peelgemeenten en verbonden partijen om de uitvoeringsagenda uit te voeren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als er in 2017 via het subregionale economische overleg De Peel solide gemeentelijke Peelsamenwerking is ontstaan in de vrijetijdssector en andere (markt)partijen zijn daar op aangehaakt. In 2017 moet er een start zijn gemaakt met de uitvoeringsagenda.
2. Als er in 2017 een nieuw toeristisch bewegwijzeringssysteem is geïmplementeerd dat draagvlak heeft bij de toeristische sector.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1. Subsidie museum	221.733	225.613	229.561	230	230	230	S
1. Subsidie VVV Asten	57.689	58.605	59.537	60	60	60	S
2. Toerisme en recreatie	695	14.675	15.000	15	15	15	S
Totaal	280.117	298.893	304.098	304	304	304	

12. Detailhandel en Horeca

Wat willen we bereiken?

Een attractief, 'schoon, heel en veilig' centrum waar zowel bewoners, ondernemers, gebruikers en de gemeente in samenwerking de aantrekkingskracht van het centrum versterken. Daarnaast dienen evenementen als de kermis een aanzuigende werking te hebben voor het centrum. Centrummanagement Asten speelt daarin een belangrijke rol. Centrummanagement verbindt deze partijen en levert een grote bijdrage aan deze doelstelling door onder meer de gemeenschappelijke deelname aan het Keurmerk Veilig Ondernemen traject en de coördinatie van koopzondagen en andere evenementen.

Wat doen we hiervoor?

1. Deelnemen als adviseur in Algemeen Bestuur van Centrummanagement Asten.
2. Subsidieverlening aan Centrummanagement Asten waarbij actief wordt gestuurd op de in de overeenkomst vastgelegde doelstellingen.
3. Nieuwe afspraken met Centrummanagement Asten maken die betrekking hebben op het subsidieprogramma recreatie en toerisme 2018 - 2020.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Met de opbrengsten uit de reclamebelasting wordt het ondernemersfonds van Centrummanagement Asten gevoed. Deze belastingheffing dekt de nieuwe uitgaven.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als er een nieuwe overeenkomst is afgesloten met Centrummanagement Asten t.b.v. de subsidieperiode 2018 - 2020.
2. Als Centrummanagement Asten een aantoonbaar verbindende factor blijft spelen tussen partijen (horeca, detailhandel, vastgoedeigenaren) in het centrum van Asten en aanjager blijft van economische ontwikkelingen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
1. Kosten centrummanagement	31.000	31.000	31.000	31	31	31	S
1. Reclamebelasting	-32.185	-31.000	-31.000	-31	-31	-31	S
Totaal	-1.185	0	0	0	0	0	

13. Industrie, Handel en Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Een bedrijventerreinenaanbod van een hoge kwaliteit met een modern, dynamisch en duurzaam imago. Bedrijventerreinen met voldoende ruimte en een gevarieerd aanbod van geschikte vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in diverse ontwikkelingsstadia. Actieve samenwerking in het Peelgebied met gemeenten, bedrijfsleven, vrijetijdsector en onderwijs om verdere economische en toeristische ontwikkeling te stimuleren.

Wat doen we hiervoor?

1. In gesprek gaan met ondernemers op bestaande bedrijventerreinen om parallel aan de herstructurering van de openbare ruimte ook verbeteringen aan te brengen aan de private kavels (continu proces).
2. Meewerken aan - en actief stimuleren van - ruimtelijke plannen van ondernemers die bijdragen aan de herstructurering van kavels op de bestaande bedrijventerreinen (continu proces).
3. Verder bouwrijp maken van bedrijventerrein Florapark.
4. We gaan de gesloten reserveringsovereenkomsten met bedrijven die zich willen vestigen op Florapark omzetten in koopovereenkomsten.
5. We gaan verder in gesprek met kandidaat-kopers voor kavels op Florapark over de (on)mogelijkheden tot verplaatsing, waarbij het vastgestelde uitgiftebeleid als uitgangspunt geldt.
6. We monitoren de uitgifte van kavels op Florapark zorgvuldig en indien de verkoop sneller verloopt dan voorzien, treffen we voorbereidingen om te komen tot ontwikkeling van nieuwe industriegrond.
7. Een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Kanaalweg vaststellen.
8. We participeren actief en geven invulling aan de samenwerking op EZ-gebied tussen Peelgemeenten / Brainport-Oost.
9. We participeren actief op economische gebied in diverse gremia op provinciaal en regionaal niveau (MRE, Brainport).

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Uitvoering conform de Visie Bedrijventerreinen, de Structuurvisie Bedrijventerreinen, de bestemmingsplannen voor bestaande bedrijventerreinen en het bestemmingsplan Florapark;
- Voldoende draagvlak bij ondernemers;
- Beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark bij de Raad van State moeten een voor de gemeente positieve afloop hebben en om in 2017 bouwrijp te zijn en te kunnen starten met de verkoop, dient de gerechtelijke uitspraak uiterlijk eerste kwartaal 2017 te zijn gedaan;
- Er ligt een relatie tussen het opstarten van potentiële herstructureringsprojecten en de uitgifte van kavels op Florapark. Uitgifte van nieuwe bedrijfsgrond dient ook als doel om herstructureringskansen op de achterblijvende kavels te vergroten;
- Op 31 december 2017 moet het NIMBY-project bedrijventerrein Kanaalweg zijn afgerond;
- Bereidheid Peelgemeenten en verbonden partijen om in het kader van de EZ-samenwerking Peelgemeenten / Brainport-Oost de samenwerking met elkaar te intensiveren en te bekrachtigen via formele besluiten door de gemeenten. Voldoende financiële middelen en capaciteit om de uitvoeringsagenda uit te voeren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer tenminste 1/3 deel van het bedrijventerrein Florapark is verkocht (circa 2,3 ha.).
2. Indien er een economische uitvoeringsagenda voor De Peel / Brainport-Oost in alle Peelgemeenten is vastgesteld en er is gestart met de gezamenlijke uitvoering.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Kosten en opbrengsten van het project Florapark zijn in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Algemeen budget EZ	3.504	10.000	10.000	10	10	10	S
Totaal	3.504	10.000	10.000	10	10	10	

14. Bijdrage brainport development/metropoolregio Eindhoven

Wat willen we bereiken?

Het bestuur van Stichting Brainport heeft een nieuwe strategische koers uitgezet; een koers gericht op het verder vergroten van de economische veerkracht van de regio. Deze koers is verwoord in het rapport 'Brainport Next Generation'. Voor de periode 2017-2020 wil men deze economische veerkracht voortzetten.

Wat doen we hiervoor?

1. Metropoolregio Eindhoven verzoekt de gemeenteraden van de 21 gemeenten om de bijdrage voor Brainport Development te verhogen met € 0,57 per inwoner voor de periode 2017-2020. De totale jaarlijkse inwonerbijdrage aan Brainport Development was van 2013-2016 € 1,976 per inwoner. Een verhoging van € 0,57 per inwoner betekent een jaarlijkse extra bijdrage van de gemeente Asten van € 9.418,=. De totale jaarlijkse bijdrage van de gemeente Asten aan Brainport Development komt daarmee vanaf 2017 op € 42.072,=. De bijdrage voor Brainport Development maakt onderdeel uit van de inwonerbijdrage voor de Metropoolregio Eindhoven onder 'Verbonden partijen'.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Instemming van een gekwalificeerde meerderheid van het algemeen bestuur van de Metropoolregio Eindhoven met de voorgestelde begrotingswijziging.
- Een positieve zienswijze van de gemeenteraad op de begrotingswijziging die thans aan alle 21 gemeenten is toegezonden. Nu reeds is bekend dat er gemeenten zijn die kanttekeningen maken bij deze verhoging van de inwonerbijdrage.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de bedrijven in Asten gedijen onder de economische veerkracht van de regio.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019	2020	I/S
				(x 1.000)			
Stijging bijdrage Brainport Development			9.418	9	9	9	S
Totaal			9.418	9	9	9	

5. Financiën

Het programma Financiën omvat de sluitende (meerjaren)begroting, jaarrekening, algemene uitkering gemeentefonds, belastingopbrengsten en de algemene baten en lasten.

1. Sluitende Meerjarenbegroting

Wat willen we bereiken?

Het doel is om te komen tot een sluitende begroting 2017 en deze tijdens de uitvoering te handhaven en te bewaken gedurende 2017. En daarnaast te komen tot een sluitende begroting 2018 -2021.

Wat doen we hiervoor?

1. Het verstrekken van financieel advies (evt. begrotingswijzigingen).
2. Het vaststellen van de Tussentijdse rapportages voor- en najaar 2016.
3. Het opstellen van de Voorjaarsnota 2017.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Richtinggevende uitspraken van de raad over te maken keuzes.
- De maatregelen uit de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn geïmplementeerd.
- Iedere afdeling moet zijn bezuinigingstaakstellingen realiseren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. In november 2016 heeft de raad een sluitende begroting 2017 vastgesteld.
2. In juli 2017 heeft de raad inzicht in de meerjarenbegroting 2018 - 2021 en de Voorjaarsnota 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

Meerjarenbegroting				
Programma	2017	2018	2019	2020
Saldo	89.899	325.948	240.014	95.957

2. Algemene uitkering

Wat willen we bereiken?

De effecten van de algemene uitkering vertalen in de meerjarenbegroting.

Wat doen we hiervoor?

1. De circulaire van het Rijk vertalen in de begroting van de gemeente Asten.
2. Financiële effecten van aangekondigde maatregelen die nog niet zijn opgenomen in circulaire van het Rijk zichtbaar maken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende informatie om de financiële effecten te kunnen bereiken.
- Informatie op tijd beschikbaar om meerjarig bij te kunnen sturen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de financiële consequenties van de algemene uitkering bekend zijn en verwerkt zijn in de meerjarenbegroting 2017-2020.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De septembercirculaire 2016 is verwerkt in de begroting 2017.

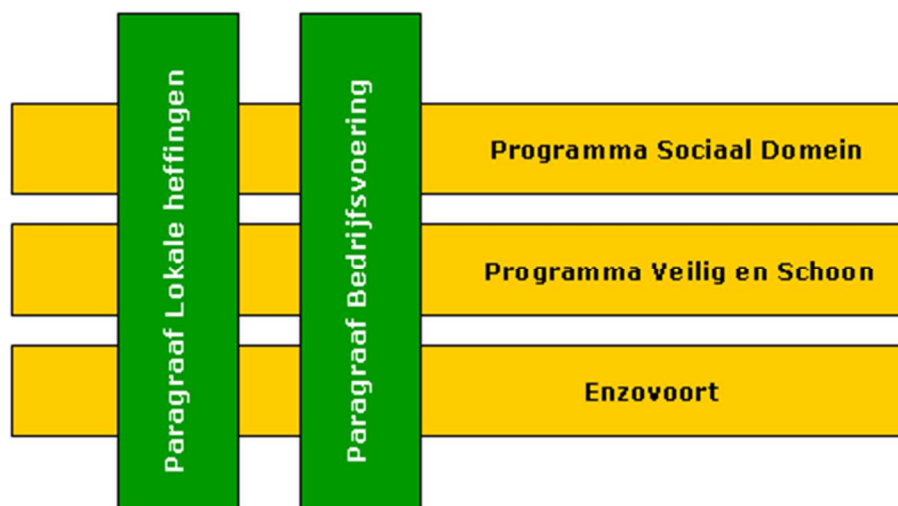
	jaarrekening 2015	begroting 2016 na wijz.	begroting 2017	2018	2019 (x 1.000)	2020	I/S
Algemene uitkering meerjarig	-11.606.739	-12.039.180	-12.226.872	-12.574	-12.682	-12.783	S
Totaal	-11.606.739	-12.039.180	-12.226.872	-12.574	-12.682	-12.783	

Paragrafen

De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het programmaplan, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat vooral om onderdelen waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Over deze onderdelen is in het programmaplan informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd.

Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

In dit hoofdstuk zijn de onderstaande paragrafen opgenomen:

1. **Lokale heffingen**
Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid op alle heffingen, de inkomsten daaruit en de effecten voor burgers en bedrijven.
2. **Weerstandsvermogen**
In deze paragraaf geeft de gemeente aan hoe robuust de begroting is wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet.
3. **Bedrijfsvoering**
Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Het college maakt met deze beschrijving inzichtelijk dat er doelmatig, doeltreffend en klantgericht wordt gewerkt aan de uitvoering van de programma's.
4. **Grondbeleid**
Deze paragraaf geeft de visie aan op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de programmadoelen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting en economische ontwikkeling.
5. **Onderhoud kapitaalgoederen**
Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van het beleid en het beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen (wegen, riolering, gebouwen en dergelijke).
6. **Financiering**
Deze paragraaf geeft weer hoe de treasuryfunctie van de gemeente is ingericht.
7. **Verbonden partijen**
In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze (beleidsmatig en financieel) de gemeente verbonden is met externe partijen om bepaalde beleidsdoelen te verwezenlijken.
8. **Sociaal Domein**
In deze paragraaf wordt een totaal overzicht gegeven van de budgetten van het sociaal domein.

1. Lokale heffingen

De lokale heffingen en belastingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Eigenaren van woningen en niet-woningen en gebruikers van niet-woningen betalen belasting op basis van de WOZ-waarde van de onroerende zaak waarvan zij eigenaar zijn of die zij gebruiken. Voor de belastingaanslagen in 2017 is de WOZ-waarde per 1 januari 2016 bepalend.

Rioolheffing

Eigenaren van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op het gemeentelijk riool moeten rioolheffing betalen. De heffing is ter dekking van de rioolkosten. Een verschil tussen kosten en opbrengsten in verband met riool wordt verrekend met de voorziening riolering. In 2012 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (GRP) vastgesteld voor de periode 2013 - 2017. In het GRP wordt naast de zorgplicht voor afvalwater ook aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de zorgplicht voor hemelwater en grondwater. In 2017 wordt uitvoering gegeven aan het GRP.

Afvalstoffenheffing

Gebruikers van woningen in de gemeente Asten betalen afvalstoffenheffing ter dekking van de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking. Dit gebeurt door middel van een vast bedrag en een afzonderlijke heffing per lediging van een container en een heffing voor het aanbieden van afval bij de milieustraat.

Leges

Voor de levering van producten en diensten worden leges geheven. De hoogte van sommige leges wordt landelijk bepaald. Bij de bepaling van de overige leges wordt onder andere rekening gehouden met de kostprijs, politieke overwegingen en de hoogte van de tarieven van omliggende gemeenten.

Toeristenbelasting

Het doel van toeristenbelasting is om de extra kosten van openbare voorzieningen die verblijf van recreanten met zich meebrengt te verhalen op de personen die gebruik maken van de overnachtingsmogelijkheden. Toeristenbelasting wordt geheven per persoon per overnachting in verblijfsaccommodaties (campings, hotels, bed & breakfast enzovoort).

Bij de toeristenbelasting wordt een onderscheid gemaakt in een toeristenbelastingtarief voor hotels, bed & breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties en een tarief voor overige accommodaties.

Hondenbelasting

Het doel van het hondenbeleid is vooral gericht op het verminderen van overlast. Het uitgangspunt is dat het hondenbeleid budgettair neutraal is. Dit betekent dat de hondenbelasting gelijk moet zijn aan de kosten voor maatregelen die de overlast moeten verminderen (hondentoiletten, hondenuitlaatstroken, hondenwachter en overige kosten). Voor honden in het buitengebied hoeft geen hondenbelasting betaald te worden.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is – net als bijvoorbeeld de OZB en de toeristenbelasting – een vrij besteedbare heffing. De opbrengst van de reclamebelasting wordt in Asten echter ingezet voor structurele financiering van het ondernemersfonds Asten-centrum van Centrummanagement Asten. Uit dit ondernemersfonds worden de kosten betaald van onder andere de uitbouw van activiteiten ter versterking van de economische aantrekkelijkheid van het centrum van Asten, middels publiek aantrekkende activiteiten,

activiteiten op het gebied van veiligheid(-sbeleving) en de promotie en marketing van het centrum van Asten.

Overige heffingen en rechten

- Voor het begraven op en het onderhouden van de openbare begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten geheven.
- Marktgeden worden geheven voor het innemen van een standplaats op de tweewekelijkse markt.

Kwijtscheldingsbeleid

Ter bestrijding van armoede voert de gemeente Asten een actief kwijtscheldingsbeleid. Wanneer een burger op grond van een laag inkomen de gemeentelijke belastingen moeilijk kan betalen, kan een verzoek om kwijtschelding ingediend worden. Voorbeelden van burgers die voor kwijtschelding in aanmerking komen, zijn huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en zonder enig vermogen.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een maximaal aantal ledigingen.

Opbrengsten lokale belastingen en heffingen

Tarieven 2017

Tarieven	Werkelijk 2015	Begroting 2016 na wijziging	Begroting 2017
OZB (in procenten van de WOZ-waarde)			
- Eigenaar woning	0,1065%	0,1133%	0,1187%
- Eigenaar niet-woning	0,1625%	0,1802%	0,1888%
- Gebruiker niet-woning	0,1312%	0,1449%	0,1518%
- Gemiddelde waarde woning	270.000	261.000	261.000
Rioolheffing (per aangesloten perceel)			
- Eigenaar	192,00	207,00	186,00
- Kwart tarief	48,00	52,00	46,50
- Gebruiker (per volle 500 m3 afgevoerd afvalwater > 500 en < 15.000 m3)	160,60	163,40	166,25
- Gebruiker (per volle 500 m3 afgevoerd afvalwater > 15.000 m3 water)	80,64	82,05	83,50
Afvalstoffenheffing			
- Vastrecht	56,88	57,84	53,88
- 140 liter container rest	8,40	8,64	7,92
- 140 liter container GFT	1,08	1,08	0,96
- 40 liter container rest	4,20	4,32	4,44
- 25 liter container GFT	0,36	0,48	0,48
Leges (diverse tarieven)			
- Paspoort vanaf 18 jaar	67,10	64,40	65,50
- Rijbewijs	38,45	38,95	39,65
- Omgevingsvergunning van € 246.000,- bouwkosten	6.765,00	6.765,00	6.888,00
Toeristenbelasting (per overnachting)			
- Hotel	2,05	2,05	2,10
- Bed & Breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties	2,05	2,05	2,10
- Overige accommodaties	1,30	1,30	1,35
Hondenbelasting			
- Voor de 1e hond	74,40	69,24	69,00
- Voor de 2e hond	95,40	88,68	88,80
- Voor de 3e en volgende hond	126,00	117,12	117,00
- "Kenneltarief"	172,80	160,68	160,80

De definitieve tarieven 2017 worden door de raad vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen.

Opbrengsten

Programma	werkelijk 2015	begroting 2016 na wijziging	begroting 2017
Leges burgerzaken	-267.608	-316.538	-317.328
OZB	-3.056.540	-3.324.446	-3.465.479
Toeristenbelasting	-510.841	-557.530	-546.985
Reclamebelasting	-32.185	-31.000	-31.000
Hondenbelasting	-82.082	-75.543	-76.200
Leges omgevingsvergunningen	-433.766	-646.500	-646.500
Rioolheffing	-1.496.153	-1.602.355	-1.474.608
Afvalstoffenheffing	-823.135	-866.371	-783.941
Totaal	-6.702.309	-7.420.284	-7.342.042

In de voorjaarsnota 2016 zijn de gevolgen van de aanpassing BBV Besluit en Begroting en Verantwoording berekend. De financiële gevolgen waren fors daarom is voorgesteld om de verlaging van de rioolheffing (is budgettair nadeel), neutraal te vertalen door gelijktijdig de OZB te verhogen met 8,48%. Daarnaast stijgt de totale opbrengst van de onroerende-zaakbelasting met het inflatiepercentage van 1,75% (exclusief nieuw- en verbouw), conform de uitgangspunten begroting 2017. Het voordelig resultaat van de meerjarenbegroting 2017-2020 is aanleiding geweest om de OZB verhoging van 8,48% met 5,50% te verlagen.

De OZB opbrengst wordt berekend door de totale WOZ waarde te vermenigvuldigen met het tarief. Waardestijgingen of -dalingen hebben geen gevolgen voor de totale opbrengst omdat het tarief wordt gecorrigeerd. Als gevolg van implementatie van nieuw software pakket is het niet mogelijk om een reële WOZ waarde in deze begroting te presenteren. Het tarief is dan ook gebaseerd op de waarde 2016 gecorrigeerd met bovenstaande ontwikkelingen.

Het tarief voor rioolheffing is verlaagd, dit komt omdat geen rente meer wordt toegerekend aan de investeringen van riool, de kosten dalen hierdoor. Deze tariefsverlaging is opgenomen in de voorjaarsnota 2016 en leidt tot een budgettair nadeel, dit nadeel is gecorrigeerd door de OZB te verhogen. Het tarief voor rioolheffing wordt daarnaast verhoogd met 6% per jaar voor de periode 2014-2017, dit is exclusief inflatie (1,75%). Dit is conform het gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017.

Het vaste tarief 2017 voor de afvalstoffenheffing daalt met € 3,96 ten opzichte van het tarief voor 2016 omdat er nog compensatie beschikbaar was uit de voorziening afvalstoffenheffing. De variabele tarieven zijn gebaseerd op de variabele kosten en het aantal te verwachten ledigingen.

De verwachte opbrengst toeristenbelasting 2017 is verminderd omdat er een daling heeft plaatsgevonden in het aantal recreatieve overnachtingen in de afgelopen jaren. En vooral omdat het aantal arbeidsmigranten met een kwart is afgenomen, omdat zij verplicht worden, als zij langer dan 3 maanden in Nederland zijn, zich te laten inschrijven.

Het kabinet heeft in een brief aan de Tweede Kamer op 24 juni 2016 bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. Verschuiving van Rijks- naar gemeentebelastingen zou op de agenda van het volgende kabinet moeten staan. De bouwstenen passen bij het streven van de VNG naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Ze liggen in lijn met de aanbevelingen die de commissie Financiële ruimte voor gemeenten (commissie-Rinnooy Kan) vorig jaar deed in het rapport 'Bepalen betekent betalen'.

Kostendekking leges

Van de heffingen die hoogstens kostendekkend moeten zijn, nl. leges burgerzaken, hondenbelasting, leges omgevingsvergunningen, rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt bij het opstellen van de begroting bepaald wat de daaraan gerelateerde uitgaven zijn. Op basis van deze gegevens wordt het tarief bepaald door de uitgaven te delen door bijvoorbeeld het aantal honden of het aantal ledigingen bij afval.

Hierna worden de van de diverse heffingen de lasten en baten vermeld en wordt de kostendekkendheid van de tarieven inzichtelijk.

Leges conform de legesverordening

In de bijlage Hoofdstukken legesverordening is een beschrijving opgenomen van de hoofdstukken zoals in de eerste kolom vermeld.

Kostendekking leges							
Legesverordening	Lastentaakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: Leges	Kostendekkendheid
Titel 1 Algemene dienstverlening / burgerzaken							
1.1	58.372	0	57.345	735	116.452	-26.903	23%
1.2	142.401	0	46.438	0	188.839	-192.233	102%
1.3	43.730	0	27.587	2.103	73.420	-60.674	83%
1.4	8.541	0	27.587	155	36.283	-5.821	16%
1.5	Niet begroot wegens incidenteel karakter						
1.6	Niet begroot wegens incidenteel karakter						
1.7	Niet begroot wegens incidenteel karakter						
1.8	500	0	0	0	500	-154	31%
1.9	15.169	0	1.332	26	16.527	-17.737	107%
1.10	Opgenomen in 1.7						
1.11	Niet van toepassing cf. legesverordening						
1.12	705	0	740	0	1.445	-2.640	183%
1.13	Niet begroot wegens incidenteel karakter						
1.14	Niet van toepassing cf. legesverordening						
1.15	Opgenomen in 3.1 en 3.2						
1.16	940	0	987	0	1.927	-3.123	162%
1.17	7.099	0	839	0	7.938	-1.740	22%
1.18	9.520	0	9.996	0	19.516	-17.100	88%
1.19	3.292	0	1.777	0	5.069	-4.915	97%
1.20	5.380	0	5.329	0	10.709	-9.862	92%
Titel 1	295.649	0	179.957	3.019	478.625	-342.901	72%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning							
Titel 2	373.415	0	292.646	19.888	685.949	-646.500	94%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn							
3.1	10.058	0	10.561	0	20.619	-5.821	28%
3.2	105.493	0	67.116	0	172.609	-14.872	9%
3.3	Niet begroot wegens incidenteel karakter						
3.4	Niet van toepassing cf. legesverordening						

3.5	Niet van toepassing cf. legesverordening						
3.6	Opgenomen in 3.2						
3.7	Niet van toepassing						
Titel 3	115.551	0	77.677	0	193.228	-20.693	11%
Totaal	784.615	0	550.280	22.907	1.357.802	-1.010.094	74%

Bij de leges is in totaal sprake van een kostendekking van 74%, dat wil zeggen dat de legesopbrengsten 74% van de daaraan gerelateerde lasten dekken.

Binnen titel 1 is sprake van kruissubsidiëring: bij een aantal legesactiviteiten zijn de baten hoger dan de lasten, deze hogere baten compenseren andere legesactiviteiten waarbij de lasten hoger zijn dan de baten. In totaal zijn de leges van titel 1 met 72% minder dan kostendekkend.

Rioolheffing

Kostendekking rioolheffing						
Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekkend-heid
1.144.040	-82.979	189.266	224.281	1.474.608	-1.474.608	100%

De rioolheffing is 100% kostendekkend conform het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (GRP).

Afvalstoffenheffing

Kostendekking afvalstoffenheffing						
Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekkend-heid
776.409	-203.200	65.328	145.404	783.941	-783.941	100%

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. Dit is overeenkomstig de uitgangspunten van de begroting 2017, waarin 1/3 van de voorziening wordt ingezet om het afvaltarief te verlagen.

Hondenbelasting

Kostendekking hondenbelasting						
Lasten taakvelden	Inkomsten	Overhead	BTW	Totale netto lasten	Baten: heffing	Kosten-dekkend-heid
48.766	0	17.191	10.241	76.198	-76.198	100%

Lokale lastendruk

Hieronder is de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). Het tarief afvalstoffenheffing (variabel) is gebaseerd op een gemiddeld aantal ledigingen van een grote container. Het tarief OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning voor 2016 en 2017 is deze € 261.000,=.

Lokale lastendruk	Werkelijk 2015	Begroting 2016 na wijziging	Begroting 2017
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	64,20	65,88	60,24
Afvalstoffenheffing (vast)	56,88	57,84	53,88
Totaal gebruiker	121,08	123,72	114,12
Eigenaar			
OZB	287,55	295,71	309,81
Rioolheffing	192,00	207,00	186,00
Totaal eigenaar	479,55	502,71	495,81
Totaal eigenaar en gebruiker	600,63	626,43	609,93

Vanaf 2014 worden verschillende tarieven gehanteerd voor een lediging voor GFT- en restafval. Het gemiddeld aantal ledigingen wordt voor 2017 net als in 2016 gesteld op 12 containers (5 GFT- en 7 restafval). De lastendruk voor afval is lager dan bij de voorjaarsnota verondersteld in verband met lagere verwerkingskosten en de daarbij behorende BTW.

Het tarief rioolheffing daalt met € 21,= dit is ten opzichte van 2016 een daling van 10,15%.

De OZB-eigenaren zou conform de voorjaarsnota stijgen met 10,38%. Dit ontstaat door de het OZB tarief eerst te verhogen met 1,75% en daarna met 8,48% conform de voorjaarsnota 2016. Door het meerjarenresultaat in te zetten voor belastingverlaging is de stijging beperkt gebleven tot 4,77%.

De lokale lastendruk in 2017 is € 609,93. Dit is ten opzichte van 2016 een daling van € 16,50 of 2,70%.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De definitie van een risico = kans x effect.

In het kader van de begroting betekent een risico de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.

Risicomanagement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's. In 2013 is de "nota risicomanagement Gemeente Asten" door de raad vastgesteld. Hiermee heeft de raad de kaders omtrent risicomanagement vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor deze paragraaf. Vanaf de begroting 2014 is het risicomanagementproces conform deze nota opgenomen in de Plan-Do-Check-Act cyclus van de gemeente Asten.

Met als doel:

Beter inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt, in de beheersmaatregelen en in de financiële vertaling van de risico's in relatie tot het weerstandsvermogen.

En als subdoelen:

- Op een gestructureerde wijze invulling geven aan de paragraaf weerstandsvermogen.
- In de primaire processen risico's beheersen.

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de begroting 2017 zijn de op dat moment bekende risico's geïnventariseerd. Dus het onderstaande overzicht van de risico's kijkt vooruit naar tweede helft 2016 en naar

2017. Op basis van deze inventarisatie is een lijst samengesteld met de onderkende risico's en de eventuele aanwezige beheersmaatregelen. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.

Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade.

Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 15 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 5 t/m 14 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 4 punten.

Alleen de risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's worden extra gemonitord door het risico en de beheersmaatregelen op te nemen in het jaarplan van de betreffende afdeling en elk kwartaal te volgen.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

		IMPACT				
K A N S	Klasse	Minder dan € 20.000	Tussen € 20.001 en € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Meer dan € 400.001 (*)
		score 1	score 2	score 3	score 4	score 5
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%	25	13, 24	4, 6, 7, 8	1	
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		17, 23, 26	11, 14, 16, 19, 20	9	3, 5
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		28	18, 21, 22	12	2
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					15, 30
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%					27, 29, 31

(*) In de berekening van het bedrag per risico in onderstaande 2 tabellen wordt voor de klasse gerekend met het gemiddelde bedrag behorende bij de categorie. Bij score 5 wordt als gemiddelde € 700.000 aangehouden (gemiddelde van € 400.000 - € 1.000.000), tenzij een hoger bedrag bekend is. Dan staat er '5 (plus)' in onderstaande tabel.

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2017, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende twee tabellen zijn de risico's van de categorie rood en oranje nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risicoscore rood

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Economische ontwikkeling / Water- en Hagelschade	1	Toename aanvragen / minder uitstroom Participatiewet (bijstandsuitkeringen). Meer uitkeringen dan begroot. Door enerzijds de economische ontwikkelingen in zijn algemeenheid en afgeleid van de recente water- en hagelschaderamp.	5	4	270.000
(Grote) projecten	2	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling(en). Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	3	5	350.000
	3	(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen e.a.: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project. Riolering: bij sommige projecten wordt een (groot) deel van de kosten t.l.v. de reserve riolering gebracht. Wanneer bij inspectie blijkt dat de riolering nog voldoende is, maar de weg toch vervangen moeten worden, stijgen de structurele (afschrijving)lasten in de begroting omdat minder kosten t.l.v. de reserve kunnen worden gebracht.	4	5	490.000
Beheersbaarheid en kostenplaatje regionale samenwerking, transitie	4	Omgevingsdienst ZO Brabant (ODZOB): risico op een hogere financiële bijdrage door: 1) Het algemeen bestuur heeft op grond van de Gemeenschappelijke Regeling de flexibiliteit om te besluiten de omschrijving van het landelijk basistakenpakket aan te passen, met als gevolg dat de gemeente Asten dan meer taken bij de ODZOB moet onderbrengen. En door 2) De financiële bijdrage is een inschatting van een vastgesteld uurtarief tegen de te verwachten uren o.b.v. de te verwachten vergunningaanvragen en meldingen die binnen komen en de hoeveelheid handhavingzaken die uit de controles voortvloeien. De rekening aan de gemeente Asten is o.b.v. nacalculatie.	5	3	112.500
	5	Transitie Jeugdzorg, uitvoering door Zorg en Ondersteuning tot 1-1-2017, daarna door de GR Peelgemeenten i.o.: Er is een risicoinventarisatie op Peelniveau gemaakt voor de geplande Versnelling, inclusief voorstellen voor beheersingsmaatregelen. De risico's zijn samengevat in vier thema's:	4	5	490.000

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		<p>1. Zorgvernieuwing: Focus houden op de zorgvernieuwing. De Peelregio is verantwoordelijk voor de realisatie van die vernieuwing.</p> <p>2. Samenwerking: De Peelgemeenten is nog niet 100% slagvaardig.</p> <p>3. Financiën: Als wachtlijsten oplopen en de capaciteit voor de jeugdzorg onvoldoende is, zijn gemeenten verantwoordelijk. Er moeten vóór de ondertekening van de bestuursovereenkomst nog afspraken worden gemaakt over verevening, monitoring, financiële sturing, afbakening, overgangsregeling.</p> <p>4. Incidenten: jeugdzorg is mensenwerk. Incidenten kunnen zich ten alle tijden voordoen. Onduidelijk is nog of de huidige geraamde posten in de begroting hier voldoende voor zijn. Met name de budgetoverstijgende programmakosten van jeugdzorg blijven een punt van aandacht.</p>			
		<p>Transitie Wmo, uitvoering door Zorg en Ondersteuning tot 1-1-2017, daarna door de GR Peelgemeenten i.o.: harmonisatie van processen loopt binnen de Peelgemeenten. Onduidelijk is nog of de huidige geraamde posten in de begroting hier voldoende voor zijn.</p>			
		<p>Transitie BMS (Bijzondere bijstand, minimabeleid en schulddienstverlening) uitvoering door Zorg en Ondersteuning tot 1-1-2017, daarna door de GR Peelgemeenten i.o.: harmonisatie van processen loopt binnen de Peelgemeenten. Onduidelijk is nog of de huidige geraamde posten in de begroting hier voldoende voor zijn.</p>			
		<p>GR Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer) start per 1-1-2016 t.b.v. Participatiewet (reintegratiebudget) en uitkeringen (BUIG middelen): in 2016 moet blijken of start Werkbedrijf (Senzer) conform financiële uitgangspunten loopt. Tot 2018 is de verwachting dat eventuele tekorten uit het bestaande budget en de egaliseringsreserve sociaal domein betaald kunnen worden. Daarna verwachting budgettair neutraal draaien, maar dat is in de praktijk nog niet zeker.</p>			
		<p>Oprichting GR Peelgemeenten / Ontvlechting uit Zorg en Ondersteuning Helmond (stoppen DVO per 1-1-2017): In het Bedrijfsplan Peelgemeenten Wmo, Jeugd en BMS zijn risico's geformuleerd die we gedurende het proces continu volgen. In het kader van de uitvoering van het bedrijfsplan spelen met name de volgende risico's:</p> <p>1. Het tijdig organiseren van de integrale toegang per gemeente, gegeven het wegvallen van de toegang via het KCC van Helmond.</p> <p>2. Organiseren van goede bemensing van de gebiedsteams en de Peelorganisatie ten behoeve van een goede dienstverlening aan inwoners van de Peelgemeenten. De kwaliteit van deze dienstverlening is immers sterk afhankelijk van de menselijke kwaliteit en beschikbare lokale en bovenlokale capaciteit.</p> <p>3. Organiseren van tijdige beschikbaarheid benodigde middelen om de dienstverlening te kunnen uitvoeren, met name ICT, huisvesting.</p> <p>4. Tijdsdruk bouwtraject Peelorganisatie, waardoor grotere kans op fouten: financieel risico, politiek risico, imago schade risico.</p> <p>5. Ontvlechting met Helmond: Goede voortzetting van de dienstverlening aan inwoners in lopende trajecten; Heldere afspraken rond ontvlechting; ontvlechting ICT en behoud van de kwaliteit van de informatie.</p>			

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		<p>6. Incidentele kosten, structurele kosten en percentage onvoorzien van 10% zijn een inschatting, de praktijk moet uitwijzen wat de definitieve kostenposten zullen zijn.</p> <p>Het kwantificeren van de risico's en bijbehorende beheersmaatregelen treffen die lokaal of bovenlokaal nodig zijn wordt nader uitgewerkt.</p> <p>Algemeen / samenwerking 5 Peelgemeenten: Het is nog niet duidelijk welke besparing of welke extra kosten deze totale samenwerking met zich mee brengt. Huidige inschatting is dat de stelpost van € 100.000 (bijgesteld bij B2016) naar verwachting nog niet (volledig) realiseerbaar is in 2016/2017. Risico op frictiekosten. Risico op achterblijvende inefficiency in de eigen organisatie. Belastingrisico's (BTW en VPB wordt onderzocht).</p> <p>Integratie uitkering sociaal domein: Uit de meerjarige ontwikkeling blijkt dat de budgetten in de periode van 2017 tot 2020 dalen met ruim € 500.000. Ook in 2016 heeft er al een forse korting plaatsgevonden op deze uitkering.</p> <p>Er is een reserve sociaal domein gevormd voor de periode 2015 tot en met 2017, waaruit incidentele kosten kunnen worden voldaan. Onzeker is of daar de totale kosten die het budget sociaal domein overstijgen in de voorziene beschikbaarheidsperiode van betaald kunnen worden.</p>			
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	6	Bezwaar op bestemmingsheffingen en leges (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bouwleges) die leidt tot hoger beroep. Risico op terugbetalen leges.	5	3	112.500
Imagoschade, aansprakelijkheid bij verstrekken onjuiste informatie	7	Gemeente verstrekt verkeerde info. Privacyregels worden geschonden. Vanaf 1-1-2016 gaat de wet Meldplicht datalekken in. Deze meldplicht houdt in dat de gemeente onverwijld een melding moet doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra er sprake is van een datalek. Bij overtreding kan een bestuurlijke boete worden opgelegd (max. 820.000 euro). Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden risicokaart, WKPB etc. Gegevens kunnen kwijt raken of verminkt raken. Audit extern orgaan (bijv. waarderingskamer WOZ kan dit ook melden). Software kan problemen / storingen bevatten. Kan leiden tot negatieve berichtgeving media en herstelkosten. Met klachtafhandeling zijn hoge kosten gemoed.	5	3	112.500
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	8	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Afhankelijkheid van continue beschikbaarheid van het zaaksysteem en de daaraan gekoppelde systemen waarmee gegevens worden uitgewisseld. Stel internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, juist en tijdig verstrekken informatie aan landelijke voorziening (bv BAG). Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.	5	3	112.500
Fluctuatie Algemene Uitkering Rijksoverheid	9	De algemene uitkering schommelt veel. Dit maakt het moeilijk om een gedegen meerjarenraming van de algemene uitkering te maken.	4	4	210.000
Boete Attero verwerking afval	10	De gewesten in de provincie Noord-Brabant hebben met Attero Zuid B.V. aanbiedercontracten afgesloten die lopen tot 1 februari 2017 voor wat betreft het brandbaar huishoudelijk restafval. Attero dient aan de verwerker een minimale hoeveelheid restafval van 510 kTon aan te leveren. Vanaf 2011 is deze hoeveelheid niet meer in totaal aangeleverd door de gewesten. Attero is van mening dat zij daarom naheffingsfacturen kan sturen aan de gewesten op basis van een garantie voor de	PM	PM	PM

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		<p>verwerker van het afval, Afvalverbranding Zuid-Nederland B.V. ('AZN'). Begin 2015 heeft Attero een arbitrage aangespannen tegen de gewesten, omdat de gewesten de facturen voor de naheffing niet hebben betaald.</p> <p>Op 8 januari 2016 is een arbitraal eindvonnis geweest. Uit het vonnis blijkt dat aan Attero Zuid geen beroep op een garantie toekomt, omdat AZN haar installatie in die jaren op vollast heeft kunnen laten draaien. Naast het huishoudelijk restafval dat afkomstig is van de Brabantse gemeenten, zou Attero Zuid over de jaren 2011-2014 aangevuld hebben met in Zuid-Nederland beschikbaar afval.</p> <p>Het gevolg van de uitspraak is dat Attero Zuid geen naheffing aan de Brabantse gewesten en/of gemeenten in rekening mag brengen en de arbitrage daarmee in het voordeel van de Brabantse gewesten en gemeenten is beslist.</p> <p>Attero vecht deze uitkomst nu aan in een vernietigingsprocedure voor het Gerechtshof te Den Haag, zaaknummer 200.190.068/01. De uitkomst daarvan is nog ongewis. Daarmee is het mogelijk dat er een nieuwe arbitrage zou kunnen plaatsvinden.</p> <p>Mocht uit een nieuwe arbitrage blijken dat de gewesten ongelijk hebben, dan is het mogelijk dat de gemeenten een naheffing zouden moeten betalen. Het risico is sterk afhankelijk van de uitkomst van deze arbitragezaak en verschilt zeer van gemeente tot gemeente.</p>			
					2.260.000

Risicoscore oranje

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	11	Door bezuinigingen op de beheerbudgetten van de openbare ruimte (wegen, groen, OV, riolering, straatmeubilair) kan kapitaalvernietiging van de waarde van de openbare ruimte ontstaan. Vb.: niet tijdig vervangen bovenste lagen van asfaltwegen waardoor de fundering van de weg beschadigt, of niet tijdig snoeien waardoor te grote wonden ontstaan en daardoor verkorting levensduur bomen. Daarnaast stijgt de kans op schadeclaims vanuit de burger (gemeente is hiervoor verzekerd, eigen risico van € 2.500 per toegekende schadeclaim is al als apart risico opgenomen). Daarnaast kans op toename van incidentele uitgaven om schade in de openbare ruimte te herstellen. Ook toename van de kans op schade door extreem weer zoals windhozen, hagelbuien, etc.	4	3	87.500
Economische ontwikkeling	12	Volkshuisvesting: het einde van de woningbouwcrisis lijkt in zicht, maar moet zich nog vertalen in voldoende nieuwbouw- en verbouwprojecten, corporaties die ontwikkelen, doorstroming. Risico op minder inkomsten van leges omgevingsvergunningen nog steeds aanwezig.	3	4	150.000
	13	Door de economische crisis een mogelijkheid tot aanhoudende lagere aantallen toeristische overnachtingen en arbeidsmigranten.	5	2	31.500
Open einde regelingen sociale sector (o.a. WMO, bijzondere bijstand)	14	Bij de raming 2017 is geen rekening gehouden met incidentele grote aanvragen voor woningaanpassingen.	4	3	87.500
	15	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van CVV (collectieve vervoersvoorziening).	2	5	210.000
	16	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de BBZ-regeling, verstrekking bedrijfskrediet.	4	3	87.500
	17	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de regeling leerlingenvervoer.	4	2	24.500
Fluctuatie budget gebundelde uitkering en BBZ van het rijk	18	De budgetten in de begroting worden altijd gebaseerd op de rijksbijdragen van het voorafgaande jaar, zoals bekend gemaakt in juni van dat jaar. De budgetten voor een begrotingsjaar fluctueren: na de toekenning van de voorlopige budgetten worden lopende het jaar nadere voorlopige budgetten bekend gemaakt, gevolgd door de	3	3	62.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		toekenning van de definitieve budgetten.			
Veranderen- de regelgeving Rijksover- heid	19	Invoeren VPB voor gemeenten: herziening belastingpositie overheidsbedrijven omdat zij concurrentievoordeel (kunnen) hebben doordat zij geen VPB betalen. Onderzoek naar de gevolgen voor Asten is bijna afgerond, inschatting is dat de impact gering is.	4	3	87.500
	20	Aanpassing BBV m.b.t. afschrijving: De financiële consequenties van alle nieuwe investeringen (vanaf 2017) met maatschappelijk nut in de openbare ruimte zijn in de begroting 2017 verwerkt. De financiële consequenties van investeringen die gepland zijn in 2016, maar uiteindelijk in 2017 of later worden uitgevoerd zijn nog niet meegenomen. Dit kan een nadelig structureel effect hebben.	4	3	87.500
Beheersbaar- heid netwerk- organisatie	21	Bestuurlijke en ambtelijke drukte door deelname in meerdere GR-'n. Verlengd lokaal bestuur leidt tot hogere beheerskosten. Friciekosten. Beheersing processen. Kleine gemeente kan alle ontwikkelingen niet bolwerken. Overdrachtsmomenten in de keten (o.a. communicatie) zijn kwetsbaar.	3	3	62.500
Verbonden partijen (financieel, imago)	22	Verbonden partijen kunnen in financiële problemen komen (zie paragraaf verbonden partijen). Meer geld nodig dan geraamd. Vb. weerstandsvermogen GGD is nog onvoldoende (worden geleidelijk maatregelen voor getroffen).	3	3	62.500
	23	Veiligheidsregio / bluswater: Door de nieuwe ontwerpnorm van Brabant Water zal de bluswaterdekking zonder aanvullende maatregelen langzaam maar zeker slechter worden. Daarom heeft het Algemeen Bestuur de Veiligheidsregio opdracht gegeven om samen met Brabant Water en de 21 gemeenten te onderzoeken hoe een optimale (realistische) regionale bluswaterdekking tegen minimale kosten kan worden gerealiseerd. De bevindingen worden weergegeven in de business case. Onderdeel van de nieuwe visie op repressie is de aanschaf van watertankwagens voor de locatie-onafhankelijke bluswatervoorziening en het huidige pendelsysteem uitbreiden met waterbakken. Daarnaast kunnen inzetvoorstellen verder geoptimaliseerd worden. De extra jaarlasten voor de gemeenten nemen toe en zullen naar alle waarschijnlijkheid gedekt worden door verhogen van de gemeentelijke bijdrage. De financiële dekking van de business case bluswatervoorziening wordt meegenomen in de kadernota 2018, die voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 8 december 2016 staat geagendeerd.	4	2	24.500
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvor- ming	24	Juridische procedures door bv. onvoldoende motivering van besluiten. Termijn afhandeling bezwaarschrift staat soms onder druk, dit kan leiden tot boetes. Met juridische procedures zijn hoge kosten gemoeid.	5	2	31.500
	25	Tendens: toename WOB verzoeken. Leidt tot capaciteitsproblemen en risico op vergoeding dwangsom / proceskosten bij niet tijdig afhandelen.	5	1	9.000
Contract- beheer	26	Onjuiste inkoop en contractbeheer kunnen leiden tot gemiste kansen qua besparingsmogelijkheden.	4	2	24.500
Verzekeringe n / garant- stelling, aansprake- lijkheid burger (o.a. bij schade burger)	27	Gemeentelijke borgstellingen: de gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt.	1	5 (plus)	3.960.000
	28	Het eigen risico van de diverse verzekeringen en aansprakelijkheden komt t.l.v. de gemeente Asten.	3	2	17.500
	29	Risico schade inventaris gemeentelijke gebouwen (aanvulling op verzekering).	1	5	70.000
	30	Risico aansprakelijkheid gemeente bij brandschade aan naburige panden en inventaris (indien schade groter dan 2x € 2.500.000 per jaar).	2	5	210.000
Bodemver- ontreiniging	31	Landelijke ambitie om in 2030 een schone bodem te hebben in heel NL.	1	5	70.000
					5.458.000

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïdentificeerde en in de risicomatrix ingedeelde risico's is als volgt:

Totaal bedrag risico's rood	€ 2.260.000
Totaal bedrag risico's oranje	€ 5.458.000
Totaal bedrag risico's	€ 7.718.000

Zekerheidspercentage 90% omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen.

Benodigde weerstandscapaciteit = € 6.946.200

Onderdeel 2: Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente wordt berekend uit:

1. Algemene reserve (vrij aanwendbare deel)
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbare deel)
3. Post onvoorzien
4. Begrotingsruimte
5. Stille reserves
6. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2017.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2017	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	2.086.991	
2. Algemene reserve	17.664.524	
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	3.694.121	
3. Post onvoorzien	50.000	52.432
4. Stille reserves	1.047.500	
5. Onbenutte belastingcapaciteit		1.519.000
Totaal beschikbaar	24.543.136	1.571.432

Een positief saldo van de (meerjaren)begroting is geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit omdat de geraamde stand per 1 januari van het begrotingsjaar het uitgangspunt is.

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit = € 26.114.568

Ad 1. Algemene reserve

De algemene reserve (vrij aanwendbaar) is ter afdekking van financiële tegenvallers. De gemeente Asten hanteert een norm van 5% van de omzet (totaal baten). De stand per 1-1-2017 is € 2.086.991,= en voldoet daarmee ruim aan de norm. Gezien de

onzekerheid c.q. risico's van de te realiseren bezuinigingsmaatregelen wordt voorgesteld het saldo niet af te romen.

Algemene reserves	Stand 1-1-2017	Norm
Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	2.086.991	1.736.000
Algemene reserve	17.664.524	n.v.t.
Algemene reserve grondbedrijf	2.614.124	2.507.694
Totaal	22.211.551	4.243.694

- De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) werd in het verleden toegevoegd aan de exploitatie en daarom kon de reserve niet ingezet worden voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Met de invoering van de vernieuwing BBV is het niet meer toegestaan om rente toe te schrijven aan reserves. En wordt de rente daarom ook niet meer toegerekend aan de exploitatie wat als consequentie heeft dat de reserve beschikbaar komt als weerstandscapaciteit.
- De algemene reserve grondbedrijf is om financiële tegenvallers binnen het grondbedrijf af te dekken. De norm van € 2.507.694,= is o.b.v. de risico-inventarisatie van het grondbedrijf bij de jaarrekening 2015. De risico's op de grondexploitaties worden niet meegeteld in de risicomatrix van de gemeente Asten, omdat de algemene reserve grondbedrijf er als dekking tegenover staat. Deze reserve wordt dus ook niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.

Ad 2. Bestemmingsreserves

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Het gevolg kan wel zijn dat geplande investeringen (bijvoorbeeld gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen) niet door kunnen gaan.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	Stand 1-1-2017
Reserve personeelskosten	90.634
Reserve informatie- en computertechnologie	107.600
Reserve sociaal domein	755.463
Reserve uitvoering VCP	100.754
Reserve centrumvisie	587.382
Reserve eenmalige bestedingen	2.052.287
Totaal	3.694.121

Ad 3. Post onvoorzien

Onvoorzien begroting 2017	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	50.000	52.432
Totaal	50.000	52.432

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene uitgaven in 2017. Met de invoering van de Financiële verordening 2016 wordt de post onvoorzien bepaald op basis van 0,15% van de omzet voor zowel incidentele als structurele uitgaven.

Ad 4. Stille reserves

Als activa onder de opbrengstwaarde zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden bij deze begroting. De stand per 1-1-2017 is gebaseerd op de boekwaarde per 1-1-2017 en de WOZ grondslag (voor de

gebouwen) per 1-1-2015. In de voorgaande begrotingen werden ook de gronden meegenomen in de stille reserves. Conform de opmerking van de provincie dat gronden niet direct verkoopbaar zijn, worden met ingang van de begroting 2017 de gronden niet meer meegenomen.

Stille reserves	Direct verkoopbaar Stand 1-1-2017
Gebouwen (incl. ondergrond)	1.047.500
Totaal	1.047.500

Als direct verkoopbare stille reserves is rekening gehouden met de woonhuizen die verhuurd worden, de reststroken en de bossen.

Ad 6. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij deze berekening wordt uitgegaan van het OZB tarief "redelijk peil" zoals aangegeven in de mei-circulaire 2016, dit tarief is 0,1927 % van WOZ-waarde. Het verschil tussen de geraamde opbrengsten 2016 en het redelijk peil is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 1.421.000,=.

Onderdeel 3: Berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's), en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Totaal bedrag beschikbare weerstandscapaciteit	€ 26.114.568
Totaal bedrag benodigde weerstandscapaciteit	€ 6.946.200

Ratio : 3,75

Dit is conform bovenstaand overzicht uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Kengetallen 2017

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel mensen een lastige aangelegenheid. Veel gemeenten willen zich onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van standaard definities/kengetallen.

Gezien het steeds toenemende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op de doelmatigheid en een steeds complexer wordende omgeving (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen.

Om dit inzicht te bevorderen is het volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voortaan verplicht om meer kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken.

De volgende kengetallen zijn voortaan verplicht voorgeschreven:

1. netto schuldquote;
2. solvabiliteitsratio;
3. grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit.

1A. Netto schuldquote

Inkomsten bepalen hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Het is goed te vergelijken met het afsluiten van een hypotheek. Hoeveel geld u kunt lenen, is afhankelijk van uw loon. Dat principe geldt ook voor gemeenten. De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. Om een grove indicatie te krijgen van de hoogte van de schuld, wordt de netto schuldquote berekend.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De berekening van deze netto schuldquote gaat als volgt. Trek de geldelijke bezittingen af van de schulden, de uitkomst is de netto schuld. Deel deze netto schuld vervolgens door de inkomsten. De uitkomst daarvan wordt uitgedrukt in procenten.

$$\text{Netto schuldquote (Netto schuld als aandeel van de exploitatie)} = \frac{\text{(Netto Schuld)}}{\text{Totale Inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Een netto schuldquote tot 100% wordt beoordeeld als goed, tussen de 100% en 130% is het opletten en boven de 130% is bijsturing gewenst.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2017 ziet de netto schuldquote van Asten er als volgt uit:

	2015	2016	2017
Netto schuldquote	-21%	-20%	-26%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2017 ziet de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen van Asten er als volgt uit:

	2015	2016	2017
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-37%	-36%	-43%

2. Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen.

Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid.

De solvabiliteitsratio kan als volgt worden berekend:

De volgende normen worden gehanteerd:

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Situatie Asten

Op basis van prognose balans 2017 is de solvabiliteit van de gemeente Asten: € 28.090.000,= (eigen vermogen) / € 54.630.000,= (totaal vermogen) = **51%**. Dit is dus voldoende.

Voor 2015 t/m 2017 ziet de solvabiliteit van Asten er als volgt uit:

	2015	2016	2017
Solvabiliteitsratio	56%	58%	51%

3. Grondexploitatie

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen, wordt gebruikt gemaakt van het volgende kengetal:

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale baten voor bestemming

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in relatie tot de totale baten zegt namelijk nog niets over de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit bovenstaand kengetal. Om vorengenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2017 ziet het kengetal grondexploitatie van Asten er als volgt uit:

	2015	2016	2017
Grondexploitatie	24%	23%	31%

Naast bovenstaande is er nog een kengetal om de grondexploitatie te beoordelen.

De boekwaarde van de gronden geeft weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden. Daarom wordt is onderstaand kengetal toegevoegd.

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale nog te realiseren grondverkopen

Situatie Asten

Op basis van de cijfers van september 2016 is het kengetal als volgt:

= € 10.337.000 (boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden) /
€ 17.517.000 (totaal nog te realiseren grondverkopen) = 0,59

Het kengetal 0,59 geeft aan dat van de totale opbrengsten grondverkopen 59% nodig is om de investeringen terug te kunnen verdienen.

4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte in de begroting is, ofwel in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen en of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

Structurele baten -/- structurele lasten

Totale baten voor bestemming

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2017 ziet de structurele exploitatieruimte van Asten er als volgt uit:

	2015	2016	2017
Structurele exploitatieruimte	0%	1,5%	1%

De structurele exploitatieruimte in 2017 is voor de gemeente Asten voldoende.

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{Woonlastendruk gemeente Asten}}{\text{Gemiddelde woonlastendruk}}$$

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2017 ziet de belastingcapaciteit van Asten er als volgt uit:

	2015	2016	2017
Belastingcapaciteit	84%	87%	87%

Dit betekent dat de benutte belastingcapaciteit in 2017 in Asten 13% lager is dan het landelijk gemiddelde.

Conclusie kengetallen gemeente Asten

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

In onderstaand samenvattend overzicht is te zien dat de financiële positie van de gemeente Asten goed is.

Kengetal	Uitkomst	Oordeel
Netto schuldquote	- 26%	Goed
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	- 43%	Goed
Solvabiliteit	51%	Voldoende
Grondexploitatie		n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	1%	Voldoende
Belastingcapaciteit	87%	Voldoende

3. Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

Gemeente Asten wil ook in 2017 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Deze ambitie is gestoeld op de bestuurlijke strategie *Koersen op eigen kracht in netwerken* en is geconcretiseerd in een aantal doelstellingen die door middel van een implementatieplan gerealiseerd worden. In dit implementatieplan zijn de doelstellingen uit Asten Koerst op eigen kracht in netwerken, het daaruit afgeleide bedrijfsplan, de organisatiebrede verbeterlijnen uit dit bedrijfsplan én uit het opgeleverde programmaresultaat Asten 2.0 integraal verwerkt. Dit moet leiden tot de volgende resultaten:

- Een (nog) hogere klanttevredenheid die we voortdurend meten.
- Een organisatie die goed communiceert, d.w.z. een goede dialoog en een adequate informatievoorziening.
- Een organisatie die digitaal en zaakgericht werkt. We ontwikkelen de zaakgerichtheid verder door. O.m. via verdere digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Flexibele, klantgerichte medewerkers en processen.
- Mede gezien het formatierapport 2014 is het eerder ingezette formatiebeleid voortgezet. Dat wil zeggen: maximale efficiency en kostenbesparing door middel van klant- en processturing, digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering en vooral samenwerking in een netwerk van gemeenten, publiekrechtelijke organisaties, instellingen en burgers. Daarnaast is de huidige zeer beperkte externe inhuur gehandhaafd.

Wat doen we daarvoor?

Het integrale implementatieplan is dynamisch van aard en op actieniveau geschreven. De voortgang wordt maandelijks besproken en het implementatieplan daarop geactualiseerd. Enkele bijzondere aspecten daaruit:

We werken allemaal klantgericht

Kern van het bedrijfsplan is de verdere verbetering van het individueel presteren, gericht op de klant. Flexibiliteit, procesgerichtheid, netwerken en dialoog zijn sleutelwoorden. Prestatie-indicatoren zijn onder meer de klanttevredenheid en efficiencyverbetering. Een naar buiten gerichte focus op continue verbetering van dienstverlening, betrokkenheid van alle geledingen binnen de organisatie (bestuur en organisatie) en de voorbeeldfunctie van het management zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden. De organisatie is hierop ingericht door een wijziging in de aansturing en verdere training.

We werken allemaal digitaal

We werken nu nog (noodgedwongen) in een ambivalent systeem van digitaal en papier. We maken in 2016 de slag naar volledige digitalisering, uiteraard binnen de grenzen van de wet (zoals t.a.v. het archief). In 2017 moet dit goed functioneren.

Het KlantContactSysteem is volledig operationeel. Daardoor realiseren we dat we kunnen doorgroeien naar een hogere en snellere afdoening van het aantal klantvragen in het KCC.

Het meldingssysteem openbare ruimte (MOR) is volledig operationeel. Dit is een belangrijk primair proces aangezien gemeente Asten gemiddeld zo'n 2000 meldingen afhandelt voor zowel de gemeente Asten als Someren.

Het contractbeheer is volledig gedigitaliseerd. Het doel is om de interne organisatie geautomatiseerd inzicht te geven in lopende contracten en contractuele afspraken. Bestaande en nieuwe contracten worden geregistreerd en beheerd in het contractbeheersysteem.

De informatievoorziening is op orde

De informatievoorziening is verbeterd. De strategische doelen staan als een huis en worden sneller en beter geoperationaliseerd in termen van informatiebeleid en -beheer. Naast de invoering van het klantcontactstelsel, is het gegevensbeleid en -beheer ingevoerd, zijn de i-NUP componenten ingevoerd, is de (op klantfunctie al hoog scorende) website verder verbeterd, het intranet vernieuwd, de informatiebeveiliging up to date en is het raadsinformatiesysteem naar wens van de raad opgezet en ingericht.

Slimme processen

Processen worden nog meer klantgericht en efficiënt ingericht. Dit leidt tot een grotere klanttevredenheid en efficiency. De procesverbetering maken we als vanzelfsprekend onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden. Het is hierbij expliciet de bedoeling dat processen *echt* worden afgestemd op klantvragen. De methode om bij de klant zelf de tevredenheid en behoefte te toetsen (de zgn. NPS-methode, waarbij klanten direct na levering van een dienst wordt gevraagd hoe ze de dienstverlening van de gemeente hebben ervaren) verloopt prima. Het aantal klanten dat hieraan graag wil meewerken is groot. De resultaten hiervan nemen we maandelijks mee in het procesoverleg van het betreffende team zodat processen direct verbeterd worden indien dit nodig mocht zijn. In 2017 breiden we aantal processen dat we onder de NPS-methode brengen verder uit.

Plan Do Check Act en Doelmatigheidsonderzoeken

We checken naast de rechtsmatigheid ook de doelmatigheid en effecten van (beleids)besluiten onder meer door art. 213a onderzoeken (eens per 3 jaar) en jaarlijkse managementreviews. Op basis van de resultaten daarvan sturen we desgewenst bij. Op deze wijze maken we de cirkel van pdca rond.

Wat mag het kosten?

Beleidsindicatoren

Formatie:	7,6 fte per 1.000 inwoners (exclusief college)
Bezetting:	7,5 fte per 1.000 inwoners (exclusief college)
Apparaatskosten:	€ 625,= per inwoner
Externe inhuur:	€ 15,= per inwoner
Overhead:	18% van totale lasten exclusief toevoeging reserves

Overzicht overhead 2017	
Categorie overhead	Saldo
Overige overhead zoals accountantskosten, verzekeringen en belastingen	728.682
Huisvestingskosten	331.857
ICT kosten	1.210.587
Loonkosten en overige personeel gerelateerde kosten	3.655.494
Totaal	5.926.620

4. Grondbeleid

Het grondbeleid heeft veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil haar ruimtelijke doelstellingen realiseren zoals vastgelegd in de ruimtelijke (structuur)visies. Enerzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente ondernemend deelneemt en anderzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente enkel onder voorwaarden de planologische maatregel faciliteert.

Wat doen we daarvoor?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk grondbeleid.

Het gemeentelijk grondbeleid is erop gericht om de gemeente op economisch verantwoorde wijze de gewenste ruimtelijke doelstellingen te laten realiseren zoals opgenomen in de ruimtelijke (structuur)visies van de gemeente. De grondbeleidskaders zoals die zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid 2010-2013 zijn nog onverkort van kracht. Regie op de ruimtelijke ontwikkelingen is daarbij van belang. Deze gemeentelijke regierol wordt mede bepaald door de gemeentelijke grondposities.

Met het geldende gemeentelijk grondbeleid stelt de gemeenteraad het college in staat om binnen kaders:

- ondernemend deel te nemen aan en de regie te voeren bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (actief grondbeleid);
- bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie te voeren door het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten of door het opstellen van een exploitatieplan (faciliterend grondbeleid).

Actief grondbeleid

Het college voert overeenkomstig genoemde kaders, waar mogelijk en wenselijk, een actief grondbeleid. Het college verwerft (strategische) grond voor eigen rekening en risico, maakt deze grond bouw- en woon/vestigingsrijp en verkoopt de bouwrijpe grond. Voor de (strategische) grondaankopen is een werkkrediet van twee miljoen euro beschikbaar. De gemeente zal, indien nodig, gebruikmaken van de wettelijke verwervingsinstrumenten die de gemeente ter beschikking staan op basis van de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Facilitair grondbeleid

Het college voert bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie. Uitgangspunt daarbij is om dit te doen middels het aangaan van een anterieure overeenkomst waarin de gemeente de economische uitvoerbaarheid anderszins verzekerd en voorwaarden stelt aan het faciliteren van de planologische maatregel. Als partijen er niet uitkomen, overweegt de gemeente via de publiekrechtelijke weg op te treden door het vaststellen van een exploitatieplan.

Grondprijnsbeleid

De marktwaarde van bouwrijpe grond is niet eenvoudig te bepalen omdat deze waarde afhankelijk is van de kenmerken van betreffend project. De gemeente voert een marktconform grondprijnsbeleid. Per project wordt de marktwaarde van de uitgeefbare gronden vastgesteld op basis van een deskundigenrapportage waarbij uitdrukkelijk rekening gehouden dient te worden met kenmerken van betreffend project.

Ontwikkeling grondbedrijf vanaf 2016

Vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheden vennootschapsbelastingplichtig als zij een fiscale onderneming drijven. Doel van deze wetgeving is om ongewenste verstoringen van de concurrentieverhouding te voorkomen tussen private ondernemingen en overheidsondernemingen.

De activiteiten van de gemeente Asten zijn geïnclassificeerd en beoordeeld op de VPB-plicht. Uit deze inventarisatie blijkt dat in 1e instantie alleen de grondexploitaties onder de VPB vallen. De te betalen VPB is bij de diverse grondexploitaties berekend en meegenomen in de diverse exploitaties.

Besluit Begroting en Verantwoording

Vanaf 2016 zijn de verslagleggingsregels van het grondbedrijf (Besluit Begroting en verantwoording) gewijzigd. Dit komt enerzijds door de invoering van de vennootschapsbelasting en anderzijds door de aanbevelingen van de commissie vernieuwing BBV.

De veranderingen hebben tot doel de informatie over grondexploitaties te verbeteren en te verduidelijken. De voornaamste wijzigingen zijn:

- De rubricering van gronden onder nog niet in exploitatie genomen gronden vervalst. Deze gronden worden overgeheveld naar: of materiële vaste activa, of bouwgrond in exploitatie, of voorraad grond.
- Het startpunt van bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met vaststelling van grondexploitatiecomplex.
- Rente over vreemd vermogen (leningen) mag worden toegerekend aan grondexploitaties, rente over het eigen vermogen niet.

Dit betekent dat vanaf 2016 alleen de bouwgronden die in exploitatie zijn genomen in deze paragraaf worden opgenomen.

Projecten bouwgronden in exploitatie genomen:	boekwaarde 31-12-2015 jaarverslag
Loverbosch oostzijde fase 1a	-281.085
Heusden Oost fase 1	2.068.547
Loverbosch vervolgfase (ervan uitgaande dat in 2017 een exploitatieopzet wordt vastgesteld).	1.500.652
Florapark bedrijventerrein	4.785.705
Totale boekwaarde	8.073.819

Risico's grondbeleid en bepaling hoogte algemene reserve

Bij het grondbeleid zijn grote bedragen en risico's in het geding. Omdat de planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Om toekomstige risico's in de grondexploitaties af te dekken is de algemene reserve grondbedrijf gevormd.

Bij de berekening van de hoogte van de reserve worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Op basis van scenario's worden de risico's berekend;
- Wanneer scenario berekeningen niet aanwezig zijn, wordt de IFLO norm (afdeling Inspectie Financiën Lokale Overheden) gebruikt. Deze norm bepaalt dat de gewenste reserve 10% van het geïnvesteerd vermogen en 10% van de nog te maken kosten bedraagt.

Algemene reserve grondbedrijf	
Algemene reserve grondbedrijf per 31-12-2015	2.577.470
Rentebijbeschrijving 2016	96.654
Prognose resultaat op projecten 2016	-60.000
Algemene reserve grondbedrijf 31 december 2016	2.614.124
Gedeelte van de reserve bestemd voor gronden in voorraad (overheveling naar voorziening waardevermindering gronden)	-541.260
Prognose resultaat op projecten 2017	-60.000
Mutatie programmaverslag 2016	p.m.
Rentebijbeschrijving 2017 op reserve vervallen in verband met vernieuwing Besluit Begroting en verantwoording	0
Prognose algemene reserve grondbedrijf 31 december 2017	2.012.864

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 worden de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïventariseerd. Omdat dan pas bekend is hoe hoog de reserve moet zijn, wordt vooralsnog de reserve van het grondbedrijf niet bijgesteld.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Woningbouwmonitor.
- Nota grondbeleid.
- Voldoende vraag naar woningen (grond).
- Wet ruimtelijke ordening.

Wat mag het kosten?

Resultaat grondbedrijf

Positieve resultaten van het grondbedrijf worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft een plafond. Als de resultaten boven dit plafond uitkomen, wordt het meerdere toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen. Negatieve resultaten van het grondbedrijf worden ten laste van de algemene reserve grondbedrijf gebracht. De reserve wordt dan, indien nodig, aangevuld ten laste van de reserve eenmalige bestedingen om de algemene reserve grondbedrijf op niveau te houden.

De resultaten komen tot uitdrukking zodra het project financieel (voorlopig) wordt afgewikkeld. Tussentijdse winstneming (gedeelte winst uitboeken) gebeurt met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit betekent dat voor verliezen voorzieningen worden gevormd of direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde, en winsten pas worden gerealiseerd wanneer hier voldoende zekerheid over bestaat.

Grondexploitaties

In onderstaand overzicht zijn de prognoses van de het grondbedrijf opgenomen, deze zijn gebaseerd op de cijfers van de jaarrekening 2016. Indien nodig worden de prognoses in de tussentijdse rapportages bijgesteld.

In het 4^e kwartaal 2016 worden de berekeningen van de grondexploitaties geactualiseerd. De consequenties hiervan zullen bij de jaarrekening 2016 worden gepresenteerd.

De prognoses van de resultaten per project:

Project (+ = positief resultaat - = negatief resultaat)	begroting 2017	meerjarenraming		
		2018	2019	2020
Florapark (De Stegen)			900.000	
Strategische grondaankopen	- 15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Ontwikkelingskrediet	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal project resultaat	-60.000	-60.000	840.000	-60.000
Resultaat tlv algemene reserve grondbedrijf	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Resultaat meegenomen ten gunste van reserve eenmalige bestedingen 70%			630.000	
Totaal resultaat grondbedrijf	-60.000	-60.000	570.000	-60.000

De verwachte resultaten van het grondbedrijf worden meegenomen in de prognoses van de reserve eenmalige bestedingen. Het resultaat van Florapark is opgebouwd uit een exploitatieresultaat van € 400.000,= en boekwinst € 500.000,=. De boekwinst ontstaat doordat in de exploitatie, de gronden die al in bezit waren van de gemeente, geen boekwaarde hebben.

Voorzichtigheidshalve wordt 70% van het verwachte positieve resultaat meegenomen. Wanneer bovenstaande resultaten niet worden gerealiseerd of op een later tijdstip dan is herprioritering van de investeringen nodig.

Het nadelig resultaat wordt voor 100% meegenomen in de prognose algemene reserve grondbedrijf.

5. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Asten is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.000 ha). Er vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, (openbaar) groen, gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Via deze paragraaf wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen gegeven.

Wat willen we bereiken?

Inzicht in en realisatie van het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat doen we daarvoor?

Algemeen beleid

Het uitgangspunt bij het onderhoud van gemeentelijke kapitaalgoederen is dat deze op een adequate wijze worden onderhouden. Om dit te realiseren worden onderhoudsplannen opgesteld.

Wegenbeheerplan

Om de kwaliteit van het wegennet te bepalen wordt iedere twee jaar een visuele inspectie uitgevoerd volgens de CROW methodiek (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, Water- en wegenbouw en de verkeerstechniek). Deze gegevens worden ingevoerd in het beheerpakket Obsurve. Met behulp van het beheerpakket wordt een meerjarenplanning opgesteld. Deze planning geeft aan wat voor noodzakelijke onderhoudsmaatregelen er de komende jaren uitgevoerd moeten worden. Planjaar 1 en 2 zijn redelijk nauwkeurig. Planjaar 3 t/m 5 zijn voorspellingen op basis van gedragsmodellen. Voor de onderhoudsmaatregelen voor planjaar 1 en 2 wordt een maatregeltoets uitgevoerd. In de maatregeltoets wordt bepaald of de juiste maatregelen en de juiste planjaren zijn bepaald. Tevens wordt getoetst of de maatregel overeenkomt met het gewenste kwaliteitsniveau. Vervolgens worden onderzoeken (boringen) uitgevoerd om te bepalen of de schade constructief of niet-constructief is. Tevens vindt afstemming plaats met externen en andere disciplines. Deze onderzoeken en afstemming bepalen de definitieve onderhoudsmaatregelen. Dit wordt verwerkt in een uitvoeringsplan/onderhoudsplan. Eind 2014 is het beheer- en beleidsplan wegen 2014-2022 vastgesteld. In dit plan is het kwaliteitsniveau, de langetermijnvisie en budgetbeheersing vastgelegd.

Openbare verlichting

In 2011 is het beleid ten aanzien van openbare verlichting voor de periode 2011-2020 opgesteld. Dit beleidsplan is gericht op duurzaam en veilig verlichten. Bij herinrichtingen of reconstructie van wegen wordt de openbare verlichting als component meegenomen. Er is structureel een bedrag geactiveerd om de verouderde lichtmasten en armaturen in de gemeente Asten te vervangen. Na vaststelling van het beleidsplan is gestart met het planmatig vervangen van verouderde lichtmasten en armaturen. Voor onderhoud en vervanging wordt gebruik gemaakt van het beheerpakket Obsurve.

Riolering en Water

Gemeentelijk Rioleringsplan

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is een wettelijk verplicht plan en beschrijft het rioleringsbeleid van de gemeente inclusief de financiële middelen. De gemeente geeft hierin aan hoe zij invulling geeft aan haar zorgplichten vanuit Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw):

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater (afvalwaterzorgplicht);

- inzameling en verwerking van (overtollig) afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van overtollig grondwater (grondwaterzorgplicht).

Op 9 april 2013 is het GRP vastgesteld voor de periode 2013 - 2017.

Waterplan

In samenwerking met Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, Brabant Water en andere belanghebbende partijen is het Waterplan opgesteld. Het waterplan heeft de status van (kaderstellend) beleidsplan. Een actualisatie van het waterplan is opgenomen in het GRP 2013-2017.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21e eeuw (WB21) verplicht de overheid de watersystemen op orde te brengen in 2027. Per stroomgebied zijn waterprogramma's opgesteld met daarin de maatregelen om het systeem op orde te brengen. Voor de 2e planperiode (2016-2021) zijn plannen opgesteld door het waterschap (Waterbeheerplan 2016-2021), provincie (Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021) en het Rijk (Nationaal Waterplan 2016-2021). Op basis hiervan is het overkoepelende Stroomgebiedsbeheersplan (SGBP) Maas 2016-2021 opgesteld dat door het Rijk bij Brussel is ingediend. Voor de gemeente Asten zijn er in deze 2e planperiode geen nieuwe maatregelen opgenomen in het SGBP.

Samenwerking doelmatig waterbeheer Brabantse Peel

Door het Rijk, de koepels (IPO, UvW en VNG) en de Vewin is in 2011 het Bestuursakkoord Water getekend. Het bestuursakkoord is gericht op verhoging van de doelmatigheid en transparantie in de (afval)waterketen om de lastenstijging voor de burger te beperken en belangen als volksgezondheid, leverings- c.q. afnamezekerheid en milieukwaliteit te borgen. Regionale samenwerking is de sleutel om de problemen en zorgpunten voor de (nabije) toekomst het hoofd te bieden. Hierbij staan de 3 K's centraal (kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid). Het verminderen van de kwetsbaarheid, het behoud of vergroten van de kwaliteit en het verminderen van de kosten (het afbuigen van de verwachte meerkosten).

Om invulling te geven aan dit bestuursakkoord water hebben de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren en het waterschap Aa en Maas op 18 april 2013 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De overeenkomst heeft tot doel om doelmatige samenwerking in waterbeheer tussen partners te bevorderen met als oogmerk het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven tegen de maatschappelijk laagste kosten, bijvoorbeeld het voorkomen van rioolverstoppingen tegen zo laag mogelijke kosten om de hoogte van de rioolheffing te beperken.

Groen

Bos- en natuurbeheer

De gemeente heeft ongeveer 500 hectare bos en 50 hectare andere natuurterreinen in bezit. Het beheer van de bossen is gericht op het integreren en optimaliseren van de drie belangrijkste functies: natuur, recreatie en houtproductie.

Hierbij wordt een beheercyclus gehanteerd van 6 jaar. De kosten en opbrengsten kunnen binnen de beheercyclus flink schommelen.

Bomen

Het bomenbeleid wordt in de gemeente Asten in modules uitgewerkt. De modules: basis, beschermwaardige bomen, bomenstructuurplan en bomenbeheerplan zijn inmiddels uitgewerkt.

Het beheerplan bomen is in 2013 vastgesteld. In een cyclus van 3 jaar worden bomen gekeurd op veiligheid waarna de benodigde veiligheidsmaatregelen worden uitgevoerd. In 2016 komt het laatste werkgebied voor de eerste keer aan bod. Na dat jaar voldoen

we voor alle bomen binnen de kommen en langs de belangrijkste wegen aan de wettelijke zorgplicht.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP) & groenstructuurplan

De eerste uitvoeringsperiode voor het LOP is eind 2012 afgelopen. Voor de periode 2013 tot en met 2016 is door B&W een nieuw contract afgesloten met de Peelgemeenten. In de eerste uitvoeringsperiode lag het accent op het inrichten van nieuwe landschapselementen. In de nieuwe periode is het uitvoeringsplan gericht op beheer en versterking van bestaande groene landschapselementen. De regeling wordt voor de periode 2017-2020 weer verlengd.

Gebouwen

De onderhoudsplanningen van de gemeentelijke gebouwen worden jaarlijks geactualiseerd. Op basis van deze onderhoudsplanningen wordt de benodigde jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening bepaald.

In 2015 zijn alle gemeentelijke gebouwen (opnieuw) geschouwd. vervolgens zijn enkele onderhoudsvarianten (minimaal(wettelijke verplichtingen)-maximaal (inclusief energiemaatregelen e.d.)) doorgerekend. In 2016 zal aan de hand van o.a. de financiële implicaties van die varianten worden bepaald welk onderhoudsniveau voor de gemeentelijke gebouwen vanaf 2017 wordt aangehouden. Het spreekt voor zich, dat de jaarlijkse stortingen vanaf 2017 worden afgestemd op het vastgestelde onderhoudsniveau van de gemeentelijke gebouwen.

Wat mag het kosten?

	saldo 01-01-2017	storting 2017	uitgaven 2017	saldo 31-12-2017
- onderhoud wegen	916.504	818.004	818.004	916.504
- onderhoud riolering	3.769.590	0	71.779	3.697.811
- onderhoud gebouwen	1.139.032	260.249	175.998	1.223.283
- onderhoud velden	341.049	71.800	185.625	227.224
Totaal	6.166.175	1.150.053	1.251.406	6.064.822

6. Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie van de gemeente. De treasuryfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn voor de uitvoering van het beleid uit de programma's. Daarnaast wordt geld dat niet direct nodig is, uitgezet.

Wat willen we bereiken?

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, aanvullende regelgeving en respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat doen we daarvoor?

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (fido) bevat instrumenten die de risico's beperken die gemeenten lopen bij lenen en beleggen.

De Wet Fido is eind 2013 aangepast in verband met de Wet Verplicht schatkistbankieren. Dit betekent dat decentrale overheden (o.a. gemeenten) verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Het aangepaste Treasurystatuut 2014 is op 11 maart 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zijn al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij banken en instellingen buiten de schatkist mogen worden gehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Drempelbedrag

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000,= bedraagt. Het drempelbedrag van de gemeente Asten is € 260.000,=.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

1. Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist op andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden.

Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitkeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

2. Renterisicobeheer

Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Voor 2017 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Asten € 2,9 miljoen. Momenteel zijn er geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico onder de kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen.

Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2017 bedraagt de renterisiconorm voor de gemeente Asten € 6,9 miljoen. In 2017 zijn geen leningen aan renteherziening onderhevig. Dat betekent dat het renterisico onder de renterisiconorm uitkomt.

3. Kredietrisicobeheer

De gemeente gaat leningen aan, zet middelen uit en verleent garanties uitsluitend ten behoeve van de publieke taak. Uitzettingen geschieden uitsluitend aan tegenpartijen die aan de in het treasurystatuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Daardoor worden kredietrisico's beperkt.

Opgenomen geldleningen

Per 1 januari 2016 zijn er geen opgenomen geldleningen meer.

Verstreckte geldleningen

Er zijn geen leningen verstrekt.

Garantstellingen

Per 1 september 2016 staat de gemeente garant voor € 26,5 miljoen aan leningen van Bergopwaarts. Voor Wocom staat de gemeente garant voor een bedrag van € 13,1 miljoen.

50% hiervan wordt door de gemeente geborgd.

Vernieuwing BBV

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Renteschema	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	0
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering (hypotheekrente personeel en verstrekte leningen)	-89.874
Totaal door te rekenen externe rente	-89.874
c.	
* De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
* De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Saldo door te rekenen externe rente	-89.874
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente	-89.874
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	89.874
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	0

Het renteresultaat 2017 op het taakveld treasury is € 0,=. Dit betekent dat alle rente rechtstreeks is toegerekend aan de taakvelden. Er resteert dus geen rente op het taakveld treasury.

Wat mag het kosten?

Uitgezette gelden

Het saldo op de rekening courant van de schatkist bedraagt op 1 september 2016 € 10.900.000,=.

7. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft.

De gemeente Asten participeert in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen:

- Metropoolregio Eindhoven (MRE).
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).
- Brabant Water.
- Blink.
- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.
- Werkbedrijf Atlant De Peel (Senzer).
- GGD Brabant-Zuidoost.
- Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB).
- Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel
- Gemeenschappelijke Regeling (GR) Peel 6.1. / Peelgemeenten
- Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Wat willen we bereiken?

In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente Asten.

Wat doen we daarvoor?

Vennootschappen en corporaties

Brabant Water

Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Zij winnen, zuiveren en distribueren water van uitstekende kwaliteit, tegen de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.
Partners	Brabant Water is een structuur-NV. De aandelen van de vennootschap zijn voor 31,6% in handen van de Provincie Noord-Brabant. De overige aandelen zijn in het bezit van gemeenten in het voorzieningsgebied.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten is aandeelhouder.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 524.465,= (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 397.332,= (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2017	Niet beschikbaar.

Financieel belang	Aandeelhouder.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

BNG

Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	5. Financiën
Doel en openbaar belang	<p>BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>
Partners	<p>Asten heeft 13.000 aandelen.</p> <p>De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).</p>
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	BNG Bank is de huisbank van de gemeente Asten.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	<p>€ 3.582 miljoen (01-01-2015)</p> <p>€ 4.163 miljoen (31-12-2015)</p>
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	<p>€ 149.891 miljoen (01-01-2015)</p> <p>€ 145.317 miljoen (31-12-2015)</p>
Verwacht financieel resultaat 2017	Hierover wordt geen uitspraak gedaan.
Financieel belang	€ 32.500,= (13.000 aandelen * € 2,50).
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	J.H.J. van Bussel
Ambtelijk	D. van Zwet

Gemeenschappelijke regelingen

Blink

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Blink draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijke afvalstoffen. Daarnaast draagt Blink zorg voor de exploitatie van de milieustraat.
Partners	Deelnemende partijen: de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Streven naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk afvalstromen gescheiden inzamelen t.b.v. hergebruik.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 0 ,= (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.484.369,= (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 0 ,=
Financieel belang	€ 191.133,=
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	T.M. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het ontwikkelen van een goed toegeruste organisatie van de hulpverlening. 2. Het bevorderen van een goede integrale samenwerking tussen de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties. 3. Het bevorderen van de bestuurlijke afstemming c.q. integratie van de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties in de regio Zuidoost-Brabant. 4. Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen. 5. Het realiseren en in stand houden van, en de verantwoording dragen voor een integraal ambulancezorgsysteem in de regio

	Zuidoost Brabant.
Partners	21 gemeenten regio Eindhoven.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Op grond van de Wet Veiligheidsregio zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2014 verplicht deel te nemen in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost waarin zijn opgenomen de alle brandweerkorpsen van de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Naast de brandweezorg is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost verantwoordelijk voor de Gemeenschappelijke meldkamer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) alsmede als vergunninghouder verantwoordelijk voor het Regionaal Ambulancevervoer (RAV) in Zuidoost-Brabant waarbij de uitvoering is neergelegd bij de Ambulancedienst van de GGD Brabant-Zuidoost.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 6.799.852,= (01-01-2017) € 6.799.852,= (31-12-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 45.682.638,= (01-01-2017) € 46.776.507,= (31-12-2017)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 0,=
Financieel belang	€ 841.803,=
Ontwikkelingen en risico's	De begroting is aangepast op basis van de toekomstvisie Basisbrandweezorg. De gemeente Asten heeft ten aanzien van deze toekomstvisie een zienswijze ingediend. Hierin wordt gewezen op de noodzaak van een adequate basisbrandweezorg waarbij maatwerk per korps nodig is en wordt aandacht gevraagd voor de belasting van de vrijwilligers. Daarnaast is aangegeven dat het beschikbare budget voor Brandveilig Leven ook ingezet moet worden voor uitvoerende zaken op dit terrein.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer)

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Het werkbedrijf Atlant De Peel (Senzer) is per 1 januari 2016 formeel gevormd uit de GR Atlant Groep, de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente Helmond en het Werkgeversplein. Het Werkbedrijf (Senzer) voorziet mensen conform de Participatiewet van een uitkering in de noodzakelijke kosten van het bestaan voor levensonderhoud. Het Werkbedrijf (Senzer) verstrekt die uitkering niet langer dan noodzakelijk en begeleidt deze mensen naar maximale participatie en het liefst naar werk. Het Werkbedrijf (Senzer) heeft hiertoe diverse instrumenten beschikbaar die zij kan inzetten bij mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het uiteindelijke doel is om mensen structureel te laten uitstromen naar (gesubsidieerde) arbeid. Is

	dit niet haalbaar, dan wordt er naar gestreefd dat mensen in het kader van de tegenprestatie een maatschappelijk nuttige tijdsbesteding hebben. Het Werkbedrijf (Senzer) opereert regionaal zowel op de publieke als private markten.
Partners	Het Werkbedrijf Atlant De Peel (Senzer) wordt gevormd door de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Someren en Geldrop-Mierlo.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Versterken van de regionale arbeidsmarkt. Hierbij staat de werkgeversbenadering voorop. Het vertrekpunt is dat iedereen mee doet naar vermogen. In de uitvoering wordt een integrale aanpak (sociaal domein breed) nagestreefd.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 16.281.000,= (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 8.426.000 ,= (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 0,= obv concept ondernemersplan 2017
Financieel belang	- Bijdrage Wsw-oud budget: € 2.154.582,= - Bijdrage BUIG budget: € 2.400.039,= - Bijdrage Participatiebudget: € 85.617,= - Bijdrage Algemene middelen: € 634.570,= O.b.v. het concept ondernemingsplan 2017
Risico's	Sterke afhankelijkheid van rijksbeleid met betrekking tot de financiering. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Werkgeversbenadering verder ontwikkelen, lokale netwerk ondersteunen en kansen creëren voor iedere doelgroep. Hiertoe worden diverse activiteiten uitgezet, waarbij de nadruk ligt op het regulier uitplaatsen van werkzoekenden. Een goede afstemming tussen vraag en aanbod is hierbij essentieel.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur en dagelijks bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	T. Koolen

GGD Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie vast te leggen in een nota Lokaal gezondheidsbeleid. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeenten bij het voorbereiden, opstellen en implementeren van dit beleid. Per gemeente is er een lokaal team.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden,

	Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Uitvoering geven aan de Wet Publieke Gezondheid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.926.000= (01-01-2017)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 13.759.000,= (01-01-2017)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 0,=
Financieel belang	€ 262.720,=
Risico's	Het weerstandsvermogen is onvoldoende maar er is besloten om de algemene reserve niet aan te vullen, met als argumentatie dat de deelnemende gemeenten garant staan indien risico's zich voordoen.
Ontwikkelingen	De veranderingen in de verzorgingsstaat en economische ontwikkelingen leiden tot een nieuwe visie op de samenleving. Decentralisaties in het sociaal domein hebben gevolgen voor de publieke gezondheid in het algemeen en de jeugdgezondheidszorg in het bijzonder.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	T. Koolen

Gemeenschappelijke Regeling Peel 6.1 / Peelgemeenten

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Draagt zorg voor kwaliteit en continuïteit voor de uitvoering van de door de lokale overheden opgedragen taken op het gebied van jeugd, WMO, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.
Partners	Asten, Someren, Gemert-Bakel, Laarbeek, Helmond en Deurne.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Het zelf in mandaat uitvoeren van de taken op het gebied van Wmo, Jeugdwet en Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	N.v.t.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	N.v.t.
Verwacht financieel resultaat 2017	N.v.t.
Financieel belang	N.v.t.
Risico's	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Op 1 juli 2014 is de gemeenschappelijke regeling Peel 6.1 van kracht geworden. Dit openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid is een uitvoerings-organisatie van de zes Peelgemeenten. De

	focus van Peel 6.1 ligt bij WMO, Jeugd, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening. Hoewel de huidige gemeenschappelijke regeling nog bestaat wordt een ander samenwerkingsverband onderzocht.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	T. Koolen

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	Alle programma's met uitzondering van Financiën.
Doel en openbaar belang	Het uitvoeren van de werkzaamheden voor het Regionaal Platform, de Regionale Agenda, het ontwikkelen van strategie op de thema's Economie, Ruimte, Mobiliteit en de aanvullende programma's voor werklocaties, arbeidsmarkt en wonen, de gesprekstafel Duurzaamheid en de inzet van de regionale investerings- en stimuleringsfondsen.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Astén	De gemeente Astén participeert in de Metropoolregio Eindhoven en voor de regio's is een regionale agenda 2015-2018 opgesteld. En maakt gebruik van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven voor archivering.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 3.591.124,= (begin) € 2.616.524,= (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 21.337.793,= (begin) € 20.724.409,= (eind)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 0,=
Financieel belang	€ 115.209,= voor het MRE
Risico's	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	De ODZOB is opgericht op 1 juni 2013 om een verdere verbetering tot stand te brengen in: <ul style="list-style-type: none"> • De dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken.

	<ul style="list-style-type: none"> De kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten participeert in de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Het Algemeen Bestuur heeft een concernplan 2014-2018 vastgesteld.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.529.116 (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 3.935.301,= (eind)
Verwacht financieel resultaat 2017	€ 174.091,=
Financieel belang	€ 195.338,=
Risico's	De aangesloten gemeenten zijn samen met de provincie aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: Th. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Stichtingen, verenigingen en overige verbonden partijen

Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel

Vestigingsplaats	Maastricht, secretariaat
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	Voor het doelmatig functioneren van De Groote Peel als nationaal park is een Overlegorgaan ingesteld in mei 1985.
Partners	<ul style="list-style-type: none"> Provincie Noord-Brabant Provincie Limburg Gemeente Asten Gemeente Peel en Maas Gemeente Nederweert Waterschap Aa en Maas Waterschap Peel en Maasvallei Staatsbosbeheer Vertegenwoordiger namens de particuliere eigenaren Ministerie van EZ
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Deelnemen in verband met het doelmatig functioneren van De Groote Peel.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Verwacht	Niet van toepassing.

financieel resultaat 2017	
Financieel belang	N.v.t. Incidentele bijdragen worden bekostigd uit het budget plattelandsontwikkeling.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	T.M. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Vestigingsplaats	Gemeente Eindhoven
Programma	2
Doel en openbaar belang	Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Zij komen onder eenduidige regie van het openbaar bestuur tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek. Met als doel bij te dragen aan de veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid; het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.
Partners	Partners van de Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Het financiële beheer, de huisvesting en het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost worden belegd bij een op te richten beheersstichting, de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. Aan de beheersstichting nemen de 21 gemeenten deel. Van iedere gemeente wordt één persoon uit het college van burgemeester en wethouders afgevaardigd om plaats te nemen in het algemeen bestuur. Voor de gemeente Asten is dit de burgemeester.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Stichting is opgericht per 8 juni 2016.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	
Verwacht financieel resultaat 2017	
Financieel belang	€ 3.973,=
Risico's	--
Ontwikkelingen	De Stichting is opgericht per 8 juni 2016.
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Vestigingsplaats	Oirschot
Programma	1. Bestuur en Dienstverlening
Doel en openbaar	Voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is een

belang	professioneel georganiseerde inkoopfunctie van belang. Door samenwerking op inkoopgebied wordt voordeel op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied behaald. De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Partners	De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Om invulling te geven aan een professioneel inkoopbeleid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	1-1-2017 € 3.591.124 (excl. resultaat verwerking 2015) 31-12-2017 € 2.616.524 (excl. resultaat verwerking 2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	1-1-2017 € 21.337.793 31-12-2017 € 20.724.409
Verwacht financieel resultaat 2017	Geen informatie beschikbaar.
Financieel belang	€ 115.500,=
Risico's	De termijn van een individuele, bilaterale samenwerkingsovereenkomst is 4 jaar, waarna de mogelijkheid van uittreding of continuering (al dan niet onder gewijzigde voorwaarden) bestaat.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	W. Verberkt

Wat mag het kosten?

	Jaar-rekening 2015	begroting		meerjaren		
		2016 na wijziging	2017	2018	2019	2020
Lasten						
- Atlant - De Peel (Senzer)	2.392.965	2.228.371	2.154.582	1.962.063	1.855.388	1.662.121
- BIZOB	59.614	90.720	115.500	115.500	115.500	115.500
- Blink	233.961	175.803	191.003	191.003	191.003	191.003
- BNG	1.219	1.219				
- Diensten MRE	105.790	112.240	115.209	112.609	112.609	112.609
- GGD	252.588	266.743	262.720	262.720	262.720	262.720
- Peeltgemeenten	803.990	457.119	751.000	751.000	751.000	751.000
- ODZOB	214.099	195.338	195.338	195.338	195.338	195.338
- Regionaal Historisch Centrum (MRE)	66.674	60.206	60.981	60.981	60.981	60.981
- Veiligheidsregio Brabant - Zuidoost	785.666	822.092	841.803	813.112	813.112	813.112
Totaal Lasten	4.916.566	4.409.851	4.688.136	4.464.326	4.357.651	4.164.384
Baten						
- BIZOB	-22.185	-22.680	-46.200	-46.200	-46.200	-46.200
- BNG	-7.410	-13.260	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal Baten	-29.595	-35.940	-61.200	-61.200	-61.200	-61.200
Totaal	4.886.971	4.373.911	4.626.916	4.403.126	4.296.431	4.103.164

8. Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Binnen het sociaal domein op het brede terrein van Jeugd, Wmo en Werk&Inkomen (Participatiewet) willen we een samenhangende integrale uitvoering die niet wordt gehinderd door (financiële) schotten.

Wat doen we daarvoor?

Risicoanalyses geven voorspellingen aan dat in de periode 2015 tot en met 2017 extra middelen noodzakelijk zijn om de nieuwe taken verantwoord op te pakken en toe te werken naar een budgettair neutrale uitvoering ingaande 2018.

Ten behoeve van de financiering van het lokaal sociaal domein voor de periode 2015 t/m 2017 is een egalisatiereserve beschikbaar gesteld door de raad.

Wat mag het kosten?

In 2017 worden de volgende budgetten van het Rijk ontvangen (op basis van de septembercirculaire 2016):

Integratie-uitkering Wmo (bestaande taken Wmo) € 1.064.805,=

Integratie-uitkering sociaal domein

Integratie-uitkering sociaal domein Wmo nieuwe taken € 1.804.199,=

Integratie-uitkering sociaal domein Jeugd € 2.304.322,=

Integratie-uitkering sociaal domein Participatiewet (re-integratie) € 152.888,=

Integratie-uitkering sociaal domein Participatiewet (WSW) € 2.154.077,=

Het sociaal domein is tot en met de meicirculaire 2016 budgettair neutraal geraamd. Dit betekent dat de uitgaven Wmo nieuwe taken, Jeugd en Participatie voor hetzelfde bedrag zijn begroot als de inkomsten. Door de korting in de septembercirculaire 2016 is de budgettaire neutraliteit binnen het sociaal domein deels losgelaten.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Rijksbijdrage van het sociaal domein weer. Er zijn forse kortingen zichtbaar.

Raming septembercirculaire 2016	2016	2017	2018	2019	2020
WMO bestaande taken	1.022.336	1.064.805	1.064.805	1.064.805	1.073.905
Totaal IU WMO	1.022.336	1.064.805	1.064.805	1.064.805	1.073.905
WMO nieuwe taken	1.929.862	1.804.199	1.775.960	1.754.758	1.750.477
Jeugdzorg	2.442.821	2.304.322	2.330.532	2.330.535	2.330.910
Participatiebudget	2.503.480	2.306.964	2.118.857	2.021.687	1.838.028
Totaal IU Sociaal Domein	6.876.163	6.415.485	6.225.349	6.106.980	5.919.415
Totaal Sociaal Domein	7.898.499	7.480.290	7.290.154	7.171.785	6.993.320

Reserve Sociaal Domein

De begrote hoogte van de reserve Sociaal Domein op 1-1-2017 is € 755.463,=. Wat de werkelijke stand van de reserve Sociaal Domein is op 1-1-2017 is afhankelijk van de resultaten in 2016. In de tussentijdse rapportage najaar 2016 zijn twee onttrekkingen uit de reserve sociaal domein opgenomen van in totaal ruim € 49.000,=. Hiermee is in de begrote stand van 1-1-2017 nog geen rekening gehouden.

Totaaloverzicht Sociaal Domein 2017

In de tabellen bij programma 2 wordt inzicht gegeven in de begrote en werkelijke cijfers binnen het sociaal domein.

In onderstaand overzicht wordt een totaal overzicht gegeven van de budgetten sociaal domein.

	Begroot 2017
Participatie	
- Uitkeringslasten	2.400.039
- Rijksbijdrage	-2.400.039
- Uitgaven re-integratie	162.231
- Rijksbijdrage	-152.888
- Uitgaven Wsw	2.154.077
- Rijksbijdrage Wsw	-2.154.077
WMO	
- bestaande taken HO	846.764
- Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)	0
- bestaande taken voorzieningen	385.794
- eigen bijdrage Wmo	-230.000
- integratie uitkering Wmo	-1.064.805
- nieuwe taken	
begeleiding ZIN	764.084
begeleiding PGB	343.200
beschermd wonen	0
lokale taken	171.000
- Rijksbijdrage Wmo nieuw	-1.804.199
Jeugd	
- Uitgaven Peel	2.034.979
- Uitgaven lokaal	305.100
- Rijksbijdrage Jeugd	-2.304.322
- Centrum Jeugd en Gezin	73.362
BMS	387.561
lokaal budget	20.496
Sociaal Netwerk Asten	0
begrote onttrekking uit reserve i.v.m. begroot tekort SNA	-16.755
lokaal gebiedsteam	721.169
Uitvoeringskosten	
Uitvoeringskosten Peelmunicipaliteiten:	578.000
- WMO bestaand salariskosten	
- WMO bestaand	
- WMO nieuw	

- WMO beleid - Jeugd (Peel) - BMS Werkbedrijf Atlant - De Peel (Senzer)	 634.570
Totaal	1.855.341

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

In dit hoofdstuk is een samenvattend overzicht opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Het overzicht van baten en lasten bevat de volgende onderdelen:

1. Baten en lasten per programma (inclusief meerjarenperspectief).
2. Algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.
3. Resultaat voor en na bestemming.
4. Toelichting op het overzicht baten en lasten.
  - a. Gerealiseerde bedragen 2015, begroting 2016 na wijziging en begroting 2017 (inclusief verschillenanalyse).
  - b. Incidentele baten en lasten per programma.

Lasten worden weergegeven met een "+" en baten met een "-".

Resultaat (voor en na bestemming) en saldo met een "-" betekent een negatief resultaat of saldo (lasten zijn groter dan baten).

1. Baten en lasten per programma

Onderstaand overzicht bevat per programma de raming van de baten en lasten en het saldo.

2017			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	8.674.536	-1.921.562	-6.752.974
Sociaal Domein	17.315.099	-11.705.296	-5.609.803
Veilig en Schoon	4.436.645	-2.716.181	-1.720.464
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.837.502	-1.932.078	-1.905.424
Financiën	356.473	-16.435.037	16.078.564
Resultaat	34.620.255	-34.710.154	89.899

Meerjarenperspectief				
Programma	2017	2018	2019	2020
Lasten				
Bestuur en dienstverlening	8.674.536	8.449.389	8.460.810	8.397.280
Sociaal Domein	17.315.099	17.036.740	16.935.794	16.764.693
Veilig en Schoon	4.436.645	4.223.868	4.216.782	4.217.696
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.837.502	3.854.370	3.255.228	3.916.186
Financiën	356.473	556.606	744.742	939.382
Totaal Lasten	34.620.255	34.120.973	33.613.355	34.235.237
Baten				
Bestuur en dienstverlening	-1.921.562	-1.799.125	-1.849.125	-1.799.125
Sociaal Domein	-11.705.296	-11.448.189	-11.334.820	-11.156.355
Veilig en Schoon	-2.716.181	-2.675.191	-2.667.191	-2.667.191
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-1.932.078	-1.760.078	-1.130.078	-1.760.078
Financiën	-16.435.037	-16.764.338	-16.872.156	-16.948.445
Totaal Baten	-34.710.154	-34.446.921	-33.853.370	-34.331.194
Saldo	89.899	325.948	240.014	95.957

2. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen		Jaarrekening 2015	Begroting 2016 na wijziging	Begroting 2017
a.	Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is:			
	* Uitvoeringskosten belastingen	214.919	424.046	227.478
	* OZB eigenaren	-2.524.944	-2.750.386	-2.867.754
	* OZB gebruikers	-531.596	-574.060	-597.725
	* Reclamebelasting	-32.185	-31.000	-31.000
	* Hondenbelasting	-82.082	-75.543	-76.200
b.	Algemene uitkering	-11.606.739	-12.039.180	-12.226.872
	Integratie uitkering sociaal domein	-7.278.842	-6.686.707	-6.415.485
	Integratie uitkering WMO oud	-1.089.436	-985.742	-1.064.805
c.	Dividend:			
	* Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	-7.410	-13.260	-15.000
d.	Saldo van de financieringsfunctie	61.448	-241.038	0
e.	Overige algemene dekkingsmiddelen.			
	Rente over niet vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve	-666.542	-662.419	0
Totaal		-23.543.408	-23.635.289	-23.067.364

De uitvoeringskosten belastingen van de begroting 2017 wijken af van de begroting 2016. Dit komt doordat de overhead in 2017 conform de nieuwe BBV niet meer wordt toegerekend.

De afwijking in de jaarrekening 2015 komt doordat er veel vacatures zijn en de kosten van inhuur elders zijn verantwoord.

In bovenstaand overzicht is er geen resultaat op saldo financieringsfunctie (d.) en de rente over niet vrij aanwendbare algemene reserve (e.). Dit komt door aanpassingen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Hierdoor is de rentevergoeding over het eigen vermogen maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gemiddelde van de rentelasten over de aangetrokken leningen. Omdat de gemeente Asten geen externe leningen heeft is het rentepercentage 0% en is er ook geen saldo over de financieringsfunctie. Dit betekent dat geen rentekosten zijn opgenomen in de begroting 2017.

De post onvoorzien is ter dekking van niet voorziene uitgaven in 2017 en bestaat uit een incidenteel en een structureel deel.

Onvoorzien 2017	
Onvoorzien structureel	52.432
Onvoorzien incidenteel	50.000
Totaal Onvoorzien	102.432

3. Resultaat voor en na bestemming

2017			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	1.392.463	-398.448	-994.015
Sociaal Domein	17.296.544	-3.805.090	-13.491.454
Veilig en Schoon	4.436.645	-2.678.181	-1.758.464
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.822.502	-1.558.174	-2.264.328
Financiën	22.063	-596.985	574.922
Subtotaal programma's	26.970.217	-9.036.878	-17.933.339
Algemene dekkingsmiddelen (taakvelden 0.5, 0.61, 0.62, 0.64, 0.7)	231.978	-23.299.342	23.067.364
Overhead (taakveld 0.4)	7.282.073	-1.169.660	-6.112.413
Onvoorzien (taakveld 0.8)	102.432	0	-102.432
Saldo van baten en lasten	34.586.700	-33.505.880	-1.080.820
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (taakveld 0.10)	33.555	-1.204.274	1.170.719
Resultaat (0.11)	34.620.255	-34.710.154	89.899

4. Toelichting op het overzicht baten en lasten

a. Gerealiseerde bedragen 2015, begroting 2016 na wijziging en begroting 2017 (inclusief verschillenanalyse) ter vergelijking.

Omschrijving	Jaarrekening 2015	Begroting 2016 na wijziging	Begroting 2017	Vershil 2016 / 2017
Bestuur en dienstverlening	-2.810.087	-2.262.706	-6.752.974	-4.490.269
Sociaal Domein	-5.726.814	-6.074.381	-5.609.803	464.579
Veilig en Schoon	-2.464.164	-2.579.131	-1.720.464	858.667
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-3.710.780	-4.749.771	-1.905.424	2.844.347
Financiën	15.861.370	16.068.074	16.078.564	10.490
Resultaat	1.149.525	402.085	89.899	-312.186

Verschillenanalyse begroting 2017 t.o.v. begroting 2016 na wijziging (per programma):

De belangrijkste verschillen zijn hieronder toegelicht. Er zijn afwijkingen die in het ene programma een voordeel weergeven om vervolgens op ander programma een nadeel laten zien (per saldo nul). Bijvoorbeeld lasten van een krediet op het ene programma en de onttrekking uit de reserve op een ander programma. Deze afwijkingen zijn niet toegelicht.

Het verschil op **programma 1** bedraagt € -4.490.269

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Apparaatskosten / overhead	Door een andere kostentoerekening zijn de apparaatskosten op dit programma hoger. De totale overheadkosten zijn vanaf 2017 op programma 1 verantwoord. Voorheen werden de overheadkosten via de apparaatskosten over de programma's verdeeld.	-4.490.269	Nadeel

Het verschil op **programma 2** bedraagt € 464.579

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Hogere bijdrage Varendonck college	De bijdrage voor doorcentralisatie onderhoud is hoger dan in 2016. De bijdrage heeft een link met de algemene uitkering (aantal leerlingen en index).	-26.877	Nadeel
Leerlingenvervoer	Conform voorjaarsnota 2016 is het budget voor leerlingenvervoer verlaagd.	25.000	Voordeel
Gebouwen en velden	Verhoging van de storting in de onderhoudsvoorzieningen voor gebouwen en sportvelden.	- 27.832	Nadeel
Apparaatskosten / overhead	Door een andere kostentoerekening zijn de apparaatskosten op dit programma lager. Hier zijn alleen de salariskosten verantwoord. Overhead is vanaf 2017 opgenomen op programma 1.	263.771	Voordeel

Het verschil op **programma 3** bedraagt € 858.667

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO)	Hogere bijdrage door indexering, actualisatie van de verdeelsleutel en verhoging omdat de VRBZO een lagere Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) ontvangt.	-19.711	Nadeel
Veiligheid	In de begroting 2017 is een budget opgenomen voor de vorming van het Peelland Interventie Team (PIT). Dit is een nieuwe wens die nog niet in de voorjaarsnota 2016 opgenomen was.	-10.655	Nadeel
Apparaatskosten / overhead	Door een andere kostentoerekening zijn de apparaatskosten op dit programma lager. Hier zijn alleen de salariskosten verantwoord. Overhead is vanaf 2017 opgenomen op programma 1.	1.067.649	Voordeel

Het verschil op **programma 4** bedraagt € 2.844.347

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Apparaatskosten / overhead	Door een andere kostentoerekening zijn de apparaatskosten op dit programma lager. Hier zijn alleen de salariskosten verantwoord. Overhead is vanaf 2017 opgenomen op programma 1.	2.264.198	Voordeel

Het verschil op **programma 5** bedraagt € 10.490

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Algemene uitkering	In 2017 wordt een hogere algemene uitkering ontvangen dan in 2016.	187.693	Voordeel
OZB	Hogere OZB opbrengst door index en extra verhoging van 3 %.	141.033	Voordeel
Rentenadeel	Door de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is een rente nadeel ontstaan in 2017.	-423.000	Nadeel
Apparaatskosten / overhead	Door een andere kostentoerekening zijn de apparaatskosten op dit programma lager. Hier zijn alleen de salariskosten verantwoord. Overhead is vanaf 2017 opgenomen op programma 1.	142.000	Voordeel

Incidentele baten en lasten per programma

Door opsomming van de incidentele baten en lasten wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming.

Incidentele baten en lasten 2017	Baten	Lasten
programma 1: Ontwikkelbudget "Asten koerst op eigen kracht in netwerken"		50.000
programma 1: Regionale migranten informatiepunt		2.600
programma 1: Informatievoorziening		150.000
programma 1: Incidentele personele uitgaven (conform cao)		22.000
programma 1: Verkiezingen 2017		25.000
programma 2: Project cultuurplein DAS		9.000
programma 2: Extra afschrijving kunstgrasveld NWC		58.161
programma 3: Infrastructurele projecten		20.000
programma 3: Update hondenbeleid en -voorzieningen		20.000
programma 3: Integrale aanpak georganiseerde criminaliteit		8.000
programma 4: Implementatie nieuwe Omgevingswet		152.000
programma 4: Toerisme en recreatie	-15.000	15.000
programma 4: Plattelandsontwikkeling		40.000
programma 4: Duurzaamheidsbeleid		10.000
programma 5: Verbeterlijnen bedrijfsplan		25.000
programma 5: Doorontwikkeling zaakgericht werken		25.000
programma 5: Onderuitputting kapitaallasten	-50.000	
programma 5: Onvoorzien uitgaven incidenteel		50.000
Totaal	-65.000	681.761
Saldo incidentele baten en lasten / mutaties Reserve Eenmalige Bestedingen		-616.761

Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen (incidentele uitgaven)

Stand Reserve Eenmalig Bestedingen		Begroting 2017
Prognose stand 31-12-2015		6.548.287
<u>Eerder vastgesteld beleid</u>		
Nog uit te geven t.l.v. reserve (eerder beschikbaar gestelde kredieten) zoals onderhoud Heerbaan, Heesakkerweg, frictiekosten etc. Inclusief nieuwe wensen 2016 en voorjaarsnota 2015.		-6.605.807
<u>Jaarrekening 2015</u>		
Correctie tussentijdse rapportage najaar 2015		299.240
Resultaat 2015		505.791
<u>Begroting 2016</u>		
Toevoeging rente (prognose)		139.276
geprognosticeerd batig exploitatiesaldo grondbedrijf 2016 (resultaat Loverbosch fase 1A 70% van € 1.850.000,= naar € 1.665.000,=)		1.165.500
Prognose stand 31-12-2016		2.052.287
<u>Begroting 2017</u>		
Infrastructurele projecten	-20.000	
Incidentele personele uitgaven (conform CAO)	-22.000	
Verkiezingen 2017	-25.000	
		-67.000
<u>Meerjarenbegroting 2016-2019</u>		
Plattelandsontwikkeling	-40.000	
Tijdelijke inzet extra formatie archiefmedewerker en invulling vacature functioneel applicatiebeheer zaakoplossing 2015 tot en met 2017	-150.000	
Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken	-50.000	
Update hondenbeleid en -voorzieningen	-20.000	
Reconstructie Palmstraat e.o. (€ 700.000,= structureel € 14.000,=)	0	
		-260.000
<u>Voorjaarsnota 2016</u>		
Verbeterlijnen bedrijfsplan	-25.000	
Doorontwikkeling zaakgericht werken	-25.000	
Vervolg Cultuurplein Astén-Someren periode 2017-2020	-9.000	
Vervanging natuurgrasveld NWC door kunstgrasveld en vervanging huidig kunstgrasveld	-58.161	
Projectleider integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Peelland	-8.000	
Oplossen knelpunt/geuroverlast Antoniusstraat 45 Heusden	p.m.	
Duurzaambeleid 2017-2020	-10.000	
Deelname aan een regionaal migranten informatiepunt	-2.600	
Implementatie nieuwe Omgevingswet	-152.000	
		-289.761
Prognose stand 31-12-2017		1.435.526

<u>Begroting 2018</u>		
<u>Meerjarenbegroting 2016-2019</u>		
Plattelandsontwikkeling	-40.000	
Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken	-50.000	
Herinrichting Wilhelminastraat		
-Wilhelminastraat (van Kerkstraat - tot A. van Cuijkstraat)	0	
-Wilhelminastraat (van A. van Cuijkstraat - tot Heesakkerweg)	0	
		-90.000
<u>Voorjaarsnota 2016</u>		
Verbeterlijnen bedrijfsplan	-25.000	
Vervolg Cultuurplein Asten-Someren periode 2017-2020	-9.000	
Duurzaambeleid 2017-2020	-10.000	
Projectleider integrale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Peelland	-8.000	
		-52.000
Prognose stand 31-12-2018		1.293.526
<u>Begroting 2019</u>		
Toevoeging rente (prognose)		0
Geprognosticeerd batig exploitatiesaldo grondbedrijf 2019 (resultaat Florapark, "De Stegen" 70% van € 900.000,=)		630.000
<u>Meerjarenbegroting 2016-2019</u>		
Plattelandsontwikkeling	-40.000	
Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken tot 2019	-50.000	
		-90.000
<u>Voorjaarsnota 2016</u>		
Verbeterlijnen bedrijfsplan	-25.000	
Duurzaambeleid 2017-2020	-10.000	
Vervolg Cultuurplein Asten-Someren periode 2017-2020	-9.000	
		-44.000
Prognose stand 31-12-2019		1.789.526
<u>Begroting 2020</u>		
Toevoeging rente (prognose)		
Geprognosticeerd batig exploitatiesaldo grondbedrijf 2020		
<u>Nieuwe wensen 2020</u>		
Plattelandsontwikkeling	-40.000	
		-40.000
<u>Voorjaarsnota 2016</u>		
Duurzaambeleid 2017-2020	-10.000	
Vervolg Cultuurplein Asten-Someren periode 2017-2020	-9.000	
		-19.000
Prognose stand 31-12-2020		1.730.526

Overzicht financiële positie

Inzicht in de financiële positie is van belang met het oog op de continuïteit van de gemeente. Dit gebeurt door de ontwikkelingen op de reserves, voorzieningen en de investeringen per programma te schetsen.

Het overzicht financiële positie bevat de volgende onderdelen:

1. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
2. Investerings.
3. Financiering.
4. De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen.
5. Uitgangspunten begroting 2017.
6. Berekening EMU-saldo.

De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen voorzieningen c.q. balansposten meer worden gevormd.

Voor de volgende verplichtingen is wel een voorziening gevormd omdat het jaarlijks volume kan fluctueren:

- Voorziening pensioenen wethouders.

Investerings

Een investering is een uitgaaf voor een goed of object met een gebruiksduur langer dan een jaar.

Alle investeringen worden geactiveerd. Dit betekent dat deze investeringen op de balans worden opgenomen en dat over de waarde wordt afgeschreven gedurende de levensduur.

Boekwaarde bestaande investeringen	2017
programma 1: Bestuur en Dienstverlening	2.076.836
programma 2: Sociaal Domein	13.645.292
programma 3: Veilig en Schoon	10.961.013
programma 4: Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling	1.472.782
programma 5: Financiën	1.937.824
Totaal	32.449.382

Nieuwe investeringen		2017
programma 1: Bestuur en Dienstverlening		0
programma 2: Sociaal Domein		350.000
Vervangen toplaag kunstgrasveld NWC	214.000	
Aanleg 2e kunstgrasveld NWC *	136.000	
programma 3: Veilig en Schoon		456.000
Herinrichting Logtenstraat	295.000	
Aanleg riool Elfenbank	41.000	
Relining riool Heesakkerweg	20.000	
Wolfsberg wateroverlast	100.000	
programma 4: Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling		1.549.635
Reconstructie Palmstraat	700.000	
Herinrichting Logtenstraat	140.000	
Aanpassen kruising Heesakkerweg-Beatrixlaan	600.000	
Vervangen openbare verlichting 2017	99.635	
Openbare verlichting herinrichting Logtenstraat	10.000	
programma 5: Financiën		0
Totaal		2.355.635

De jaarlijkse afschrijvingslasten voor de bestaande investeringen bedragen € 1.854.149,= en de jaarlijkse afschrijvingslasten voor nieuwe investeringen bedragen € 57.082,=.

* Voor de aanleg 2e kunstgrasveld NWC wordt een krediet beschikbaar gesteld van € 200.000,=. Hiervan wordt € 136.000,= geactiveerd en € 64.000,= wordt beschikbaar gesteld uit de onderhoudsvoorziening.

Financiering

De financiering bij de gemeente Asten geschiedt conform het Treasurystatuut. Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 6: Financiering.

Verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een *reserve* is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. Wanneer een reserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van een investering (reserve kapitaallasten) dan is een reserve niet vrij aanwendbaar (bijvoorbeeld reserve renovatie De Schop). De reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een *voorziening* is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen voor de komende tien jaar of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico.

RESERVES		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo reserves 1-1-2017	29.144.559	
<u>Algemene reserve grondbedrijf</u> mutaties algemene reserve grondbedrijf		60.000
<u>Reserve eenmalige bestedingen</u> mutaties reserve eenmalige bestedingen	15.000	631.761
<u>Bestemmingsreserves</u> mutaties reserve kunstgrasveld Olympia Boys mutaties reserve renovatie De Schop mutaties reserve sociaal domein mutaties reserve kunstgrasveld Ondo mutaties reserve klimaatproject scholen mutaties reserves ONDO/DOS en NWC mutaties reserve museum mutaties reserve HNG mutaties reserves I&A	4.735 4.420 9.400	282.251 16.755 2.790 28.775 22.184 55.904 103.854
Totaal vermeerderingen en verminderingen	33.555	1.204.274
Saldo mutaties reserves	-1.170.719	
Saldo reserves per 31-12-2017	27.973.840	

VOORZIENINGEN		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo voorzieningen 1-1-2017	9.236.538	
toevoegingen onderhoudsvoorzieningen overige toevoegingen	342.772 819.214	
onttrekking voorziening onderhoud wegen, straten en pleinen onttrekking voorziening afval onttrekking voorziening riolering besteding voorzieningen		818.004 33.000 71.779 455.837
Totaal vermeerderingen en verminderingen	1.161.986	1.378.620
Saldo voorzieningen per 31-12-2017	9.019.904	

Uitgangspunten begroting 2017

Voor het opstellen van de begroting 2017 dienen, naast de wettelijke voorschriften en de gemeentelijke verordeningen een aantal specifieke regels in acht genomen te worden.

Variabelen waarmee gerekend wordt

- Bij de raming van de uitgaven moet rekening worden gehouden met een loon- en prijsstijging van 0%, tenzij een ander percentage contractueel is vastgelegd met een professionele organisatie en indien autonome kostenstijgingen zijn ontstaan door CAO verplichtingen voor professionele organisaties.
- Bij het ramen van de personeelskosten wordt voor 2017 gerekend met een salarisstijging van 1,4% ten opzichte van 2016.
- Bij de raming van de inkomsten moet rekening gehouden worden met een inflatiepercentage van 1,75%.

Rentepercentages 2017	
Rekenrente algemene reserve en investeringen 1)	0%
Rekenrente beleggingen 2)	0 %
Inflatiepercentage voor loon-en prijsstijging 3)	0 % voor de uitgaven 1,75 % voor de inkomsten

- 1) In het kader van de vernieuwing BBV wordt geadviseerd om geen rente toe te rekenen aan de algemene reserve en investeringen.
  - 2) Op basis van rentestand voor 3 maanden deposito (Rentestanden partieel Schatkistbankieren).
  - 3) Conform het geprognosticeerde indexcijfer voor overheidsconsumptie 2017, bijlage 1.3 Middelen en bestedingen 2017 van het Centraal Economisch Plan 2016, opgesteld door het CPB, is het indexpercentage 1,6%. In verband met de afronding op 0,25% wordt het percentage 1,75%.
- Voor onvoorzien incidenteel en onvoorzien structureel wordt een bedrag opgenomen van 0,15% van de omzet. Voor 2017 betekent dit voor beide posten onvoorzien een bedrag van € 55.896,=.
In de begroting 2017 is voor onvoorzien incidenteel een vast bedrag opgenomen van € 50.000,=. Op basis van de actuele omzet wordt de post onvoorzien structureel € 52.432,=.
  - De algemene reserve bedraagt 5% van de omzet. Dit is € 1.736.000,=. De verwachte stand op 1-1-2017 is € 2.086.991,=. Voorlopig wordt deze stand gehandhaafd.
Op basis van de actuele omzet is de norm voor de algemene reserve aangepast naar € 1.748.000,=.

Algemeen

Bij het samenstellen van de ramingen wordt rekening gehouden met het uitgangspunt: begroting 2017 is hetzelfde als begroting 2016 t/m tussentijdse rapportage voorjaar 2016 die behandeld wordt in de raad van juli 2016.

Belastingen en tarieven

De tarieven van de heffingen en belastingen worden bijgesteld met 1,75% voor gestegen loon- en prijsniveau behalve:

- De toeristenbelasting wordt in 2017 o.b.v. Scenario-ontwikkeling / Voorjaarsnota 2012 aangepast. Het tarief wordt € 1,35 voor overige accommodaties en € 2,10 voor hotelovernachtingen (beiden een stijging van € 0,05 t.o.v. 2016).
- De tarieven voor de rioolheffing worden verhoogd met 6% per jaar voor de periode 2014-2017 (conform gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017 raad 18-12-2012). De totale verhoging 2017 is 7,75% bestaande uit 6% o.b.v. het gemeentelijk rioleringsplan en 1,75% inflatie.
De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Omdat de rentekosten dalen, daalt ook de rioolheffing. Hierdoor komt de rioolheffing voor 2017 op € 186,=.

- De tarieven voor de afvalstoffenheffing hebben als uitgangspunt 100% kostendekkendheid. De stand van de voorziening afvalstoffenheffing is per 1 januari 2016 € 234.435,=. De geraamde uitname voor 2016 is € 136.000,=. Er wordt voorgesteld om voor 2017 te beschikken over 1/3 gedeelte van de voorziening. Dit is afgerond € 33.000,=. Wanneer er € 33.000,= uit de voorziening afval onttrokken kan worden, levert dit een voordeel op voor het vastrecht van ongeveer € 5,=. Bij de begroting 2016 is er namelijk vanuit gegaan dat de voorziening in 2017 geen saldo meer zou hebben.

Berekening EMU-saldo

De landen van de Europese Unie hebben in het verdrag van Maastricht afspraken gemaakt over het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede overheden en sociale fondsen), dit verschil wordt uitgedrukt in het EMU-saldo.

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) is afgesproken om de EMU-tekortnorm voor 2016 vast te stellen op -0,4% van het bruto binnenlands product (bbp).

Tevens is afgesproken dat de EMU-tekortruimte niet nader wordt verdeeld over gemeenten met het gevolg dat voor 2016 geen referentiewaarden op het niveau van gemeenten beschikbaar komen, dit is een wijziging ten opzichte van voorgaande jaren.

Jaar	EMU-saldo Gemeente Asten (x € 1.000)
2016	3.466
2017	3.754
2018	3.323

Op basis van de begroting 2017 is er een EMU-overschot van € 3.754.000,=.

Overzicht bezuinigingen Ambitie, Taken en Geld 2017-2020

In de begroting zijn de volgende bezuinigingstaakstellingen uit het project Ambitie, Taken en Geld verwerkt.

Alle taakstellingen zijn concreet ingevuld met uitzondering van de maatregelen toetsing rapporten, brandveiligheid en externe veiligheid.

Bij de voorjaarsnota 2016 zijn vijf maatregelen teruggedraaid. Deze maatregelen zijn doorgehaald.

Nr	Omschrijving (-)= nadeel (+)= voordeel	2016	2017	2018	2019
A Ontwikkelingen					
A	Ontwikkelingen				
a	Minder huuropbrengst peuterspeelzalen en kinderopvang in scholen, omdat in verband met de wetgeving minder opbrengst geïnd kan worden.	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
b	Voordeel uit BTW vernieuwd mengpercentage.	7.500	7.500	7.500	7.500
c	Invoering Vennootschapsbelasting (VPB) per 1-1-2016.	PM	PM	PM	PM
d	Rente-omslag / nadeel schatkistbankieren. inschatting rendement op schatkist is 0,6% in werkelijkheid 0,0%.	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
e	Meerjarige autonome ontwikkelingen (zoals inflatiecorrectie, areaaluitbreiding wegen en verlichting, budget onvoorzien structureel).	0	0	0	-225.170
f	Autonome ontwikkeling algemene uitkering waaronder 2e fase onderhoud gemeentefonds.	70.000	140.000	210.000	280.000
g	Doorvoeren verhoging OZB max. 3% obv voorjaarsnota 2014 m.i.v. 2016 (reeds besloten door raad bij begroting 2015, was nog niet opgenomen in meerjarenbegroting).	86.141	86.141	86.141	86.141
h	Wetwijziging onkruidbestrijding.	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
i	Onderhoud van de brandkranen.	PM	PM	PM	PM
j	Minder kosten voor meldpunt discriminatie.	1.000	1.000	1.000	1.000
k	Bezuiniging conform commissievoorstel m.b.t. bibliotheek.	0	23.407	21.963	21.963
l	Besparing op Jeugdgezondheidszorg. De subsidie aan de Zorgboog is inclusief bijdrage voor EKD. Deze bijdrage is abusievelijk apart begroot.	13.645	13.645	13.645	13.645
m	Bouwbesluittoets hoeft door wetwijziging niet meer door de gemeente uitgevoerd te worden.	0	96.625	96.625	96.625
n	Aframing bijdrage ODZOB.	50.000	50.000	50.000	50.000
o	Bodem. Niet meer uitvoeren taak op het gebied van bodem, omdat het een taak betreft die binnen het wettelijk over te dragen takenpakket van de ODZOB valt.	4.641	4.641	4.641	4.641
p	Leerlingenvervoer: aanpassing begroting op basis van ervaringsgegevens en risicovol ramen (risico kan zijn incidentele tegenvallers).	30.000	30.000	30.000	30.000

q	Minder uitkeringen. Gebaseerd op cliëntaantal januari 2015. Risico bij stijging aantal cliënten (risico kan zijn incidentele tegenvallers).	35.000	35.000	35.000	35.000
r	Bijzondere bijstand: aanpassing begroting op basis van ervaringsgegevens en risicovol ramen. Risico in verband met harmoniseren beleidsregels in de Peel en uitvoering BMS door uitvoeringsorganisatie Peel 6.1.	20.000	20.000	20.000	20.000
s	Voorzieningen WMO: aanpassing begroting op basis van ervaringsgegevens en risicovol ramen.	60.000	60.000	60.000	60.000
t	Subsidies: ONIS / LEVgroep	27.942	55.884	55.884	55.884
TOTAAL ONTWIKKELINGEN		290.269	508.243	576.799	421.629
B Besparingscategorie per hoofdfunctie					
1 Openbare orde en veiligheid					
140	Openbare orde en veiligheid				
a	Terrasvergunning leges verhogen	2.000	2.000	4.000	4.000
b	Terrasvergunning ambtelijke inzet verlagen door minder ambitie	PM	PM	PM	PM
c	Aanpassen Integraal veiligheidsbeleid	4.567	4.567	4.567	4.567
d	Coördinatie externe veiligheid	3.221	3.221	3.221	3.221
e	Beëindigen beveiliging Criminaliteitspreventie DAS	7.554	7.554	7.554	7.554
f	Beëindigen coördinatie arbeidsmigranten	0	3.221	6.442	6.442
g	~~Geen preventieactiviteiten meer Asten Veilig en Alert~~	~~3.221~~	~~3.221~~	~~3.221~~	~~3.221~~
h	Bezuiniging op bijdrage Veiligheidsregio op basis van Toekomstvisie Brandweezorg	31.435	56.420	90.656	90.656
TOTAAL		51.998	80.204	119.661	119.661
2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
210	Wegen, straten en pleinen				
a	Ambitie wegen verlagen	50.000	50.000	50.000	50.000
TOTAAL		50.000	50.000	50.000	50.000
5 Cultuur en recreatie					
511	Vormings- en ontwikkelingswerk				
-	Betreft subsidie muziekschool Rick wordt afgebouwd tot nul in 2017. Dit is al in de begroting verwerkt.	0	0	0	0
530	Sport				
a	Verlagen ambitieniveau op sportbeleid	0	0	6.442	6.442
b	Tarieven Schop verhogen	5.000	10.000	15.000	20.000
540	Kunst				
-	Betreft vooral subsidies amateuristische kunstbeoefening	0	0	0	0
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie				
a	Kermis budgettair neutraal maken	5.597	5.597	5.597	5.597
TOTAAL		10.597	15.597	27.039	32.039

7	Volksgezondheid en milieu				
722	Riolering (gecombineerd)	0	0	0	0
	TOTAAL	0	0	0	0
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
810	Ruimtelijke ordening				
a	RO Stedelijk: veegplannen 1x i.p.v. 2x per jaar	32.208	32.208	32.208	32.208
b	Bijdrage SRE (MRE)	31.000	31.000	31.000	31.000
821	Stads- en dorpsvernieuwing				
a	Monumentenzorg: incidenteel i.p.v. structureel	15.820	15.820	15.820	15.820
822	Overige volkshuisvesting				
a	Constructieve veiligheid, alleen risicovolle constructieve berekeningen toetsen.	15.000	15.000	15.000	15.000
b	Toetsing externe rapporten omgevingsvergunningen alleen bij risicovolle procedures.	5.000	5.000	5.000	5.000
c	Brandveiligheid; toetsing door Veiligheidsregio i.p.v. gemeente.	18.564	18.564	18.564	18.564
d	Externe veiligheid	13.923	13.923	13.923	13.923
e	Leefbaarheid binnen lokaal sociaal netwerk.	27.892	27.892	27.892	27.892
f	Minder pro-actieve houding bij handhaving bestemmingsplannen.	13.923	13.923	13.923	13.923
	TOTAAL	173.330	173.330	173.330	173.330
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
930	Uitvoering wet WOZ	0	0	0	0
	TOTAAL	0	0	0	0
	Overige hoofdfuncties 0, 3, 4 en 6 en overige besparingen				
a	PM post huisvesting onderwijs	0	0	0	0
b	Speerpunten Lokaal GezondheidsBeleid.	5.000	5.000	5.000	5.000
c	Subsidies: subsidieprogramma doelgroepsubsidies.	0	0	7.000	7.000
d	Verlaging kosten bedrijfsvoering / overhead algemeen.	50.000	75.000	100.000	150.000
e	Bestuurlijke formatie verlagen bij nieuwe verkiezingen.	0	0	10.000	10.000
f	Verhoging pachtprizen.	8.700	8.700	8.700	8.700
	TOTAAL	63.700	88.700	130.700	180.700
	TOTAAL BESPARINGEN PER HOOFDCATEGORIE	349.625	407.831	500.730	555.730

Begrippenlijst

Activa: bezittingen (kas- en banktegoeden, kapitaalgoederen, uitstaande leningen, grond, gebouwen etc.), dus wat op de linker kant van de balans staat.

Activeren: het op de balans zetten van uitgaven die meerjarig nut hebben en dus niet in eenmaal ten laste van de exploitatie brengen.

Afschrijven: het op methodische wijze ten laste van de exploitatie brengen van (een) kapitaalgoed(eren).

Afschrijving: het bedrag van waardevermindering in de boekhouding van (een) kapitaalgoed(eren).

Algemene reserve: een deel van het vermogen waarvoor geen bijzondere bestemming is aangegeven. De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

Algemene uitkering: rijksuitkering aan de gemeenten uit het gemeentefonds.

AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur.

Anterieure overeenkomst: overeenkomst die wordt gesloten voordat er een bestemmingsplan, met exploitatieplan, is vastgesteld.

Apparaatskosten: kosten gemaakt om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren (bijvoorbeeld salariskosten, kosten voor huisvesting en automatisering).

Baten: opbrengsten.

Bedrijfsvoering: de activiteiten om beleid te kunnen ontwikkelen en uitvoeren; vaak deelt men ze in naar: personeel, informatie, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en facilitaire diensten.

Begroting: vertaling van de beleidsvoornemens in een raming van baten en lasten.

Begroting na wijziging: de begroting inclusief de (financiële) vertaling van gedurende het jaar genomen raadsbesluiten.

BTW-compensatiefonds (BCF): rijksfonds waar de gemeenten een bepaald deel van de door hen betaalde BTW kunnen terugvorderen.

Doelmatigheid: (de mate waarin de) werkzaamheden met een afgesproken kwaliteit zo goedkoop mogelijk worden uitgevoerd. Ook efficiëntie genoemd.

Doeltreffendheid: (de mate waarin de) geformuleerde doelen zijn gerealiseerd. Ook effectiviteit genoemd.

Eigen vermogen: bezittingen minus de schulden.

Egalisatiereserve: vermogensbestanddelen die worden opgenomen om in de toekomst fluctuaties in de (exploitatie) kosten op te vangen.

Financiële positie: de algemene financiële toestand van de gemeente.

Financieel toezicht: zie provinciaal toezicht.

Financiering: het aantrekken van vreemd vermogen (kort en lang).

Gemeentefonds: fonds gevuld door het rijk waaruit de gemeenten het grootste deel van hun financiële middelen ontvangen.

Gemeentegarantie: door de gemeente aan een bank gegeven waarborg.

Grondbedrijf: organisatieonderdeel belast met de exploitatie van bouwgronden binnen de gemeente.

Grondexploitatie

1. Datgene dat het grondbedrijf doet.
2. Een plan van het grondbedrijf voor een bepaald gebied.

Incidentele baten en lasten: baten en lasten die eenmalig zijn.

Indexeren: aanpassing van bedragen vanwege waardevermindering door inflatie.

Jaarrekening: het jaarlijkse sluitstuk van de financiële administratie. De jaarrekening bestaat uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting daarop.

Kapitaalgoederen: goederen die meerdere jaren nut geven; denk aan wegen, gebouwen, riolen.

Kapitaallasten: rente- en afschrijvingslasten van kapitaalgoed(eren).

Krediet: eenmalig beschikbaar gesteld budget voor een specifiek doel.

Kwarttarief: een kwarttarief van de rioolheffing eigenarendeel is van toepassing indien het een ongebouwde onroerende zaak betreft of indien er sprake is van een bebouwde onroerende zaak met een bruto vloeroppervlak van minder dan 40 m²,

Lasten: kosten.

Liquiditeiten: kasgeld en bank- en girosaldi.

Lokale heffingen: belastingen en rechten die een gemeente kan heffen.

Lokale lastendruk: kosten die gemiddeld per huishouden betaald moeten worden voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB.

Marktwaaarde: waarde van een zaak (bouwgrond, gebouwen e.d.) in het economische verkeer.

Niet-woningen: een roerende of onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient.

Nominale waarde: waarde zoals die staat aangegeven op een waardepapier zoals een bankbiljet, een munt, een aandeel of een obligatie. De nominale waarde kan afwijken van de beurswaarde.

Onbenutte belastingcapaciteit: het verschil tussen het maximum dat geheven kan worden en de feitelijke belastingopbrengst.

Onderhoudsplannen: planning van het onderhoud van kapitaalgoederen met aandacht voor tijd, kwaliteit en geld.

Onderuitputting: achterblijven van de feitelijke lasten bij de in de begroting opgenomen bedragen.

Overhead onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Planning en control cyclus: voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van de begroting en verantwoording erover in tussentijdse rapportages en jaarrekening.

Planschade: schade voor particulieren bij de uitvoering van overheidsplannen.

P.m.: Pro memorie, ter herinnering. Wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitel bestaat over de kosten.

Rechtmatigheid: hiervan is sprake als in de bedrijfsvoering wordt voldaan aan de wettelijke eisen en interne regelgeving.

Reserve: een bedrag dat voor een bepaald doel apart is gezet (gereserveerd) door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Het betreft dus eigen vermogen, waarvan het doel door de raad gewijzigd kan worden.

Resultaat: het saldo van de begroting of jaarrekening.

Resultaat na bestemming: dit is het resultaat vóór bestemming plus de mutaties in de reserves.

Resultaat voor bestemming: saldo van baten en lasten vóór mutaties in de reserves.

Saldo financieringsfunctie: de rentebaten en rentelasten vormen het saldo van de financieringsfunctie.

Stelposten: begrotingsposten waarvan de besteding nog moet worden uitgewerkt.

Structurele baten en lasten: baten en lasten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden voor meerdere jaren vaststaan.

Treasury: Engelse term voor het vakgebied rond in- en uitgaande geldstromen, en hun kosten, opbrengsten en risico's.

Vervangingsinvesteringen: investeringen ter vervanging van kapitaalgoederen.

Voorziening: een bedrag dat apart is gezet voor een onvermijdelijke toekomstige uitgave waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Een voorziening is vreemd vermogen.

Weerstandscapaciteit: het vermogen dat kan worden ingezet om tegenvallers (risico's) op te vangen.

Weerstandsvermogen: de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

Wet Fido: wet regelt de voorwaarden waaronder een gemeente geld kan lenen en mag uitlenen.

WOZ-waarde: de waardetaxatie van een woning of niet-woning gebaseerd op de Wet Waardering Onroerende Zaken.

Bijlagen

Bijlage taakvelden

tableCell18			Begroting Lasten 2017	Begroting Baten 2017	Begroting Saldo 2017
Taakveld	0	Bestuur en ondersteuning	9.054.565	26.121.724	17.067.159
Product	0.1	Bestuur	880.633	0	-880.633
Product	0.2	Burgerzaken	461.831	364.949	-96.882
Product	0.4	Ondersteuning organisatie	7.282.073	1.169.660	-6.112.413
Product	0.5	Treasury	0	15.000	15.000
Product	0.61	OZB Woningen	143.943	2.023.012	1.879.069
Product	0.62	OZB niet woningen	60.604	1.446.967	1.386.363
Product	0.64	Belastingen overig	27.431	107.200	79.769
Product	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen	0	19.707.163	19.707.163
Product	0.8	Overige baten en lasten	164.495	83.499	-80.996
Product	0.10	Mutaties reserves	33.555	1.204.274	1.170.719
Product	0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	0	0	0
Taakveld	1	Veiligheid	1.348.704	78.640	-1.270.064
Product	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	929.170	54.223	-874.947
Product	1.2	Openbare orde en Veiligheid	419.533	24.417	-395.116
Taakveld	2	Verkeer en vervoer	2.055.373	262.361	-1.793.012
Product	2.1	Verkeer en vervoer	1.935.373	262.361	-1.673.012
Product	2.2	Parkeren	1.800	0	-1.800
Product	2.4	Economische havens en waterwegen	118.200	0	-118.200
Taakveld	3	Economie	318.381	661.187	342.806
Product	3.1	Economische ontwikkeling	8.325	0	-8.325
Product	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	176.780	0	-176.780
Product	3.3	Bedrijfsloket- en regelingen	38.938	114.202	75.264
Product	3.4	Economische promotie	94.338	546.985	452.647
Taakveld	4	Onderwijs	1.603.844	169.952	-1.433.892
Product	4.1	Openbaar basisonderwijs	146.984	0	-146.984
Product	4.2	Onderwijshuisvesting	801.120	62.910	-738.210
Product	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	655.740	107.042	-548.698

tableCell18			Begroting Lasten 2017	Begroting Baten 2017	Begroting Saldo 2017
Taakveld	5	Sport, cultuur en recreatie	2.954.738	749.116	-2.205.623
Product	5.1	Sportbeleid en activering	85.992	960	-85.032
Product	5.2	Sportaccommodaties	1.332.321	658.190	-674.131
Product	5.3	Cultuurpresentatie,-productie, -participatie	193.760	0	-193.760
Product	5.4	Musea	324.838	30.000	-294.838
Product	5.5	Cultureel erfgoed	10.935	0	-10.935
Product	5.6	Media	228.938	0	-228.938
Product	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	777.954	59.966	-717.988
Taakveld	6	Sociaal domein	12.940.812	2.937.707	-10.003.105
Product	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.134.807	54.321	-1.080.486
Product	6.2	Wijkteams	1.254.179	764	-1.253.415
Product	6.3	Inkomensregelingen	3.708.636	2.627.712	-1.080.924
Product	6.4	Begeleide participatie	2.162.961	0	-2.162.961
Product	6.5	Arbeidsparticipatie	209.379	24.910	-184.469
Product	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	179.500	0	-179.500
Product	6.7	Maatwerkdienstverlening 18+	2.114.677	230.000	-1.884.677
Product	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.961.426	0	-1.961.426
Product	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	35.647	0	-35.647
Product	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	179.600	0	-179.600
Taakveld	7	Volksgezondheid en milieu	2.524.898	2.564.710	39.812
Product	7.1	Volksgezondheid	521.331	0	-521.331
Product	7.2	Riolering	1.029.340	1.562.087	532.747
Product	7.3	Afval	757.635	987.161	229.526
Product	7.4	Milieubeheer	213.955	15.000	-198.955
Product	7.5	Begraafplaatsen	2.637	462	-2.175
Taakveld	8	VHROSV	1.818.939	1.164.757	-654.182
Product	8.1	Ruimtelijke Ordening	492.230	30.000	-462.230
Product	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	265.200	450.794	185.594
Product	8.3	Wonen en bouwen	1.061.509	683.963	-377.546
Totaal alle taakvelden			34.620.254	34.710.154	89.900

Bijlage verdeling programma taakveld

In deze bijlage wordt aangegeven hoe de taakvelden verwerkt zijn in de programma's.

2017			
Prog nr	Programma	TV nr	Taakveld
1	<u>Bestuur en dienstverlening</u>		
1	Bestuur en dienstverlening	0.1	Bestuur
1	Bestuur en dienstverlening	0.2	Burgerzaken
1	Bestuur en dienstverlening	0.4	Ondersteuning organisatie
1	Bestuur en dienstverlening	0.8	Overige baten en lasten
1	Bestuur en dienstverlening	0.10	Mutaties reserves
2	<u>Sociaal Domein</u>		
2	Sociaal Domein	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringe
2	Sociaal Domein	0.10	Mutaties reserves
2	Sociaal Domein	4.1	Openbaar basisonderwijs
2	Sociaal Domein	4.2	Onderwijshuisvesting
2	Sociaal Domein	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
2	Sociaal Domein	5.1	Sportbeleid en activering
2	Sociaal Domein	5.2	Sportaccommodaties
2	Sociaal Domein	5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-participa
2	Sociaal Domein	5.4	Musea
2	Sociaal Domein	5.5	Cultureel erfgoed
2	Sociaal Domein	5.6	Media
2	Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
2	Sociaal Domein	6.2	Wijkteams
2	Sociaal Domein	6.3	Inkomensregelingen
2	Sociaal Domein	6.4	Begeleide participatie
2	Sociaal Domein	6.5	Arbeidsparticipatie
2	Sociaal Domein	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
2	Sociaal Domein	6.7	Maatwerkdienstverlening 18+
2	Sociaal Domein	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
2	Sociaal Domein	6.81	Geëscaleerde zorg 18+
2	Sociaal Domein	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
2	Sociaal Domein	7.1	Volksgesondheid
2	Sociaal Domein	8.3	Wonen en bouwen
3	<u>Veilig en Schoon</u>		
3	Veilig en Schoon	0.10	Mutaties reserves
3	Veilig en Schoon	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer
3	Veilig en Schoon	1.2	Openbare orde en Veiligheid
3	Veilig en Schoon	2.4	Economische havens en waterwegen
3	Veilig en Schoon	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie
3	Veilig en Schoon	7.2	Riolering
3	Veilig en Schoon	7.3	Afval
3	Veilig en Schoon	7.4	Milieubeheer
3	Veilig en Schoon	7.5	Begraafplaatsen
3	Veilig en Schoon	8.3	Wonen en bouwen
4	<u>Wonen, infrastructuur en ontwikkeling</u>		
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	0.5	Treasury
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	0.64	Belastingen overig
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	0.10	Mutaties reserves
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	2.1	Verkeer en vervoer
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	2.2	Parkeren
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.1	Economische ontwikkeling
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.3	Bedrijfsloket- en regelingen
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	3.4	Economische promotie
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke Ordening
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerr)
4	Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	8.3	Wonen en bouwen

Prog nr	Programma	TV nr	Taakveld
5	Financiën		
5	Financiën	0.5	Treasury
5	Financiën	0.61	OZB Woningen
5	Financiën	0.62	OZB niet woningen
5	Financiën	0.64	Belastingen overig
5	Financiën	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringe
5	Financiën	0.8	Overige baten en lasten
5	Financiën	0.10	Mutaties reserves
5	Financiën	3.4	Economische promotie
5	Financiën	6.3	Inkomensregelingen

Bijlage hoofdstukken legesverordening

Hoofdstukken legesverordening	
Titel 1 Algemene dienstverlening / burgerzaken	
1.1	Burgerlijke stand
1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart
1.3	Rijbewijzen
1.4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen
1.5	Verstrekingen uit het Kiezersregister
1.6	Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens
1.7	Bestuursstukken
1.8	Vastgoedinformatie
1.9	Overige publiekszaken
1.10	Gemeentearchief
1.11	Huisvestingswet
1.12	Leegstandwet
1.13	Gemeentegarantie
1.14	Marktstandplaatsen
1.15	Winkeltijdenwet
1.16	Kansspelen
1.17	Kinderopvang
1.18	Kabels en leidingen
1.19	Verkeer en vervoer
1.20	Diversen
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	
2.1	Begripsomschrijvingen
2.2	Vooroverleg/beoordelen conceptaanvraag
2.3	Omgevingsvergunning
2.4	Vermindering
2.5	Teruggaaf
2.6	Intrekking omgevingsvergunning
2.7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project
2.8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten
2.9	Sloopmelding
2.10	In deze titel niet benoemde beschikking
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	
3.1	Horeca
3.2	Organiseren evenementen of markten
3.3	Prostitutiebedrijven
3.4	Splitsingsvergunning woonruimte
3.5	Leefmilieuverordening
3.6	Brandbeveiligingsverordening
3.7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

Bijlage beleidsindicatoren

Besluit Begroting en Verantwoording

Indicator	eenheid	periode	regio	waarde	Bron	Beschrijving
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2016	Asten	627	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2016	weinig stedelijk	660		
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2016	Asten	760	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2016	weinig stedelijk	756		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	Asten	261	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2016	weinig stedelijk	222		
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2013	Asten	14,2	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
		2013	weinig stedelijk	6,6		
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2013	Asten	89	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
		2013	weinig stedelijk	173		
Hernieuwbare elektriciteit	%	2014	Asten	2,6	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
		2014	weinig stedelijk	13,4		
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2015	Misdrijven Asten	0,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
		2015	weinig stedelijk	0,9		
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2015	Asten	4,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
		2015	weinig stedelijk	3,5		
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2015	Asten	4,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
		2015	weinig stedelijk	2,8		
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2015	Asten	4,9	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
		2015	weinig stedelijk	4,9		
Verwijzingen Halt	per 10.000 inw. 12-17 jr	2014	Asten	166,9	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
		2014	weinig stedelijk	110,7		
Hardekern jongeren	per 10.000 inw.	2014	Asten	0	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
		2014	weinig stedelijk	0,6		
Jongeren met delict voor rechter	%	2012	Asten	1,62	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
		2012	weinig stedelijk	1,7		
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2014	Asten	12	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2014	weinig stedelijk	7		

Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	%	2014	Asten	10	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2014	weinig stedelijk	10		
Demografische druk	%	2016	Asten	56,6	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
		2016	weinig stedelijk	59,3		
Niet-sporters	%	2014	Asten	49,8	RIVM - Zorgatlas	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
		2014	weinig stedelijk	50,3		
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2015	Asten	686,2	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2015	weinig stedelijk	645,2		
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2015	Asten	162,9	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2015	weinig stedelijk	133,2		
Netto arbeidsparticipatie	%	2015	Asten	67,4	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
		2015	weinig stedelijk	66,1		
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	2013	Asten	90	Atlas voor Gemeenten	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan
		2013	weinig stedelijk	99		of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
Funciemenging	%	2015	Asten	52,1	LISA	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
		2015	weinig stedelijk	48,6		
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2015	Asten	181,5	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
		2015	weinig stedelijk	235,7		
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2015	Asten	131,8	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
		2015	weinig stedelijk	230,8		
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2015	Asten	? 519	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
		2015	weinig stedelijk	519		
<hr/>						
% kinderen in uitkeringsgezin	%	2012	Asten	2,8	Achterstand onder jeugd Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
		2012	weinig stedelijk	3,08		
% achterstandsleerlingen	%	2012	Asten	8,15	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.
		2012	weinig stedelijk	9,15		
% werkloze jongeren	%	2012	Asten	0,96	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
		2012	weinig stedelijk	1,12		
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2012	Asten	2,2	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
		2012	weinig stedelijk	2,5		
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2014	Asten	1	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
		2014	weinig stedelijk	4		
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2014	Asten	9	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
		2014	weinig stedelijk	42		
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot	2015	Asten	9,5	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

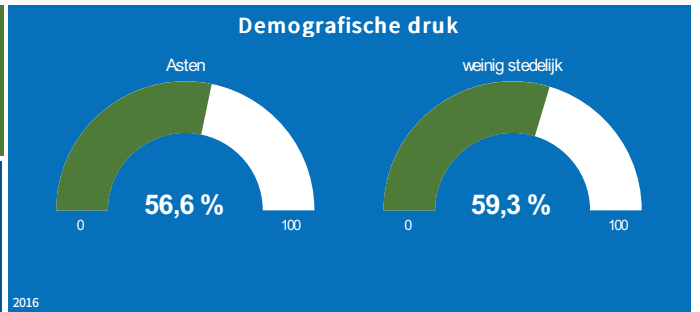
	18 jaar					
Jongeren met jeugdreclassering	%	2015	weinig stedelijk	9,5		
		2015	Asten	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Jongeren met jeugdbescherming	%	2015	weinig stedelijk	0,4		
		2015	Asten	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
		2015	weinig stedelijk	1,1		

Besluit Begroting en Verantwoording

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen vanaf dit jaar een basisset beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag. Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken.

Woonlasten éénpersoonshuizen		Woonlasten meerpersoonshuizen	
euro		euro	
627 Asten	660 weinig stedelijk	760 Asten	756 weinig stedelijk
2016		2016	

Niet-sporters		Asten	weinig stedelijk
2014		49,8 %	50,3 %
Banen per 1.000 inw 15-64jr		686,2 Asten	645,2 weinig stedelijk
2015			
Vestigingen per 1.000 inw 15-64jr		162,9 Asten	133,2 weinig stedelijk
2015			
Netto arbeidsparticipatie		67,4 % Asten	66,1 % weinig stedelijk
2015			

Nieuwbouw woningen

aantal per 1.000 woningen

Gemeente	2013
Asten	14,2
weinig stedelijk	6,6

Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten) index		Asten	weinig stedelijk
2013		90	99
Functiemenging		52,1 % Asten	48,6 % weinig stedelijk
2015			

Hernieuwbare elektriciteit

Gemeente	2014
Asten	2,6 %
weinig stedelijk	13,4 %

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inw 15-65jr

Gemeente	2015
Asten	131,8
weinig stedelijk	230,8

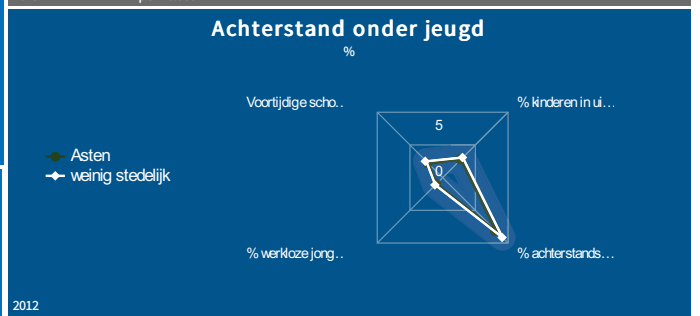

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement

per 10.000 inw

Gemeente	2015
Asten	?
weinig stedelijk	519

Verwijzingen Halt		Hardekern jongeren	
per 10.000 inw. 12-17 jr		per 10.000 inw.	
166,9 Asten	110,7 weinig stedelijk	0,0 Asten	0,6 weinig stedelijk
2014		2014	

Jongeren met delict voor rechter

Gemeente	2012
Asten	1,62 %
weinig stedelijk	1,70 %

Absoluut verzuim

per 1.000 leerlingen

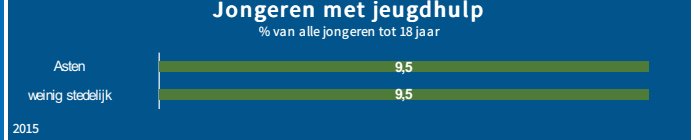
Gemeente	2014
Asten	1
weinig stedelijk	4

Relatief verzuim

per 1.000 leerlingen

Gemeente	2014
Asten	9
weinig stedelijk	42

Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser <small>2014</small>	Asten 10 %	weinig stedelijk 10 %		
			Jongeren met jeugdreclassering <small>2015</small> 0,4 % Asten	Jongeren met jeugdbescherming <small>2015</small> 0,4 % Asten
			0,4 % weinig stedelijk	1,1 % weinig stedelijk

14-9-2016 www.waarstaatjegemeente.nl